

แนวทางพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ณัฐกมล โพธิ์พฤกษ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

พ.ศ. 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ชื่อผู้วิจัย นางสาวณัฐกมล โพธิ์พุกษ์ รหัสนักศึกษา 634140103

ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจวบ ขวัญมัน ปีการศึกษา 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และเปรียบเทียบสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน (2) เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 330 คน ได้มาโดยการเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) และกำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 17 ท่าน โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ (f) ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การหาค่าความแปรปรวน ทางเดียว (F-test) และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านอุดมการณ์คุณธรรม ปัญหาการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน คือ ด้านอุดมการณ์คุณธรรม ผลการเปรียบเทียบสภาพการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาครู ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ในด้านความพอเพียง ด้านความกตัญญู ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรับผิดชอบและด้านอุดมการณ์คุณธรรม ส่งเสริมให้เขียนแผนบูรณาการในการสอน ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม เอาใจใส่ สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ในทุกกลุ่มสาระ การจัดการเรียนการสอน ครูจะต้องจัดประสบการณ์สิ่งแวดล้อม และบรรยากาศให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนให้เกิดขึ้นจริง

คำสำคัญ : แนวทางพัฒนา, การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม, คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน

Independent Study Title: The Development Guidelines of Promoting of Morality and Ethics for Students in Schools under Kamphaeng Phet Primary Educational Service Area Office 2

Researcher: Miss. Natakamon Phopruk; **Student ID:** 634140103;

Degree: Master of Educational Administration (Educational Administration);

Advisors: Dr. Prajob Kwanmun, Assistant Professor; **Academic Year:** 2024

Abstract

The purposes of this research were to (1) study and compare the conditions and the problems for promoting student morality and ethics and (2) find the guidelines of promoting student morality and ethics of schools under Kamphaeng Phet Primary Educational Service Area Office 2. The samples consisted of 330 school administrators and teachers. The samples were obtained by Krejcie & Morgan Tables with multi-stage sampling. The informant consisted of 17 experts by purposive sampling. The research instruments were a questionnaire and an interview. The data were analyzed using frequency (f), percentage (%), mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), F-test, and content analysis.

The results revealed that (1) the conditions of promoting student morality and ethics were at the high level. The highest mean was responsibility. The lowest mean was moral ideology. The problem of promoting of student morality and ethics included moral ideology. The comparison of promoting of student morality and ethics was found that there was statistical difference at the level of .05. (2) The guidelines of the operation were that the administrators should support the teachers to manage the activities for promoting student morality and ethics in the aspect of sufficiency, gratitude, honest, responsibility, and moral ideology. Integrating instructional plan should be supported. Teachers should cultivate and sustain morality and ethics to students in all instructions. Teachers should set the environment for supporting morality and ethic development.

Keywords: Development Guidelines, Promoting of morality and ethics, Student morality and ethics.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จด้วยดี ด้วยได้รับความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจวบ ขวัญมัน ซึ่งเป็นผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระ ที่ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือแนะนำ อย่างดียิ่ง ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และประสบการณ์ในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ ขอขอบพระคุณอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์เสียสละเวลาในการตรวจคุณภาพเครื่องมือและให้คำชี้แนะในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ดังรายนามที่ปรากฏในการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล ประธานสาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พฤษภูมิพล พฤษภูมิกุล อาจารย์ ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุพันธ์ ขวัญแน่น อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ดร.วันเพ็ญ ปราศรัย ผู้อำนวยการโรงเรียนอ่างทองพัฒนาฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 ดร.สามารถ กมขุนทด นิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่มีคุณค่า อย่างยิ่งในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่ ครอบครัว เพื่อน และกัลยาณมิตรทั้งหลาย ที่มีส่วน ในการช่วยเหลือสนับสนุนและให้กำลังใจมาโดยตลอด และขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่น สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือจนการศึกษา ค้นคว้าอิสระนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาในพระคุณ ของบิดามารดา คณาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และสนับสนุน การทำการศึกษาค้นคว้าอิสระจนประสบความสำเร็จ

ณัฐกมล โพธิ์พฤษ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในสถานศึกษา.....	22
กรอบแนวคิดคุณธรรม โรงเรียนคุณธรรม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.).....	34
บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2.....	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	52

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และการเปรียบเทียบสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2.....	53
ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2.....	57
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	61
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2...	62
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2.....	76
ตอนที่ 4 ผลการหาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2.....	80
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	85
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	85
วิธีดำเนินการวิจัย.....	85
สรุปผลการวิจัย.....	86
อภิปรายผลการวิจัย.....	90
ข้อเสนอแนะ.....	98
บรรณานุกรม.....	101
ภาคผนวก.....	108
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	109
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย.....	121

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก ค ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม.....	133
ภาคผนวก ง ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	140
ภาคผนวก จ รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ให้สัมภาษณ์.....	142
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการทำวิจัย.....	145
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	150

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารโรงเรียนและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2.....	54
2 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	61
3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ในภาพรวม.....	62
4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านความพอเพียง.....	63
5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านความกตัญญู.....	65
6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต.....	66
7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านความรับผิดชอบ.....	67
8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านอุดมการณ์คุณธรรม.....	69
9 แสดงความถี่และร้อยละของปัญหาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านความพอเพียง.....	71

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

10	แสดงความถี่และร้อยละของปัญหาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านความกตัญญู.....	72
11	แสดงความถี่และร้อยละของปัญหาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต.....	73
12	แสดงความถี่และร้อยละของปัญหาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านความรับผิดชอบ.....	74
13	แสดงความถี่และร้อยละของปัญหาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านอุดมการณ์คุณธรรม.....	75
14	แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามขนาด ของโรงเรียน.....	76
15	ผลการเปรียบเทียบสภาพสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามขนาด ของโรงเรียน ด้านความพอเพียง.....	77
16	ผลการเปรียบเทียบสภาพสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามขนาด ของโรงเรียน ด้านความกตัญญู.....	78
17	ผลการเปรียบเทียบสภาพสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามขนาด ของโรงเรียน ด้านความซื่อสัตย์สุจริต.....	78
18	ผลการเปรียบเทียบสภาพสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามขนาด ของโรงเรียน ด้านความรับผิดชอบ.....	79

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
19 ผลการเปรียบเทียบสภาพสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามขนาด ของโรงเรียน ด้านอุดมการณ์คุณธรรม.....	79
20 แสดงจำนวนแนวทางพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านความพอเพียง....	80
21 แสดงจำนวนแนวทางพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านความกตัญญู.....	81
22 แสดงจำนวนแนวทางพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านความซื่อสัตย์ สุจริต.....	82
23 แสดงจำนวนแนวทางพัฒนาส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านความ รับผิดชอบ.....	83
24 แสดงจำนวนแนวทางพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านอุดมการณ์ คุณธรรม.....	84

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย..... 52

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะสร้างสังคมให้อยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันได้ เห็นได้จาก รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้ ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษา ทุกระดับโดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมี คุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติอย่างน้อยต้องมี บทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษา แห่งชาติด้วย (ราชกิจจานุเบกษา, 2560, หน้า 14) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562) ที่ได้กำหนดไว้ว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือ สำคัญในการพัฒนามนุษย์เพื่อพัฒนาประเทศ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญที่สุดในการสร้างสรรค์ความ เจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่างๆ ในสังคม การศึกษาจึงเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญอก งามของบุคคล และสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้แกบุคคลเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, หน้า 2)

นอกจากนี้พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการในมาตรา 6 ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมี ความสุข โดยกำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาในมาตรา 23 เอาไว้ว่า การจัดการศึกษาทุกประเภท ต้องเน้นความสำคัญให้มีความรู้คู่คุณธรรม นับได้ว่าเป็นแนวนโยบายการจัดการศึกษาที่ถูกต้อง เหมาะสม เนื่องจากการพัฒนาคนจะต้องให้ความสำคัญทั้งด้านความรู้ และคุณธรรมควบคู่กันไปและ ในมาตรา 24(4) กำหนดให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ

อย่างได้สัดส่วน สมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, หน้า 49)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570) มีเป้าหมายหลักจำนวน 2 เป้าหมาย ได้แก่ การพัฒนาคนสำหรับยุคใหม่ โดยการพัฒนาคนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติการพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงสอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมายสามารถสร้างงานอนาคต และสร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะที่มีความสามารถในการสร้างและใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมทั้งการมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม ด้วยการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งการพัฒนาระบบนิเวศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต และพัฒนาทางเลือกในการเข้าถึงการเรียนรู้สำหรับผู้ที่ไม่สามารถเรียนในระบบการศึกษาปกติ มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉบับพลันของโลกสามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข เพื่อหล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม คนไทยในทุกช่วงวัยเป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวมและยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในทุกระดับและยกระดับการเรียนรู้ โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ปรับระบบการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาคุณภาพครูทั้งระบบ รวมทั้งการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในสาขาวิชาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และพัฒนาระบบทวิภาคี หรือสหกิจศึกษาให้เอื้อต่อการเตรียมคนที่มีทักษะให้พร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน นอกจากนี้ต้องให้ความสำคัญกับการสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565)

เพื่อให้การศึกษาสร้างคนและสร้างความรู้สู่สังคมคุณธรรมคุณภาพ สมรรถภาพและประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562) มุ่งสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคมและทุนทางวัฒนธรรม โดยการฟื้นฟูบทบาทสถาบันศาสนาในการส่งเสริมศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมตามหลักคำสอนทางศาสนา โดยการปลูกฝังและหล่อหลอมสมาชิกในครอบครัวให้มีความเอื้ออาทรการช่วยเหลือ เกื้อกูลกัน มีคุณธรรม จริยธรรม สถาบันการศึกษา มีการจัดการเรียนการสอนที่มีกิจกรรมเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ปรัชญาชีวิต มีการเสริมสร้างวัฒนธรรมค่านิยมการทำงานที่คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม ทำงานเป็นทีม มีระเบียบวินัย ยอมรับความคิดเห็นต่าง มีความมุ่งมั่นในการแสวงหาความรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 25)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการขับเคลื่อนโดยการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย และแนวทางการจัดกิจกรรมโรงเรียนดีต้องมีที่ยืน เป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณธรรม จริยธรรม ต่อยอดให้นักเรียน ครูผู้บริหารและบุคลากร ทางการศึกษา ในโรงเรียนให้มีจิตสำนึกที่ดีปฏิบัติตนบนพื้นฐานคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม สอดคล้องกับคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนหรือกรอบแนวคิดคุณธรรม 5 ประการ ได้แก่ 1. ความพอเพียง 2. ความกตัญญู 3. ความซื่อสัตย์สุจริต 4. ความรับผิดชอบ 5. อุทิศตนคุณธรรม (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2560, หน้า 5)

การมีคุณธรรมพื้นฐานเป็นแนวทางการดำรงชีวิตที่ดี ทำให้ผู้เรียนเป็นคนที่มีความขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคีและเป็นผู้มีน้ำใจ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550, หน้า 32) และยังเป็นส่วนหนึ่งของพื้นฐานในการดำรงชีวิต และเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน อันส่งผลต่อความสำคัญในการพัฒนาทัศนคติ เจตคติและแนวทางการดำรงชีวิต ตลอดจนเป็นการปลูกฝังให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 มีนโยบายในการจัดการศึกษาโดยกำหนด วิสัยทัศน์ ว่า "จัดการศึกษาได้ร่มพระบารมี เพื่อเด็กไทย เก่ง ดี มีสุข บนวิถีพอเพียง" โดยกำหนด พันธกิจในข้อที่ 3 คือ พัฒนานักเรียนด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมให้เติบโตอย่างเหมาะสม กับช่วงวัยโดยให้โรงเรียนมีสุขภาวะที่ดี นักเรียนมีความสุขกับการไปโรงเรียน ปลูกฝังให้นักเรียนเป็นคนดี ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และได้กำหนดประเด็นนโยบายที่ 2 พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ประเด็นกลยุทธ์ ข้อที่ 2.2 พัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้อง เป็นพลเมืองดีของชาติและพลเมืองโลกที่ดีมีคุณธรรม จริยธรรม และบนพื้นฐานความเป็นไทย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 มีบริบทของกรอบและทิศทางในการพัฒนาการบริหารจัดการและการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน มีพันธกิจส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนทุกช่วงวัย เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดริเริ่มและสร้างสรรค์นวัตกรรม มีความรู้ ทักษะ สมรรถนะตามหลักสูตร และคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีสุขภาวะที่เหมาะสมตามวัย มีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง และการเป็นพลเมือง พลโลกที่ดี (Global Citizen) พร้อมก้าวสู่สากล นำไปสู่การสร้างความสามารถในการแข่งขัน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2, 2564, หน้า 2-6) และได้ศึกษาวิเคราะห์บริบทที่เกี่ยวข้อง ร่วมวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายใน และสภาพแวดล้อมภายนอก (SWOT Analysis) เพื่อกำหนดสาระสำคัญของแผนปฏิบัติการประจำปี ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

จึงได้พบปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด ปัญหาแหล่งอบายมุข สื่อและเทคโนโลยี เกม ที่ไม่เหมาะสม ส่งผลต่อพฤติกรรมของนักเรียน นักเรียนขาดคุณธรรม จริยธรรม ขาดการดูแลเอาใจใส่ อย่างใกล้ชิด ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2, 2566, หน้า 55) ซึ่งเยาวชนเหล่านี้ อยู่ในช่วงอายุที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นความรับผิดชอบของสถานศึกษาในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้กับเยาวชน ดังที่ปรากฏตามความมุ่งหวังของรัฐในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 เพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไข ปัญหาความเสื่อมถอยของคุณธรรม จริยธรรม

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นถึงปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด ปัญหาแหล่งอบายมุข สื่อและเทคโนโลยี เกม ที่ไม่เหมาะสม ส่งผลต่อพฤติกรรมของนักเรียน นักเรียนขาดคุณธรรม จริยธรรม ขาดการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 เพื่อนำข้อมูลที่ได้นำไปให้ผู้บริหาร ครูและผู้เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ในการส่งเสริม สนับสนุนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียน ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2
3. เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

การเปรียบเทียบสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน มีความแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตการวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

**ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพ ปัญหาและเปรียบเทียบการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2**

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในขั้นตอนนี้มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ตามกรอบแนวคิด
โรงเรียนคุณธรรม (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2560, หน้า 5) ดังนี้

1. ด้านความพอเพียง
2. ด้านความกตัญญู
3. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต
4. ด้านความรับผิดชอบ
5. อุดมการณ์คุณธรรม

โดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพวงจรคุณภาพเดมมิง (PDCA) (Deming, 1995, อ้างถึงใน ญัตติพัชร อ่อนตาม, 2562, หน้า 40) มี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 วางแผน (Plan = P) ขั้นที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Do = D) ขั้นที่ 3 การตรวจสอบผลการปฏิบัติ (Check = C) และขั้นที่ 4 การแก้ไขปัญหา (Action = A) (Deming Cycle : PDCA)

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ประกอบไปด้วย ผู้บริหาร
โรงเรียนและครูผู้สอนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร
เขต 2 จากโรงเรียนทั้งหมด 181 โรงเรียน รวมประชากร ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำนวน
ทั้งสิ้น 2,111 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนของโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2564 ได้มา
ซึ่งการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซ์และมอร์แกน
(Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608-609) และสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Cluster
Sampling) ได้จำนวนทั้งสิ้น 330 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร

1. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่

1.1 สภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

1.2 ปัญหาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

2. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ขนาดสถานศึกษา

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในขั้นตอนนี้มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
ตามกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรม (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2560, หน้า 5) ดังนี้

1. ด้านความพอเพียง
2. ด้านความกตัญญู
3. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต
4. ด้านความรับผิดชอบ
5. อุทิศคุณธรรม

โดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพวงจรคุณภาพเดมมิง (PDCA) (Deming, 1995,
อ้างถึงใน ญัตติพัชร์ อ่อนตาม, 2562, หน้า 40) มี 4 ขั้นตอนคือ ขั้นที่ 1 วางแผน (Plan = P)
ขั้นที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Do = D) ขั้นที่ 3 การตรวจสอบผลการปฏิบัติ (Check = C) และขั้นที่ 4
การแก้ไขปัญหา (Action = A) (Deming Cycle : PDCA)

ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้แหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีความเชี่ยวชาญ
จำนวน 17 ท่าน โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง โดยแบ่งคุณสมบัติผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์บริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปีหรือ
มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และสถานศึกษาได้รับผลการประเมินโรงเรียนคุณธรรม สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ระดับ 2 ดาว ขึ้นไป จำนวน 12 คน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาหรือศึกษานิเทศก์ที่มีประสบการณ์การทำงานไม่น้อยกว่า
5 ปี และมีวุฒิปริญญาเอก จำนวน 2 คน

3. ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมที่มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 หรือมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ จำนวน 3 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตามวัตถุประสงค์ที่ 3 ตัวแปรที่ศึกษาคือหาแนวทางพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัยไว้ดังนี้

1. คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน หมายถึง หลักหรือแนวความคิดที่พึงงามอันจะเป็นแนวทางในการนำไปประพฤติปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์ และข้อบังคับของสังคมตามแนวคิดคุณธรรมพื้นฐาน 5 ประการ ตามตามโครงการโรงเรียนคุณธรรมสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1.1 ความพอเพียง หมายถึง การใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงาน ใช้ทรัพยากรของโรงเรียนอย่างประหยัด คุ่มค่า และรู้จักเก็บออม
 - 1.2 ความกตัญญู หมายถึง คำนึงถึงผลประโยชน์ของโรงเรียน ครูและนักเรียนเป็นที่ตั้ง ช่วยกันดูแลสาธารณสมบัติของโรงเรียน มีความเคารพต่อบุพการีและครู
 - 1.3 ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง ผู้บริหารและครูจัดการศึกษา ประเมินผลนักเรียนอย่างสุจริต ตรวจสอบได้ นักเรียนปฏิบัติตนอย่างซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น
 - 1.4 ความรับผิดชอบ หมายถึง ผู้บริหาร ครู ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี รับผิดชอบต่อหน้าที่การสอนของตนเอง และนักเรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง ตรงต่อเวลา
 - 1.5 อุดมการณ์คุณธรรม หมายถึง ผู้บริหารและครูยึดหลักคุณธรรม ศีลธรรมและจรรยาบรรณในการทำงาน นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนโดยอยู่ในพื้นฐานของศีล 5 หรือหลักศาสนาที่ตนเองนับถือ
2. การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง การอุดหนุนหรือเกื้อหนุนให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการต่างๆ ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
3. สภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง การดำเนินงานที่เป็นจริงในปัจจุบันของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
4. ปัญหาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง อุปสรรคในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

5. แนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง ข้อเสนอแนะเพื่อให้สถานศึกษาได้พัฒนาและปรับปรุงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

6. ขนาดโรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ประกอบด้วยโรงเรียน 3 ขนาด ได้แก่

6.1 โรงเรียนขนาดเล็ก คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ที่มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน

6.2 โรงเรียนขนาดกลาง คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ที่มีนักเรียนมากกว่า 121 ถึง 300 คน

6.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ที่มีนักเรียนมากกว่า 600 ขึ้นไป

7. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

8. ครู หมายถึง ผู้รับผิดชอบโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ประโยชน์ที่ได้รับการวิจัย

1. ได้ทราบสภาพและปัญหาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

2. ได้รับทราบข้อมูลการเปรียบเทียบสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

3. ได้แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 เป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารและครูในการนำแนวทางไปสู่การปฏิบัติ ส่งเสริมผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม

4. สถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีบริบทการดำเนินงานคล้ายกับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 สามารถนำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่องการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยนำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการบริหารการศึกษา
 - 1.2 แนวคิดการบริหารการศึกษา
 - 1.3 หลักการบริหารการศึกษา
 - 1.4 กระบวนการบริหารการศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในสถานศึกษา
 - 2.1 ความหมายของคุณธรรม จริยธรรม
 - 2.2 ความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม
 - 2.3 แนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
3. กรอบแนวคิดคุณธรรม โรงเรียนคุณธรรม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)
4. บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

ความหมายของการบริหารการศึกษา

การบริหารการศึกษามีหลากหลายรูปแบบโดยมีนักวิชาการได้ให้ความหมายการบริหารการศึกษาไว้ ดังนี้

กิตติพงษ์ ขอสว่าง (2561, หน้า 11) ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำงานโดยมีผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษาที่ดำเนินการ 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป

สงวน อินทร์รักษ์ และประเสริฐ อินทร์รักษ์ (2561, หน้า 178) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานหรือกิจกรรมต่างๆ ทางการศึกษาที่บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมมือกันดำเนินงานโดยใช้ทรัพยากรการบริหารเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นสมาชิกที่ดีมีคุณภาพของสังคมตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

สาธิตา แดงภิรมย์ (2562, หน้า 172) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหาร การพัฒนา และปรับปรุงวิธีการบริหารงานด้านต่างๆ เพื่อนำพาสถานศึกษาสู่ความก้าวหน้าส่งเสริมความเจริญด้านความคิด ความรู้ ควบคู่กับการสอดแทรกคุณธรรมแก่นักเรียนเพื่อให้ได้นักเรียนที่มีคุณภาพ

วณิชกร การุณย์, ชวนคิด มะเสนา และสุวิมลไพฑูริกลิ่น (2564, หน้า 1943) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานร่วมกับกลุ่มบุคคลมีอาชีพและชุมชนในท้องถิ่น เพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคมตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

กนกพร มาอ้วน (2564, หน้า 1258) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์ในการทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกระบวนการเรียนรู้และความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ความหมายของการบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการทางสังคมที่ร่วมมือกันทำงานของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อให้โรงเรียนมีคุณภาพ ดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคม ได้แก่ เด็ก เยาวชน ประชาชน โดยใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์กับการศึกษามากที่สุดผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านความรู้ ความสามารถทักษะ ทศนคติ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เป็นกำลังคนที่มีประสิทธิภาพของสังคม

แนวคิดการบริหารการศึกษา

แนวคิดการบริหารมีหลากหลายรูปแบบโดยมีนักวิชาการได้ให้ความหมายทักษะของผู้บริหารไว้ดังนี้

สุปรีชา กมลาคณ์ (2545, หน้า 2) อธิบายว่า แนวคิดการบริหารได้รับการพัฒนาขึ้นมาตามแบบวิธีการทางวิทยาศาสตร์จนเกิดเป็นทฤษฎีการบริหารที่มุ่งจะวิเคราะห์ศึกษาถึงการบริหารอย่างเป็นระบบโดยเฮนรี ฟาโย นักบริหารชาวฝรั่งเศสซึ่งได้วางรากฐานสำคัญของทฤษฎีการบริหารทั่วไปอันเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางทฤษฎีหนึ่งที่ว่าด้วยหน้าที่ในการบริหาร 5 ประการ คือ การวางแผนการ จัดองค์การ การบังคับบัญชา การประสานงาน และการควบคุม ต่อมาได้พัฒนาและปรับปรุงจนกลายเป็นตำราการบริหาร เช่น ทฤษฎีของลูเธอร์ กุลิค ศาสตราจารย์การบริหารรัฐกิจชาวอเมริกัน ที่ได้ขยายแนวคิดของฟาโยล กำหนดหน้าที่ในการบริหารที่เรียกกันว่า POSDCoRB : Planning (การวางแผน) Organizing (การจัดองค์การ) Staffing (การจัดบุคคลเข้าทำงาน) Directing (การสั่ง การหรืออำนวยการ) Coordinating (การประสานงาน) Reporting (การรายงานผลการปฏิบัติงาน) Budgeting (การงบประมาณ)

จากความหมายของแนวคิดทั้งหมดที่กล่าวมาสรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเป็นแนวคิดที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมและนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพการบริหารจัดการมีองค์ประกอบและหลักการดำเนินงานมากมาย ซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญที่ผู้บริหารจำเป็นต้องทราบและนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจในการดำเนินงานในองค์กรของตน เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและประโยชน์สูงสุดกับทรัพยากรที่มีอยู่

หลักการบริหารการศึกษา

หลักการบริหารเป็นศาสตร์ที่มีองค์ประกอบของความรู้ หลักและกฎเกณฑ์ที่นำมาจากศาสตร์สาขาต่างๆ เพื่อไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาความรู้เกี่ยวกับการบริหาร แล้วนำไปสู่การปฏิบัติจริง การบริหารที่จะประสบผลสำเร็จได้นั้น ก็ขึ้นอยู่กับความสามารถ ประสิทธิภาพและทักษะของผู้บริหาร การประยุกต์เอาหลักทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารไปสู่การปฏิบัติจริงให้ได้ อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อม นับว่าเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง ซึ่งนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่าน ได้เสนอหลักการบริหารที่น่าสนใจ ดังนี้

นิพนธ์ กินาวงศ์ (2560, หน้า 7) กล่าวถึง หลักการบริหารทั่วไป 14 ข้อ ของฟาโยล (Fayol) ทำให้ต่อมา Gulick (Gulick) ได้นำมาปรับต่อยอดเป็นที่รู้จักกันดีในตัวย่อว่า “POSDCoRB” กลายเป็นคัมภีร์ของการจัดองค์การในต้นยุคของศาสตร์การบริหารซึ่งตัวย่อแต่ละตัวมีความหมาย ดังนี้

P – Planning หมายถึง การวางแผน

O – Organizing หมายถึง การจัดองค์การ

S – Staffing หมายถึง การจัดคนเข้าทำงาน

D – Directing หมายถึง การสั่งการ

Co – Coordinating หมายถึง ความร่วมมือ

R – Reporting หมายถึง การรายงาน

B – Budgeting หมายถึง งบประมาณ

ศานติศุภร์ ตุลา (2565) ได้กล่าวถึง หลักการบริหารการศึกษาแนวพุทธว่า มีการพัฒนา มาตามขั้นตอน และกาลเวลา หากเลือกใช้ทฤษฎีใดสิ่งที่เป็นหัวใจหลักหรือเป็นหลักยึดอันดับ แรก สิ่งนั้นก็คือ หลักแห่งพระพุทธศาสนา เพราะหากผู้บริหารมีคุณธรรมแล้วย่อมเป็นที่เชื่อถือศรัทธา รักใคร่ของผู้ใต้บังคับบัญชา เมื่อคุมหัวใจคนได้แล้ว การร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาโรงเรียนก็จะ ประสบผลสำเร็จ ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรมีคุณธรรมที่พึงประสงค์กล่าวคือ มีธรรมะผู้นำ อันได้แก่ พรหมวิหาร 4 สังคหวัตถุ 4 อคติ 4 พรหมวิหาร 4 คือ ธรรมของผู้ใหญ่ เพราะในศาสนาพราหมณ์ ถือว่าพระพรหมเป็นผู้สร้างโลก ซึ่งเทียบกับผู้นำซึ่งมีหน้าที่ปกครองและคุ้มครองผู้น้อย ได้แก่ ธรรมะ 4 ข้อ คือ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา เมตตา มีรากศัพท์เดียวกับคำว่า ไมตรี คือความเป็นมิตร ไม่มุ่งร้ายแต่มุ่งประโยชน์ มุ่งความสุขแก่ผู้น้อย ไม่เบียดเบียนผู้น้อย กรุณา คือการช่วยเหลือ

นอกจากคิดดี (เมตตา) แล้ว เมื่อมีโอกาสก็ทำดี กรุณา คือช่วยเหลือต่อผู้ที่ประสบ ปัญหา ตกทุกข์ได้ยากให้เขาพ้นจากความทุกข์นั้นๆ มุทิตา คือการพลอยยินดี เมื่อผู้น้อยได้ดี ประสบ ความสำเร็จ ผู้นำก็ไม่คิดอิจฉา แต่ยินดีด้วยและสนับสนุนให้ผู้น้อยประสบความสำเร็จสูงขึ้น ก้าวหน้า ยิ่งขึ้นตามความสามารถ อุเบกขา คือ การรู้จักวางเฉยในสถานการณ์ที่เหมาะสม เช่น ลูกน้องจงใจทำ ผิด ก็ต้องให้มีการลงโทษไปตามกฎ คือรู้จักใช้ทั้งเมตตา กรุณา มุทิตา ในกาลที่เหมาะสม ไม่ให้เสีย ธรรม (หลักการ) ทั้งสี่ข้อนี้ เมตตาควรมีอยู่เสมอกับทุกๆ คน ทุกๆ เมื่อ กรุณาจะใช้เมื่อผู้กำลัง เดือดร้อน มุทิตาใช้กับผู้ที่ดีมีสุขแล้ว ส่วนอุเบกขาต้องมีปัญญาประกอบว่า จะใช้อีกสามข้อเมื่อใด จะวางเฉยเมื่อใด

สังคหวัตถุ 4 แปลว่า แนวทางการสงเคราะห์ (ช่วยเหลือ) สี่แบบ จัดเป็นธรรมในการ ผูกมิตร ทำให้คนทั้งหลายรักใคร่ชอบพอ สี่ข้อนี้ได้แก่ ทาน ปิยวาจา อตถจริยา และสมานนตทา ทาน คือการให้ แบ่งเป็นสามอย่างคือ ให้ทรัพย์สินสิ่งของ ให้ธรรมะคือ ความรู้ความเข้าใจ ในหลักความจริง ของชีวิต และให้อภัย พระพุทธเจ้าสรรเสริญการให้ธรรมะว่าเป็นการให้อันสูงสุด น่าจะเปรียบเหมือน สอนคนตกปลากับให้ปลากับคนนั่นเอง

ปิยวาจา คือการพูดจาอ่อนหวาน น่าฟัง ไม่ระคายหู ผู้พูดควรมีจิตเมตตาเจริญไว้ จะทำให้การพูดอ่อนหวาน ฟังเป็นธรรมชาติไม่ดูเสแสร้ง

อัตถจริยา คือการทำตัวให้เป็นประโยชน์ นั่นคือการช่วยเหลือในการทำงาน หรืออำนวยความสะดวกให้งานของเขาถูกล่วงไปโดยง่ายอิทธิพลทั้งการให้คำแนะนำ ในฐานะผู้ใหญ่ที่มีประสบการณ์ มาก่อนด้วย

สมานัตตา คือ วางตนอย่างเหมาะสม รู้กาลเทศะว่าในสถานการณ์ใด ควรวางตัวเช่นไร อีกความหมายหนึ่งคือการวางตัวสม่ำเสมอ ในฐานะผู้ใหญ่ ต้องมีความมั่นคง มีจุดยืนไม่ลังเลไปๆ มาๆ

อคติ 4 ที่ควรต้องเว้นคือ ฉันทาคติ (อคติเพราะรักหรือชอบ) โทษาคติ (อคติเพราะโกรธ) โมหาคติ (อคติเพราะหลง) ภยาคติ (อคติเพราะกลัวภัย) ผู้นำนั้น มีหน้าที่ต้องตัดสินใจเรื่องต่างๆ ต้องจัดการข้อพิพาท ต้องแบ่งผลประโยชน์ระหว่างฝ่ายต่างๆ จึงต้องมีการตัดสินใจ ที่มีอคติน้อยที่สุด จึงจะเกิดความเป็นธรรม และได้รับการยอมรับ จากทุกๆ ฝ่าย เนื่องจากอคติเป็นอกุศลที่อยู่ภายในจิตใจเราเอง จึงเป็นสิ่งที่รู้และสังเกตได้ค่อนข้างยาก เพราะคนทั้งหลายย่อมเข้าข้างตัวเอง ผู้บริหารจึงต้องรู้จักยับยั้งความเห็นจากคนรอบข้าง ซึ่งจะสังเกตพฤติกรรมที่อาจเกิดจากอคติของเราได้ดีกว่า เมื่อมีหลักธรรมะดังกล่าวแล้ว จึงนำไปสู่ศรัทธา คือ เชื่อผู้นำยินดีกระทำตามด้วยความรักและนับถือ เมื่อมีขวัญและกำลังใจความขยันขันแข็งก็ตามมา เรียกว่า เกิดความวิริยะอุตสาหะพร้อมกันนั้นผู้บริหารจึงพัฒนาปัญญาควบคู่ไปด้วยการกุมหัวใจคนไว้ได้ อุปสรรคใดก็พ่ายแพ้ในที่สุด แน่แน่นอนว่าผู้บริหารทำให้ทุกคนรักศรัทธาไม่ได้ แต่ถ้าคนส่วนใหญ่เชื่อมั่นก็เพียงพอแล้ว

ฟาโยล (Fayol, 1949, อ้างถึงใน ภาวดี อนันต์นารี, 2557, หน้า 57-59) ได้กล่าวถึงหลักการบริหาร 14 ประการ คือ

1. การแบ่งงานกันทำ (Division of Work) คือ การทำงานควรมีการแบ่งงานกันทำตามแต่ละฝ่ายงาน เพื่อส่งเสริมความสามารถ ความมั่นใจ และความถูกต้องแม่นยำในการทำงานที่จะช่วยให้ผลผลิตของงานเพิ่มสูงขึ้น
2. อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ (Authority and Responsibility) คือ ในการทำงานที่ได้รับมอบให้ปฏิบัติงานใด ก็ควรจะได้รับมอบอำนาจอย่างเพียงพอที่จะสามารถปฏิบัติงาน นั้นไปได้ด้วยดีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบจึงควรไปด้วยกัน
3. ความมีระเบียบวินัย (Discipline) คือ ผู้ปฏิบัติงานที่ดีจะต้องมีระเบียบวินัยในการทำงานจึงต้องมีการออกกฎระเบียบเพื่อมีการเคารพและเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา
4. ความมีเอกภาพในการบังคับบัญชา (Unity of Command) คือ ผู้ปฏิบัติควรเป็นผู้ได้รับการบังคับบัญชาสั่งการจากผู้บริหารเพียงคนเดียว ภายใต้แผนงานและเป้าหมายที่กำหนดไว้
5. เอกภาพในการอำนวยการ (Unity of Direction) คือ การทำงานในกลุ่มเดียวกัน ควรมีหัวหน้าในการดำเนินการเพียงคนเดียว ภายใต้แผนงานและเป้าหมายที่กำหนดไว้

6. ประโยชน์ส่วนบุคคลถือว่าเป็นรองจากประโยชน์ส่วนรวม (Subordination of Individual Interests to General Interests) คือ ในธุรกิจใดๆ ก็ตาม ผู้บริหารไม่ควรเห็นแก่ประโยชน์ของคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยจะต้องปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่าง ให้คำปรึกษาแนะนำและร่วมมือกับผู้ปฏิบัติงานทุกคนอย่างทั่วถึง และไม่เห็นแก่ประโยชน์ของตนเป็นที่ตั้ง

7. การให้ผลประโยชน์ตอบแทน (Remuneration) คือ เงินเดือน ค่าจ้าง ควรถือหลักความยุติธรรม โดยคำนึงถึงค่าครองชีพ สภาพทางเศรษฐกิจ ความต้องการด้านแรงงาน สถานภาพของผู้ร่วมงาน เพื่อความพึงพอใจของทั้งสองฝ่ายทั้งนายจ้างและลูกจ้าง

8. การรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง (Centralization) คือ เมื่อมีการมอบอำนาจให้ผู้บริหารคนใดแล้ว ก็ให้สามารถควบคุม บังคับบัญชาหรือสั่งการได้โดยให้ผู้บริหารพิจารณาตามความเหมาะสมตามสถานการณ์ว่าจะกระจายอำนาจหรือรวมอำนาจ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะขององค์การ บุคลิกภาพส่วนตัว และคุณค่าทางจริยธรรมของผู้บริหาร

9. สายการบังคับบัญชา (Chain of Common or Scalar Chain) เป็นสิ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการระหว่างผู้บังคับบัญชา ซึ่งควรจัดให้มีช่วงของการบังคับบัญชา ลดหลั่นที่เหมาะสม ไม่ควรห่างเหินจนเกินไป เพราะจะก่อให้เกิดช่องว่างของสายการบังคับบัญชา

10. คำสั่ง (Order) คือ ในการบริหารงานนั้น จำเป็นต้องมีการสั่งการที่จะต้องออกเป็นคำสั่งหรือกฎระเบียบข้อบังคับที่เป็นลายลักษณ์อักษรวางไว้เพื่อให้ผู้ปฏิบัติรับทราบและปฏิบัติตาม

11. ความเสมอภาค (Equity) คือ หลักแห่งความยุติธรรมที่ผู้บริหารจะต้องปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคน รวมทั้งมีความเมตตากรุณา ความจงรักภักดีต่อทุกคนโดยเสมอภาค

12. ความมั่นคงในหน้าที่การงาน (Stability of Tenure of Personnel) คือ การดำรงอยู่ในตำแหน่งของบุคลากรที่มีความต้องการเวลาในการเรียนรู้งาน เพื่อที่สามารถปฏิบัติงานให้ได้ดี บุคลากรจึงไม่ควรให้ถูกปรับออกหรือเปลี่ยนแปลงตำแหน่งก่อนเวลาอันควร ทั้งนี้เพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงทั้งขององค์การและบุคลากร

13. ความคิดริเริ่ม (Initiative) คือ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมวางแผนและร่วมปฏิบัติงาน เพื่อที่จะได้เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ และเกิดความพึงพอใจแก่ผู้ร่วมงานทุกฝ่าย ความคิดริเริ่มเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของผู้บริหารทางธุรกิจ

14. ความสามัคคี (Esprit de Corps) คือ ผู้บริหารต้องสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในองค์การ เป็นการก่อให้เกิดความกลมเกลียวปรองดองและสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

เทเลอร์ (Taylor, 1991, อ้างถึงใน ภารดี อนันต์นาวิ, 2557, หน้า 15) กล่าวถึงหลักการบริหารเชิงวิทยาศาสตร์ 6 ประการ คือ

1. หลักเรื่องเวลา ถือว่า เป็นการวัดความสามารถในการผลิต โดยการใช้เวลาในการผลิตและการตั้งเวลามาตรฐานสำหรับการผลิตทั้งหมด ซึ่งการวัดผลผลิตทางการทำงานนั้น ถ้าจะวัดให้ถูกต้อง ต้องใช้เวลาเป็นเครื่องตัดสิน และควรมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของเวลาที่ใช้ในการทำงานแต่ละอย่างหรือประเภทด้วย

2. หลักการกำหนดหน่วยค่าจ้าง ค่าจ้างสำหรับบุคลากรนั้นต้องเหมาะสมกับผลงาน และอัตราค่าจ้างนั้นพิจารณา โดยยึดหลักเกณฑ์ข้อ 1 นอกจากนั้นผู้ปฏิบัติงานควรได้ทำงานที่เหมาะสมกับความสามารถของตนเองมากที่สุด

3. หลักการแยกงานวางแผนออกจากการปฏิบัติ คือ ฝ่ายบริหารควรทำหน้าที่ด้านการวางแผนและประสานงาน เพื่อให้ฝ่ายปฏิบัติงานทำงานได้อย่างคล่องตัว มีประสิทธิภาพ ไม่ควรให้ฝ่ายปฏิบัติงานเป็นฝ่ายรับผิดชอบในการคิดและวางแผนในการทำงาน ฝ่ายบริหารควรวางแผนโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการ เวลาและข้อมูลอื่นๆ ตามหลักเกณฑ์ในข้อ 1 และข้อมูลที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการผลิต การปฏิบัติงานนั้นจะต้องสะดวกรวดเร็วขึ้นทันเหตุการณ์ นอกจากนั้นการทำงานต้องมีระบบและวิธีการที่เหมาะสม

4. หลักการทำงานโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ถือว่า วิธีการของการทำงานควรจะถูกกำหนดโดยฝ่ายบริหาร ฝ่ายบริหารควรจะเป็นผู้รับผิดชอบ (ไม่ใช่ฝ่ายปฏิบัติงาน) ในการจัดวิธีการทำงาน แสวงหาวิธีและเทคนิคทางวิทยาศาสตร์ที่เหมาะสมและดีที่สุดมาใช้ และฝ่ายบริหารต้องฝึกอบรมให้แก่ผู้ปฏิบัติให้มีความรู้และความสามารถอย่างเหมาะสมในการทำงานตามเทคนิคนั้นๆ โดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์เพื่อให้ได้ผลผลิตสูงสุด

5. หลักการควบคุมงานโดยฝ่ายบริหาร ถือว่า ฝ่ายบริหารควรได้รับการฝึกอบรมในด้านการบริหารซึ่งตั้งอยู่บนหลักการของวิทยาศาสตร์และสามารถประยุกต์หลักวิทยาศาสตร์มาใช้ในการจัดการและการควบคุมให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น และฝ่ายบริหารต้องเป็นฝ่ายควบคุมการทำงานของฝ่ายปฏิบัติงานด้วย

6. หลักการจัดระเบียบการปฏิบัติงาน มีการพิจารณาหลักการบริหารแบบทหารมาใช้ ควรมีการจัดองค์การให้เหมาะสมเพื่อให้เกิดการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และทำงานอย่างประสานสัมพันธ์กันระหว่างแผนกต่างๆ ในองค์การนั้น โดยยึดถือความเคร่งครัดในระเบียบวินัยในการส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงาน

จากแนวความคิดดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า หลักการบริหารการศึกษามีความสำคัญในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานรับผิดชอบ เข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบขั้นตอน กติกาและวิธีการดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาเพียงตรงและเชื่อถือได้ การบริหารการศึกษามีความจำเป็น เพราะต้องการคนที่ได้รับการฝึกฝนเฉพาะด้านที่มีความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญมาดูแลรับผิดชอบ

กระบวนการบริหารการศึกษา

การบริหารเป็นกระบวนการที่มีลำดับขั้นตอนต่อเนื่องกัน เพื่อให้งานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีแนวคิดทฤษฎีที่มีความเกี่ยวข้องกับการบริหารงานทางการศึกษา ดังนี้

กระบวนการบริหารของฟาโยล

ฟาโยล (Fayol, 1991, อ้างถึงใน นิพนธ์ กินาวงศ์, 2560, หน้า 7) เป็นนักบริหารชาวฝรั่งเศส เป็นผู้บุกเบิกทฤษฎีการบริหาร ได้วางรากฐานที่สำคัญของทฤษฎีการบริหารและเป็นที่ยอมรับกันกว้างขวางจนถึงปัจจุบัน อาทิเช่น พื้นฐานความคิดที่เรียกว่า ความเป็นสากลของการบริหารซึ่งผู้บริหารทุกคนจะปฏิบัติหน้าที่การบริหารอย่างเดียวกันแนวคิดของหลักการ คือ แนวทางการตัดสินใจทางการบริหารที่ดี โดยเน้นว่า หลักการบริหารไม่ควรถูกมองว่าเป็นกฎที่ตายตัวแต่ควรจะมียืดหยุ่นและปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ นอกจากนี้ ยังได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการบริหาร ประกอบด้วยขั้นการบริหาร 5 ประการ คือ POCCC

P การวางแผน (Planning) หมายถึง ภาระหน้าที่ของผู้บริหารที่จะคาดการณ์ล่วงหน้าถึงเหตุการณ์ต่างๆ แล้วกำหนดเป็นแผนการปฏิบัติงานไว้เป็นแนวทางในการทำงานในอนาคต

O การจัดองค์กร (Organizing) หมายถึง ภาระหน้าที่ของผู้บริหารในการจัดโครงสร้างของงาน และกำหนดอำนาจหน้าที่ของบุคคล

C การสั่งการ (Commanding) หมายถึง การสั่งการให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาทำงานตามหน้าที่ที่มีอยู่

C การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง ภาระหน้าที่ของผู้บริหารในการเชื่อมโยงงานของทุกฝ่ายให้เข้ากันได้ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน

C การควบคุมงาน (Controlling) คือ ภาระหน้าที่ของผู้บริหารในการกำกับงานให้กิจกรรมทุกอย่างดำเนินไปตามแผนงานที่วางไว้

หลักการบริหารแบบ POSDCoRB

ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมมงคล (2559, หน้า 10) ได้อธิบายถึง กระบวนการการบริหารเป็นขั้นตอนต่อเนื่องกันการบริหารที่ดีจึงตั้ง"องอาศัยกระบวนการบริหารเป็นหลักการบริหารที่นิยมกันมากที่สุด และสามารถนำมาใช้เป็นหลักในการบริหารงานทุกๆ ไป คือ โดยกระบวนการบริหารของกูลิค (Gulick) เรียกว่า "POSDCoRB" ซึ่งประกอบด"วยกระบวนการ POSDCoRB มีแนวคิดกระบวนการบริหารงาน 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง การกำหนดวิธีการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า และกำหนดเป้าหมายที่แน่นอน หลักสำคัญของการวางแผนงานมี 3 ประการ ได้แก่ การวางแผนงานต้องสอดคล้องกับนโยบาย การวางแผนต้องอาศัยหลักวิชาการหรือความรู้ทางวิทยาการ การวางแผนต้องอาศัยข้อมูล เพื่อช่วยให้กำหนดวิธีการได้อย่างถูกต้องและมีเหตุผล

2. การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง การจัดโครงสร้างของการบริหาร ตามลำดับชั้นของการบังคับบัญชา กำหนดอำนาจหน้าที่ตามตำแหน่งต่างๆ และแบ่งความรับผิดชอบของแต่ละตำแหน่ง การจัดองค์การอาจจะจัดเป็นหน่วยงานหลัก หน่วยงานที่ปรึกษาและหน่วยงานให้ความช่วยเหลือ

3. การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) เป็นหลักการบริหารบุคลากร ได้แก่ การจัดบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเข้าทำงานในเวลาอันเหมาะสม

4. การควบคุมงาน (Directing) หมายถึง กระบวนการวินิจฉัยสั่งการของผู้บริหาร พร้อมทั้งการติดตามดูแลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย การควบคุมงานยังรวมถึงการให้คำแนะนำหรือการนิเทศงานของผู้บริหารด้วย

5. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การติดต่อสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นในหน่วยงานต่างๆ ตามโครงสร้างของงาน เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพสูง ไม่ทำงานซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งกัน การทำงานให้ผสมกลมกลืนกันในหน่วยงานต่างๆ ทำให้ผลงานตรงตามเป้าหมาย การประสานงานเป็นกิจกรรมที่ทุกหน่วยงานจะต้องกระทำ เพราะการประสานงานช่วยให้การปฏิบัติการกิจแต่ละขั้นตอนดำเนินไปอย่างราบรื่น

6. การเสนอรายงาน (Reporting) หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงานจากหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ภายในหน่วยงาน การเสนอรายงาน ช่วยให้ผู้บังคับบัญชาทราบความก้าวหน้าของงานทุกระยะ ทำให้สะดวกแก่การประสานงานในองค์การ

7. การงบประมาณ (Budgeting) หมายถึง การจัดทำงบประมาณการเงินการใช้จ่ายเงิน การควบคุมบัญชีและตรวจสอบบัญชี หน้าที่สำคัญของผู้บริหารในด้านงบประมาณเกี่ยวข้องกับการจัดเตรียมขออนุมัติงบประมาณการพิจารณาให้ความเห็นชอบงบประมาณ การใช้จ่ายเงินตามงบประมาณและการตรวจสอบใช้จ่าย

หลักการบริหารคุณภาพทั้งองค์กร (Total Quality Management: TQM)

การบริหารคุณภาพทั้งองค์กร หรือเรียกย่อๆ ว่า TQM ได้ริเริ่มขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2499 โดย ดร.ไฟแกนบัม (Dr. Feigenbaum) ได้นำแนวคิดของจูราน (Juran) ไปพัฒนาและเสนอให้มีการปรับปรุงชีวิตการทำงานและกระบวนการทำงานอย่างมีคุณภาพอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เทคนิคการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรมีองค์ประกอบ 8 ประการ ดังนี้

1. เจตจำนงอันมุ่งมั่นและผูกพันที่มีต่อคุณภาพ (Commitment) หมายถึง องค์กรต้องผูกพันตัวเองในการปรับปรุงคุณภาพด้วยความมุ่งมั่นจริงจังยาวนาน และทั่วทั้งองค์กร การผูกพันในที่นี้หมายถึง การเสียสละทรัพยากร เช่น เวลา กำลังคน และงบประมาณด้วยทั้งนี้โดยเริ่มต้นที่ผู้บริหารระดับสูงด้วยการกำหนดนโยบายมุ่งสู่คุณภาพที่ชัดเจน ชี้นำแนวคิดและสร้างบรรยากาศของการยอมรับการเปลี่ยนแปลงเพื่อปรับปรุงคุณภาพอย่างทั่วถึง

2. ธรรมะให้เกิดการรับรู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้งจนเกิดจิตสำนึกทั่วทั้งองค์กร (Awareness) หมายถึง การถ่ายทอดนโยบายให้พนักงานทุกระดับรับทราบ ชี้แจงความจำเป็นและเจตจำนงอันแน่วแน่ของฝ่ายบริหารในการพัฒนาคุณภาพทั่วทั้งองค์กร

3. ตั้งเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพ (Results) การตั้งเป้าหมาย คือ การกำหนดผลสำเร็จของกิจกรรมซึ่งควรจะได้

4. จัดโครงสร้างองค์กร (Organization) หมายถึง การจัดโครงสร้างองค์กรด้านพัฒนาคุณภาพเพื่อให้ทุกคนมีบทบาทและมีส่วนร่วม จัดทำหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะทำงานและหน่วยงานแต่ละระดับ

5. วางแผนปฏิบัติการ (Planning) หมายถึง การวางแผนปฏิบัติการเพื่อให้ระบบการพัฒนาคุณภาพปรากฏเป็นจริงในองค์กร โดยการนำเอาองค์ประกอบของการบริหารคุณภาพทั้งองค์กร 8 ประการนี้ มาแตกเป็นกิจกรรมย่อยๆ เพื่อนำไปปฏิบัติ โดยระบุผู้รับผิดชอบและเวลาที่จะดำเนินการให้สำเร็จไว้ด้วย และสามารถทำขนานกันไปทั้ง 8 องค์ประกอบ

6. การติดตามความก้าวหน้าและประเมินผล (Accountability) เมื่อพนักงานมีความผูกพันและความรับผิดชอบต่อเป้าหมายของแต่ละกลุ่มแล้ว คณะทำงานพัฒนาคุณภาพจะต้องมีระบบการติดตามความก้าวหน้า ควบคุมดูแล สนับสนุน ชื่นนำวัดผลงาน และประเมินความสำเร็จ

7. แสดงความชื่นชมต่อพนักงานในความก้าวหน้าหรือความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพ (Recognition) หมายถึง การที่ผู้บริหารระดับสูงแสดงความชื่นชมต่อความก้าวหน้าหรือความสำเร็จ หรือการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพของพนักงาน ขณะเดียวกันก็เป็นการรณรงค์กระตุ้นให้พนักงานที่ยังไม่ได้เข้าร่วมหันมาร่วมมือสนับสนุนกิจกรรมคุณภาพด้วยความสมัคร

8. ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบพัฒนาคุณภาพ (Renewal) ระบบพัฒนาคุณภาพจำเป็นต้องมีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลง เพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง และสอดคล้องกับประสบการณ์ของพนักงานที่เพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้ระบบการพัฒนาคุณภาพกลายเป็นวิถีชีวิตหรือวัฒนธรรมของพนักงานในองค์กรในระยะยาว

การบริหารโดยยึดวัตถุประสงค์ (MBO)

การบริหารโดยยึดวัตถุประสงค์ (Management by Objectives : MBO)

เป็นแนวทางการบริหารงานที่คำนึงถึงวัตถุประสงค์หรือผลงานเป็นหลัก การบริหารตามวัตถุประสงค์จึงเป็นระบบการบริหารงานระบบหนึ่งที่จะช่วยให้การบริหารสามารถเชื่อมโยงเครื่องมือและวิธีการทำงานให้สอดคล้องเข้ากันได้อย่างดีกับวัตถุประสงค์ของงาน การบริหารงานตามวัตถุประสงค์มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

1. มีการกำหนดวัตถุประสงค์ขึ้นสำหรับตำแหน่งต่างๆ ที่ทำหน้าที่บริหาร
2. เชื่อมโยงวัตถุประสงค์ระหว่างฝ่ายอำนวยการและฝ่ายปฏิบัติการ

3. เน้นในการวัดและการควบคุม
4. ผู้บังคับบัญชาระดับสูงเข้ามามีส่วนร่วมด้วย
5. ฝ่ายอำนวยการให้การสนับสนุนตั้งแต่เริ่มแรก

การบริหารตามวัตถุประสงค์มีกระบวนการที่สำคัญดังนี้ 1) กำหนดวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน 2) กำหนดคุณลักษณะของงานที่มุ่งหวังจะให้เป้าหมายของการดำเนินงานใช้เป้าหมายที่กำหนดขึ้นนั้นเป็นเครื่องนำทางสำหรับการปฏิบัติงาน กิจกรรมของการบริหารงานตามวัตถุประสงค์มี 4 ประการ คือ

1. การวางแผน
2. การจัดรูปงาน
3. การอำนวยการ
4. การควบคุม
5. การบริหารแบบมีส่วนร่วม

การบริหารแบบมีส่วนร่วม

การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นความพยายามที่จะจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมรับผิดชอบและร่วมมือกันในการพัฒนางานด้วยความเต็มใจ เทคนิคที่สำคัญในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ได้แก่

1. การใช้กลุ่มงานเฉพาะกิจและคณะกรรมการ
2. การมีคณะกรรมการคอยให้คำแนะนำ
3. การใช้แนวความคิดของหมดเชื่อมโยง
4. การติดต่อสื่อสารแบบเปิดประตู
5. การระดมความคิด
6. การฝึกอบรมแบบต่างๆ
7. การบริหารโดยยึดวัตถุประสงค์

ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ

1. ช่วยสร้างความสามัคคีและรวมพลังของบุคคลในองค์กร
2. ช่วยให้ทราบถึงความต้องการขององค์กรทั้งหมด
3. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้สูงขึ้น ลดความเฉื่อยชาในการปฏิบัติงาน

การย้ายงาน

4. ช่วยลดความขัดแย้งและการต่อต้านจากพนักงานระดับตา
5. ช่วยสร้างบรรยากาศในการทำงานและทำให้สุขภาพจิตของคนในองค์กรดีขึ้น
6. ช่วยเพิ่มผลผลิตในองค์กร

7. สร้างสรรค์หลักการประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในองค์กร

8. ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและทะนุถนอม
การบริหารงานเชิงคุณภาพ วงจรเดมมิ่ง (PDCA)

การบริหารงานเชิงคุณภาพ วงจรเดมมิ่ง (PDCA) นี้ได้พัฒนาขึ้น โดย ดร.ชีวฮาร์ท ต่อมา ดร.เดมมิ่ง ได้นำมาเผยแพร่จนเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย PDCA (Plan Do Check Act) เป็นพื้นฐานในการพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพของการดำเนินงาน การดำเนินงานในรูปแบบ PDCA อย่างเป็นระบบให้ครบวงจรอย่างต่อเนื่องส่งผลการทำงานมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเพิ่มขึ้นโดยตลอด การบริหารคุณภาพวงจรเดมมิ่ง ประกอบด้วยภารกิจหลัก 4 ขั้นตอน (Melný & Denzler, 1996, p. 305)

1. การวางแผน (Plan-P)
2. การปฏิบัติตามแผน (Do-D)
3. การตรวจสอบผลการปฏิบัติ (Check-C)
4. การแก้ไขปัญหา (Act-A)

ขั้นตอนทั้ง 4 นี้จะต้องปฏิบัติต่อเนื่องกันไปไม่สิ้นสุด ซึ่งเขียนได้ว่า Plan-Do-Check-Act หรือ PDCA มีรายละเอียดดังนี้

1. การวางแผน (Plan) หมายความว่ารวมถึง การกำหนดเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ในการดำเนินงานวิธีการและขั้นตอนที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายในการวางแผน จะต้องทำความเข้าใจกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ให้ชัดเจน เป้าหมายที่กำหนดต้องเป็นไปตามนโยบาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจขององค์กรเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันทั่วทั้งองค์กร

การวางแผนในบางด้านต้องกำหนดมาตรฐานของวิธีการทำงานหรือเกณฑ์มาตรฐานต่างๆ ไปพร้อมกัน ด้วยข้อกำหนดที่เป็นมาตรฐานจึงจะช่วยให้การวางแผนมีความสมบูรณ์ เพราะใช้เป็นเกณฑ์การตรวจสอบได้ว่าการปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานที่ได้ระบุไว้ในแผนหรือไม่ การวางแผนในองค์กรประกอบทั้ง 4 ของวงจร PDCA นั้น ขั้นตอนการวางแผนเป็นเรื่องสำคัญแต่ไม่ได้หมายความว่า ไม่ว่าการดำเนินการในขั้นตอนที่เหลือจะเป็นอย่างไร ขอให้การวางแผนถูกต้องก็พอ แต่เนื่องจากทุกสิ่งทุกอย่างต้องอาศัยแผน ดังนั้น ถ้าแผนไม่ดีเสียแล้วงานอื่นก็ไม่ดีด้วย ซึ่งถ้าแผนเดิมมีการวางแผนอย่างดี การแก้ไขก็มีน้อยและกิจกรรมต่างๆ ก็สามารถดำเนินได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า ในการจัดทำแผนจำเป็นจะต้องมีการระบุข้อจำกัดของทรัพยากรที่มีและผลที่มีต่อแผน เช่น ทรัพยากรมนุษย์ วัตถุดิบ และเงินทุน ระยะเวลาที่เกี่ยวข้องและพิจารณาหาวิธีการที่เป็นไปได้ ภายใต้ข้อจำกัดดังกล่าวถ้าเป็นไปได้ควรตรวจสอบความเป็นไปได้ ในการผ่อนคลายนข้อจำกัดดังกล่าวด้วย ควรมีการพิจารณาข้อเสนอต่างๆ ก่อนที่จะกำหนด เลือกใช้ข้อเสนอที่ดีที่สุดเป็นแผนปฏิบัติการ

ในแผน ควรกำหนดวิธีการต่างๆ ที่ใช้เพื่อการตรวจสอบว่าแผนดังกล่าวมีการวางแผนที่ดี และมีการปฏิบัติตามอย่างถูกต้อง

2. การปฏิบัติตามแผน (Do) หมายถึง การลงมือปฏิบัติหลังจากจบจากการวางแผน แล้วก็เข้าสู่ขั้นตอนการปฏิบัติงานหรือดำเนินงานปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนที่ได้กำหนดตามขั้นตอนต่างๆ ที่เสนอไว้ ควรนำไปปฏิบัติเพื่อให้มั่นใจว่า มีการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

2.1 สร้างความมั่นใจว่า ผู้รับผิดชอบดำเนินงาน ตระหนักถึงวัตถุประสงค์ และความจำเป็นของงานอย่างถ่องแท้

2.2 ให้ผู้รับผิดชอบดำเนินงานตามแผนรับรู้เนื้อหาในแผนอย่างถ่องแท้

2.3 จัดให้มีการศึกษาหรือฝึกอบรมเพื่อดำเนินงานตามแผน

2.4 จัดหาทรัพยากรที่จำเป็นตามที่กำหนด และเมื่อต้องการเรียนรู้สภาพของงานที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่เป็นการประจำที่เคยปฏิบัติหรือเป็นงานเล็กอาจใช้วิธีการเรียนรู้ ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง แต่ถ้าเป็นงานใหม่หรืองานใหญ่ที่ต้องใช้บุคลากรจำนวนมากอาจต้องจัดให้มีการฝึกอบรมก่อนที่จะปฏิบัติจริงการปฏิบัติจะต้องดำเนินการไปตามแผน วิธีการ และขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้ และจะต้องเก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานไว้ด้วย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินการดำเนินงานในขั้นตอนต่อไป

3. การตรวจสอบผลการปฏิบัติ (Check) คือ ตรวจสอบผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติ เมื่อทำการควมมีการประเมินในสองแง่ที่จะกล่าวนี้ อย่างเป็นอิสระซึ่งกันและกัน 1) มีการดำเนินงานตามแผนอย่างถูกต้องหรือไม่ 2) เนื้อหาของแผนมีสาระเพียงพอหรือไม่ ถ้าวัตถุประสงค์ของงานไม่บรรลุนี้หมายความว่าสภาพเงื่อนไขไม่เป็นไปตามข้อ 1 หรือข้อ 2 หรือทั้งสองข้อ เป็นสิ่งที่จำเป็นต้องพิจารณาว่าอยู่ในกรณีใดเพราะการแก้ไขที่ต้องการในแต่ละข้อจะแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ซึ่งก่อนที่จะปฏิบัติงานใด จำเป็นต้องศึกษาข้อมูลและเงื่อนไขต่างๆ การตรวจสอบเป็นกิจกรรมที่มีขึ้นเพื่อประเมินผลว่ามีการปฏิบัติงานตามแผนหรือไม่มีปัญหาเกิดขึ้นในระหว่างการทำงานหรือไม่ ขั้นตอนนี้มีความสำคัญ เนื่องจากในการดำเนินงานมักจะเกิดปัญหาแทรกซ้อนที่ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนอยู่เสมอ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อประสิทธิภาพและคุณภาพของการทำงาน การติดตามการตรวจสอบและการประเมินปัญหาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องกระทำควบคู่ไปกับการดำเนินงานต่อไป ในการตรวจสอบและการประเมินการปฏิบัติงานจะต้องตรวจสอบด้วยการปฏิบัตินั้นเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพของงาน

4. การแก้ไขปัญหา (Act) เป็นกิจกรรมที่ปฏิบัติเพื่อติดตามผลการตรวจสอบหรือแก้ไขในการปฏิบัติการแก้ไขมีความจำเป็นจะต้องแยกแยะอย่างชัดเจนเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น หลังจากได้ทำการตรวจสอบแล้ว การปรับปรุงอาจเป็นการแก้ไขแบบเร่งด่วนเฉพาะหน้าหรือการค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำรอยเดิมเป็นการกำจัดอาการและ

สาเหตุของปัญหาการทำงานที่ไม่ประสบผลสำเร็จ และเป็นการจัดตารางในการทำงานใหม่โดยเพิ่มเวลาเพื่อแก้ปัญหางานที่ไม่ประสบผลสำเร็จ ล้วนเป็นปฏิบัติการแก้ไขต่ออาการ มิใช่เป็นการแก้ไขที่สาเหตุ ถ้าการปรับปรุงอาจนำไปสู่การกำหนดมาตรฐานของวิธีการทำงานที่ต่างจากเดิมเมื่อมีการดำเนินงาน ตามวงจร PDCA ในรอบใหม่ข้อมูลที่ได้รับการปรับปรุงจะช่วยให้การวางแผนมีความสมบูรณ์และมีคุณภาพเพิ่มขึ้น

กล่าวโดยสรุป กระบวนการบริหารการศึกษาคือกระบวนการทำงานด้านการบริหารงานที่มีลำดับขั้นตอนต่อเนื่องกัน เพื่อให้การงานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการนำแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการบริหารมาใช้เพื่อบริหารการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารจึงควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร เพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับงานที่รับผิดชอบทำให้การบริหารจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในสถานศึกษา

ความหมายของคุณธรรม จริยธรรม

ความหมายของคุณธรรม

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของคุณธรรมไว้ดังนี้

ความหมายของคำว่าคุณธรรม (Virtue) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่า “คุณธรรม” หมายถึง สภาวะคุณงามความดีเป็นสภาวะคุณงามความดีทางความประพฤติและจิตใจ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554, หน้า 253)

กรมวิชาการ (2549, หน้า 7) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่เป็นคุณงามความดีที่ยอมรับว่าเป็นสิ่งดีงาม ซึ่งเป็นความปรารถนาที่ส่งผลให้เกิด การกระทำที่เป็นประโยชน์ และความดีที่แท้จริงต่อสังคม อันได้แก่ การปฏิบัติตามหลักธรรม ศาสนาคุณธรรมนี้ นับว่าเป็นค่านิยมเช่นกัน

มนัส สานานะอะ (2550, หน้า 23) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่ดีงามสังคมยอมรับเกิดจากการได้รับศีลธรรมที่ถูกบ่มนิสัย การได้รับการศึกษา การปฏิบัติการกระทำจนเคยชินเดเป็นลักษณะนิสัย เป็นสิ่งที่มีคุณประโยชน์ต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและต่อสังคม

ประภาศรี สีหอำไพ (2550, หน้า 7) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรม หมายถึง หลักธรรมจริยาที่สร้างความรู้สึกลึกซึ้งดีใจดีทางศีลธรรมคุณงามความดีภายในจิตใจจนเต็มเปี่ยมไปด้วยความสุข ความยินดี การกระทำที่ดียอมได้รับผลของความดีคือความชื่นชมยกย่องในขณะที่การกระทำชั่วยอมได้รับผลของความชั่วคือความเจ็บปวดหรือความทุกข์ต่างๆ

ชูชาติ สามารถกุล (2550, หน้า 7) ได้ให้ความหมายของคำว่าคุณธรรม หมายถึง คุณลักษณะหรือสภาวะทางจิตใจ อันบ่งชี้ให้เห็นถึงคุณภาพของจิตใจเป็นคุณสมบัติที่เสริมสร้างจิตใจของบุคคลให้ดีขึ้น ให้เป็นผู้มีจิตใจที่สูงประณีตและประเสริฐ เป็นพื้นฐานของการแสดงออกที่เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

ยุทธพล ฤๅชา (2554, หน้า 22) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรม หมายถึง คุณงามความดีอันเกิดกับใจ อันเป็นรากฐานของความประพฤติของมนุษย์ ที่แสดงออกทางกายและทางวาจาจนเป็นบุคลิกภาพหรือนิสัยเฉพาะตน ซึ่งเป็นลักษณะหรือสภาวะที่มีค่าอยู่ภายในจิตใจของมนุษย์ที่เป็นไปในทางที่ถูกต้องดีงาม จึงเป็นนามธรรมอยู่ในใจ

จิตภา มีเพชร (2554, หน้า 13) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรม หมายถึง เป็นคุณงามความดีที่อยู่ในจิตใจของบุคคลที่เกิดจากประสบการณ์ตรง การอบรมสั่งสอน การไตร่ตรองด้วยเหตุผล จนสำนึกได้ว่าสิ่งใดดี สิ่งใดควร สิ่งใดเหมาะสม แล้วนำมายึดถือเป็นหลักปฏิบัติที่ถูกต้องและดีงามในสังคม

พระบำรุง ปณฺญาโณ (โพธิ์ศรี) (2555, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่มีคุณค่ามีประโยชน์เป็นลักษณะของความรู้สึกรู้สึกนึกคิดทางจิตใจเป็นสภาพคุณงามความดีที่สั่งสมอยู่ในจิตใจของมนุษย์เป็นเวลายาวนาน เป็นตัวกระตุ้นให้มีการประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบที่ดีงาม คุณธรรมเป็นสิ่งที่ดีงามทางจิตใจ เป็นคุณค่าของชีวิตในการบำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลือเกื้อกูลแก่เพื่อนมนุษย์ให้เกิดความรักสามัคคี ความอบอุ่นมั่นคงในชีวิต ดังนั้น คุณธรรมเป็นบ่อเกิดของจริยธรรมจิตใจของแต่ละบุคคล

ไชยพร เรื่องหล่อ (2556, หน้า 14) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรม หมายถึง หลักของความงามแห่งการประพฤติตนและลักษณะอุปนิสัยอันดีงามที่สั่งสมอยู่ในจิตใจของบุคคลมาเป็นเวลานาน มีคุณค่าก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ยึดถือและปฏิบัติตาม อันนำมาซึ่งความเจริญของตนเองและสังคม ซึ่งคุณธรรมที่เกิดขึ้นในจิตใจนั้นเกิดจากการอบรมและปลูกฝัง

สรุปได้ว่า คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่ดีงาม เป็นหลักธรรมที่ได้รับการอบรม ปลูกฝังเสริมสร้างจิตใจสะสมจนเป็นนิสัย เกิดขึ้นในจิตใจที่ดีงามส่งผลให้รู้สึกผิดชอบชั่วดี และตัดสินใจได้ว่าอะไรผิด อะไรถูก จึงแสดงพฤติกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมจนได้รับการยอมรับ ได้รับการชื่นชมและยกย่อง

ความหมายของจริยธรรม (Ethics)

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ดังนี้

ความหมายของคำว่าคุณธรรม (Virtue) ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่าจริยธรรม” หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554, หน้า 291)

มนัส สานานะอะ (2550, หน้า 26) ได้ให้ความหมายของคำว่า จริยธรรม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติที่ดีที่ถูกต้อง ตามทำนองคลองธรรมอันเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคมประเทศชาติ

ประกาศรี สืออำไพ (2550, หน้า 36) ได้ให้ความหมายของคำว่า จริยธรรม (Ethics) มาจากภาษากรีกว่า Ethos แปลว่า หลักความประพฤติหรือลักษณะนิสัย Character หมายถึง ความคิดรวบยอด หรือโน้ตศน์เกี่ยวกับคุณค่าหรือค่านิยม (Value Concepts)

ชูชาติ สามารถกุล (2550, หน้า 12) ได้ให้ความหมายของคำว่า จริยธรรม หมายถึง หลักในการดำเนินชีวิตที่บุคคลควรประพฤติปฏิบัติอันได้แก่พฤติกรรมทั้งทางกาย วาจา และใจ เพื่อให้ตนเองและสังคมมีความสุขเป็นที่ยอมรับของสังคม

จิตภา มีเพชร (2554, หน้า 15) ได้ให้ความหมายของคำว่า จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติที่บุคคลพึงมีในเรื่องความดี ความชอบ ความถูกต้องเป็นการประพฤติปฏิบัติปฏิบัติชอบ ทั้งต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม อันจะก่อให้เกิดความสุขความเจริญรุ่งเรือง เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและประเทศชาติ

พระบำรุง ปณฺญาโณ (โพธิ์ศรี) (2555, หน้า 12) ได้ให้ความหมายของคำว่า จริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็นถึงการปฏิบัติดี ปฏิบัติถูกต้อง อันเป็นผลมาจาก ความคิดที่สังคมหรือ บุคคลมีความเห็นว่าเป็นการปฏิบัติที่ดีเป็นกรอบกำหนดไว้เพื่อให้สังคมเกิดความ เป็นระเบียบเรียบร้อย มีความร่มเย็นเป็นสุข มีความรักความสามัคคี และมีความปลอดภัยในการ ดำเนินชีวิต

ไชยพร เรื่องหลัก (2556, หน้า 16) ได้ให้ความหมายของคำว่า จริยธรรม หมายถึง ความดีงามที่เป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติในการดำเนินชีวิตทั้งทางกาย ทางวาจา ทางใจ อันชี้ให้เห็นถึงความเจริญงอกงามในชีวิตและรวมถึงสภาพแวดล้อมที่โน้มนำให้บุคคลมุ่งกระทำความดี เป็นหลักความประพฤติของบุคคลเป็นแนวทางของการประพฤติปฏิบัติตนในสิ่งที่ดีงาม เหมาะสมและ เป็นที่ยอมรับของสังคมเพื่อประโยชน์ของตนเองและส่วนรวม

สรุปได้ว่า จริยธรรม หมายถึงข้อประพฤติปฏิบัติ ทั้งกาย วาจา ใจ และหลักความ ประพฤติที่ดีงาม เรื่องความดี ความชอบและความถูกต้อง เป็นกรอบกำหนดทางสังคมเพื่อให้สังคม มีระบบ ระเบียบ การประพฤติ ปฏิบัติชอบที่ดีทั้งต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม อันจะก่อให้เกิดความ สงบสุขความเจริญรุ่งเรือง เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศชาติ

ความหมายของคุณธรรม จริยธรรม (Moral Virtues) ดังนี้

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของคุณธรรม จริยธรรม ไว้ดังนี้

มนัส สานานะอะ (2550, หน้า 26) สรุปว่า คุณธรรม จริยธรรม หมายถึง การประพฤติ ปฏิบัติ การกระทำของบุคคลที่ดำรงที่ถูกต้องดี และทำดีจึงจะเป็นบุคคลที่มี คุณธรรม จริยธรรม

เยาวรัตน์ ศรีพราย (2550, หน้า 12) สรุปว่า คุณธรรม จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติหรือการกระทำทั้งทางกาย วาจา ใจ ที่ตั้งมั่นอันเป็นที่ยอมรับของสังคม รวมทั้ง หลักเกณฑ์และมาตรฐานของความประพฤติอันเป็นแนวทางการปฏิบัติต่อเนื่องต่อผู้อื่นและต่อสังคม เพื่อให้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์ และศศิภาณุจน์ ทวีสุวรรณ (2552, หน้า 11) สรุปว่า คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่มีคุณค่ามีประโยชน์เป็นความดีเป็นมโนธรรมเป็นความคิดที่ดีที่กระตุ้นให้มีการประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบที่ตั้งมั่นและสามารถจำแนกความถูกผิดได้ มีสติสัมปชัญญะ มีความรับผิดชอบชั่วดี มีอุปนิสัยความตั้งใจและเจตนาที่ตั้งมั่น ส่วนจริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็น เป็นการปฏิบัติดี ปฏิบัติได้ถูกต้อง ที่เป็นผลมาจากความคิดที่สังคมหรือบุคคลเห็นร่วมกัน เป็นสิ่งที่ดีโดยมีกรอบหรือแนวทางอันตั้งมั่นที่พึงปฏิบัติ ซึ่งกำหนดไว้สำหรับสังคมเพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย งดงาม ความร่มเย็นเป็นสุข ความรักสามัคคี ความอบอุ่นมั่นคง ปลอดภัยในการดำเนินชีวิต

กิตติ โสภณโกไคย (2553, หน้า 114) สรุปว่า คุณธรรม (Morality/Virtue) และ จริยธรรม (Ethics) เป็นคำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงกันทั้งในภาษาไทยและภาษาอังกฤษตามที่บัญญัติไว้ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 “คุณธรรม” หมายถึง สภาพคุณงามความดีเป็นสภาพคุณงามความดีทางความประพฤติและจิตใจซึ่งสามารถแยกออกเป็น 2 ความหมาย คือ

1. ความประพฤติดีงามเพื่อประโยชน์สุขแก่ตนและสังคมซึ่งมีพื้นฐานมาจากหลักศีลธรรมทางศาสนา ค่านิยมทางวัฒนธรรมประเพณี หลักกฎหมายจรรยาบรรณวิชาชีพ
2. การรู้จักไตร่ตรองว่าอะไรควรทำไม่ควรทำ และอาจกล่าวได้ว่าคุณธรรมคือ จริยธรรมแต่ละข้อที่นำมาปฏิบัติจนเป็นนิสัย เช่น เป็นคนซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีความรับผิดชอบ ฯลฯ “จริยธรรม” แปลว่า ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติศีลธรรม กฎศีลธรรม ซึ่งก็คือกฎเกณฑ์ ความประพฤติของมนุษย์ซึ่งเกิดขึ้นจากธรรมชาติของมนุษย์เองความเป็นผู้มีปรีชาญาณ (ปัญญา และ เหตุผล) ทำให้มนุษย์มีโนธรรมรู้จักแยกแยะความถูกผิดควรไม่ควร โดยจริยธรรมมีลักษณะ 4 ประการ คือ

2.1 การตัดสินใจทางจริยธรรม (Moral Judgment) บุคคลจะมีหลักการของตนเองเพื่อตัดสินใจการกระทำของผู้อื่น

2.2 หลักการของจริยธรรมและการตัดสินใจเป็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในตัวบุคคลก่อนที่จะปฏิบัติกรต่างๆ ลงไป

2.3 หลักการทางจริยธรรมเป็นหลักการสากลที่บุคคลใช้ตัดสินใจในการกระทำสิ่งต่างๆ

2.4 ทศนะเกี่ยวกับจริยธรรมได้มาจากความคิดของบุคคลหรืออุดมคติของสังคมจนเกิดเป็นทศนะในการดำรงชีวิตของตนและของสังคมที่ตนอาศัยอยู่

ศิริพร สุขสบาย (2554, หน้า 9) สรุปว่า คุณธรรม จริยธรรม หมายถึง หลักและแนวคิดในการประพฤติปฏิบัติที่พึงงามและถูกต้องในการดำเนินชีวิตอย่างมีสติ อยู่ร่วมกับคนอื่นได้ และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ประไพ ธนะคำดี (2554, หน้า 11) สรุปว่า คุณธรรม จริยธรรม คุณธรรมเป็นคุณลักษณะในทางที่พึงงาม ที่ถูกต้อง เหมาะสมของบุคคล ซึ่งเป็นลักษณะที่อยู่ภายในจิตใจของบุคคล ส่วนจริยธรรมเป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติที่เหมาะสม เพื่อนำไปสู่การมีคุณธรรมของบุคคลนั้น จะเห็นได้ว่าคุณธรรมจะเกิดขึ้นได้ด้วยการประพฤติปฏิบัติตามหลักจริยธรรม ซึ่งจริยธรรมจะเกี่ยวเนื่องกับศีลธรรม เพราะศีลธรรมเป็นข้อห้ามและข้อควรปฏิบัติ สรุปแล้ว ผู้มีคุณธรรมก็คือผู้มีศีลธรรมนั่นเอง

พระบำรุง ปณญาพล (โพธิ์ศรี) (2555, หน้า 13) สรุปว่า คุณธรรม จริยธรรม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติที่เป็นสิ่งที่พึงงามถูกต้องตามมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของสังคมหรืออาจจะให้ความหมายได้ว่า “คุณธรรมตามกรอบจริยธรรม”

ธวัช ศรีรักษา, วลัยนิภา ฉลากบาง และวาโร เพ็งสวัสดิ์ (2555, หน้า 48) สรุปว่า คุณธรรมและจริยธรรม หมายถึง คุณงามความดีของบุคคลที่กระทำไปด้วยความสำนึกในจิตใจ โดยยึดถือจนเป็นความเคยชิน อันเป็นคุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่พึงงาม เป็นที่ยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องของตนเอง ผู้อื่นและสังคม

นาถอนงค์ วิริยา (2556, หน้า 10) สรุปว่า คุณธรรม จริยธรรม หมายถึง ความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับความรู้สึกผิดชอบชั่วดีในทางศีลธรรม มีจิตใจความตั้งใจที่พึงงามส่งผลให้มีข้อปฏิบัติประพฤติในสิ่งที่ถูกต้องตามครรลองครองธรรมสังคมยอมรับและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า คุณธรรม จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติศีลธรรม กฎเกณฑ์การทำความประพฤติที่พึงงาม เป็นการกระทำทั้งทางกาย วาจา ใจ ของบุคคลที่พึงงามที่ถูกปลูกฝังให้คิดดีและทำดี สิ่งที่มีคุณค่ามีประโยชน์เป็นความดีเป็นมโนธรรมเป็นความคิดที่ดีกระตุ้นให้มีการประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบที่พึงงาม ถูกต้องตามครรลองครองธรรมอันสังคม ยอมรับและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม

คุณธรรม จริยธรรมเป็นคุณลักษณะหรือสภาวะภายในจิตใจของมนุษย์ที่ถูกต้องดีงาม ซึ่งเป็นภาวธรรมอยู่ในจิตใจถือว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนามนุษย์ให้มีการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ได้มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของคุณธรรมไว้แตกต่างกัน ดังนี้

เพ็ญแข ประจันปัจจนิก และคนอื่นๆ (2551, หน้า 14, อ้างถึงใน พระบารุณ ปญญาพล (โพธิ์ศรี), 2555, หน้า 13) ได้นำเสนอพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงพระราชทานไว้ในพระราชพิธีบวงสรวงสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้าเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้เป็นสมบัติของคนไทยทั้งประเทศ มีอยู่ 4 ประการ ดังนี้

1. การรักษาความสัตย์ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม
2. การรู้จักข่มใจตนเองฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจความดีนั้น
3. การอดทนอดกลั้นและอดออมที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัจสุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุผลประการใด

4. การรู้จักละวางความชั่วความทุจริตและรู้สละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง คุณธรรมและจริยธรรมทั้ง 4 ประการ ประชาชนทุกคนควรนำมาประพฤติปฏิบัติ จะช่วยให้ประเทศชาติเกิดความสงบสุขร่มเย็นและส่งผลให้ประเทศสามารถพัฒนาให้มั่นคงก้าวหน้าต่อไป

จิตภา มีเพชร (2554, หน้า 27-30) ได้สรุปความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรมไว้ 2 ประการ ดังนี้

ประการแรก ความสำคัญต่อบุคคล

1. ช่วยพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ คำว่า “มนุษย์” แปลว่าผู้มีจิตใจประเสริฐ คุณธรรมและจริยธรรมจะช่วยให้เป็นมนุษย์ศีล 5 ตามหลักของพระพุทธศาสนาถือว่าเป็นจริยธรรมขั้นพื้นฐานของมนุษย์จึงเรียกศีล 5 ว่า “มนุษย์ธรรม” เป็นธรรมที่ทำให้คนเป็นมนุษย์
2. เป็นพลังที่สำคัญที่ทำให้บุคคลได้รับความสุขและความสำเร็จ ได้แก่ พลังกาย การมีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง พลังความรู้ การมีความรู้ในวิชาการต่างๆ และพลังความดี การมีคุณธรรม จริยธรรมไม่ประพฤติปฏิบัติผิดศีลธรรม
3. ช่วยทำให้ชีวิตมีความสมบูรณ์ คนเรามี 4 ชีวิต คือ ชีวิตการงาน ชีวิตสังคม ชีวิตครอบครัว และชีวิตจิตวิญญาณ ผู้ที่จะได้รับความสุขและความสำเร็จในชีวิตจะต้องมี ชีวิตทั้ง 4 สมบูรณ์ ไม่บกพร่อง ได้แก่ ชีวิตการเงิน ชีวิตสังคม ชีวิตครอบครัว ชีวิตด้านจิตวิญญาณ
4. ช่วยทำให้เป็นผู้มีภูมิคุ้มกันที่ดี

5. ช่วยทำให้เป็นคนดีมีประโยชน์และมีคุณค่า คนเราจะมีประโยชน์และมีคุณค่าเพราะได้ทำประโยชน์ พระพุทธศาสนาแบ่งประโยชน์เป็น 3 อย่าง คือ ประโยชน์ตน ประโยชน์ผู้อื่น ประโยชน์ส่วนรวมและประโยชน์สังคม

6. ช่วยทำให้เป็นคนดีที่ได้รับการยกย่องและไว้วางใจ

7. ช่วยทำให้เป็นผู้มีอุดมคติ หมายถึงจินตนาการที่ถือว่าเป็นมาตรฐานแห่งความดีความงามและความจริง ทางใดทางหนึ่งที่มนุษย์ถือว่าเป็นเป้าหมายแห่งชีวิตของตน เป็นคุณสมบัติที่สำคัญประการหนึ่งของการทำงานให้สำเร็จ ผู้ที่มีคุณธรรมและจริยธรรมเท่านั้นที่จะสามารถรักษาอุดมคติไว้ได้อย่างมั่นคงไม่ว่าจะประสบกับวิกฤติการณ์อย่างใด ผู้ที่ขาดคุณธรรมและจริยธรรมจะไม่สามารถรักษาอุดมคติไว้ได้

ประการที่สอง ความสำคัญต่อสังคมและประเทศชาติ

1. ช่วยพัฒนาสังคมให้มีความสงบเรียบร้อย
2. ช่วยพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญมั่นคง
3. ช่วยป้องกันแก้ไขปัญหาสังคม
4. ช่วยพัฒนาการศึกษาให้มีความสมบูรณ์และบรรลุเป้าหมาย
5. ช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนคุณธรรมและจริยธรรมจะช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เจริญมั่นคงและช่วยให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

6. ช่วยส่งเสริมความปรองดองและความสามัคคีระหว่างคนในชาติ

ความสามัคคีเป็นคุณธรรมและจริยธรรมที่เป็นพลังสำคัญที่ทำให้หมู่คณะ กลุ่มคณะ กลุ่มคน และประชาชนซึ่งมีความรู้ ความคิด ฐานะอาชีพ ความต้องการที่แตกต่างกันผนึกกำลังกันทำให้เกิดความเป็นเอกภาพ ความสำเร็จและความสุข

สมปอง ใจดีเฉย และคนอื่นๆ (2557, หน้า 21) ได้กล่าวว่า คุณธรรม จริยธรรม เป็นคำที่คู่กันเสมอคุณธรรมคือความดีความงามมีลักษณะเป็นนามธรรมแต่จริยธรรม หมายถึง การกระทำที่ดียาม ทั้งที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีลักษณะเป็นรูปธรรมสังเกตเห็นได้เป็นกริยาที่แสดงออกมามีการกระบวนกรคิดและตัดสินใจของตนเอง ดังนั้น จึงเป็นการสมควรที่ทุกๆ คนจะต้องฝึกตนให้มีคุณธรรม จริยธรรมอยู่เสมอ เพราะการกระทำที่ดีงามย่อมไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนแต่กลับจะทำให้ทุกๆ คนอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุขมีความรักและเมตตาต่อกันเป็นการช่วยเหลือเกื้อกูลกันสามัคคี ร่วมมือร่วมใจ เอาใจเขามาใส่ใจเรา ซื่อสัตย์ ไม่คดโกง ไม่เห็นแก่ตัว แต่กลับเห็นว่าส่วนรวมมาก่อนส่วนตัว และมีวินัย เป็นต้น ซึ่งการที่จะทำให้สมาชิกในสังคมมีคุณธรรม จริยธรรมนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการอบรมบ่มเพาะ ปลูกฝัง ฝึกฝน ลงมือปฏิบัติ และพัฒนา ตั้งแต่เยาว์วัย ดังคำพูดที่ว่า ไม้อ่อนดัดง่ายไม้แก่ดัดยาก เพราะวัยเด็กเป็นวัยที่ปลูกฝังได้ง่ายกว่าวัยผู้ใหญ่ ดังนั้น

สถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษาจึงต้องร่วมมือกันดำเนินการเพื่อให้เด็ก ๆ เจริญเติบโตและมีพัฒนาการทั้งด้านความรู้ทักษะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์/ค่านิยมที่พึงงามนั่นเอง

กษนิภา บุตรดอน (2559, หน้า 18) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของคุณธรรมว่า ปัจจุบันภาวะวิกฤตคุณธรรมของเยาวชนไทยเป็นปัญหาเร่งด่วน ซึ่งทุกฝ่ายควรร่วมมือกันแก้ไข กระทรวงศึกษาธิการจึงมีความมุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างจริงจัง การปฏิรูปการศึกษาจึงมุ่งเน้นให้นักเรียนมีคุณธรรม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยแก้ไขวิกฤตของเยาวชนไทยได้

สรุปได้ว่า คุณธรรม จริยธรรม มีความสำคัญต่อเยาวชนเป็นอย่างมาก เพราะการได้รับการอบรมบ่มนิสัย จนสะสมเกิดเป็นสิ่งดีงามในจิตใจ จะทำให้เยาวชนมีจริยธรรมที่ดีประพฤติ ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง เหมาะสมเป็นผู้รักษาความสัตย์ รู้จักข่มใจตนเอง อดทน อดกลั้น อดออมละเว้นความชั่ว ซึ่งเยาวชนที่ได้รับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมจะเป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์” จะได้รับการยอมรับจากสังคม ได้รับการยกย่อง ชื่นชม สร้างความรัก ความภาคภูมิใจในตนเอง ตระหนักและเห็นคุณค่าของความดีงามเป็นผู้มีอุดมคติ อุดมการณ์ในการดำรงชีวิตที่ถูกต้อง เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า เรียนรู้อยู่ร่วมกันกับผู้อื่น มีความรู้ มีความเข้าใจในกฎเกณฑ์ของการดำรงชีวิต ตามกฎหมาย ตามกฎแห่งกรรม ช่วยทำให้สังคมมีความสุข ลดความขัดแย้ง มีความปรองดอง สามัคคี ประเทศชาติมีความมั่นคง ช่วยแก้ปัญหาสังคม มุ่งพัฒนาการศึกษาส่งผลให้ด้านเศรษฐกิจ มีการพัฒนา ประเทศชาติจะมีพลังในการขับเคลื่อนเพื่อความก้าวหน้า ประชาชนในประเทศ มีภูมิคุ้มกันสามารถที่จะแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้านได้

แนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

คุณธรรม จริยธรรม หมายถึงคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม บุคลิกลักษณะที่ดีงาม เป็นคุณธรรม จริยธรรม ประการสำคัญที่ผู้เรียนควรได้รับการปลูกฝังให้ตระหนักถึงคุณค่าในการปฏิบัติและพัฒนา ลักษณะนิสัยให้เป็นเยาวชนที่ดีและเป็นผู้ใหญ่ที่ดีเป็นคนดีของสังคมที่จะมีศักยภาพในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป ดังนั้นสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมผู้เรียน เพื่อให้เกิดเป็นลักษณะนิสัยที่ถาวร ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการสร้างคุณธรรม จริยธรรม ดังนี้

กรมวิชาการ (2549, หน้า 33-37) ได้กล่าวถึงการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรมว่า ต้องเน้นการพัฒนาาร่วมกันทั้งระบบในโรงเรียน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียนผู้ปกครองและชุมชน สำหรับ ขั้นตอนในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียนมี 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาปัญหาเพื่อกำหนดปรัชญา นโยบาย และเป้าหมายของโรงเรียน
2. การจัดตั้งองค์กรในโรงเรียนและพัฒนาบุคลากร
3. การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

4. การจัดองค์กรนักเรียน

5. การจัดกิจกรรมในหลักสูตร ให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาคุณลักษณะ

ด้านจิตพิสัย

6. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

7. การประเมินผล

นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงแนวทางในการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในแต่ละ

ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาปัญหาเพื่อกำหนดปรัชญา นโยบาย และเป้าหมายของโรงเรียน

1. สำรวจสภาพปัญหาในเรื่องคุณธรรมด้านต่างๆ ภายในโรงเรียน เช่น การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร ความอดทนว่าอยู่ในสภาพอย่างไร เป็นต้น

2. พิจารณาแนวโน้มในอนาคตที่สังคมต้องการให้คุณลักษณะอย่างไร เช่น สังคมต้องการความสามัคคี ทำงานเป็นกลุ่ม เป็นต้น

3. นำผลจากการดำเนินงานในข้อ 1 และข้อที่ 2 มาพิจารณาว่า สิ่งใดเป็นปัญหาและในอนาคตสังคมต้องการให้คนทำงานเป็นกลุ่ม

สรุปได้ว่าขั้นตอนที่ 1 สถานศึกษาต้องมีการสำรวจสภาพปัญหาในเรื่องคุณธรรม จริยธรรมด้านต่างๆ ภายในโรงเรียน พิจารณาแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคตจากความต้องการของสังคม เพื่อนำมากำหนดเป็นปรัชญาโรงเรียนนโยบายในการดำเนินงาน และเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นในโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 2 การจัดตั้งองค์กรในโรงเรียนและพัฒนาบุคลากรในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

1. การจัดตั้งองค์กร รูปแบบในการจัดตั้งองค์กรเพื่อพัฒนาคุณลักษณะด้านจิตพิสัยทั้งระบบโรงเรียน บทบาทหน้าที่ของฝ่ายต่างๆ มีดังต่อไปนี้

1.1 บทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร

1.1.1 ให้นโยบายมอบหมายงาน ตั้งคณะทำงาน

1.1.2 ให้การสนับสนุนทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการดำเนินงานของ

ฝ่ายต่างๆ

1.1.3 ติดตามกำกับดูแล

1.2 บทบาทของคณะทำงาน

1.2.1 สำรวจปัญหา

1.2.2 เสนอแนะกิจกรรมในหลักสูตร กิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา

1.2.3 ทำหน้าที่ประสานงานสร้างความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน

1.2.4 ติดตาม กระบวนการทำงาน สนับสนุนการดำเนินกิจกรรม

1.3 บทบาทและหน้าที่ครู

1.3.1 ร่วมมือเพื่อการพัฒนาคุณธรรมและดำเนินงานทั้งการเผยแพร่การสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร

1.3.2 ทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี

1.3.3 หานวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

1.4 บทบาทหน้าที่ขององค์กรนักเรียน

1.4.1 ช่วยดูแลกำกับการปฏิบัติตนของนักเรียน ผู้อื่นทั้งต่อตัวนักเรียนในองค์กร และนักเรียนคนอื่นๆ

1.5 บทบาทหน้าที่ของที่ปรึกษา คือให้คำปรึกษาและให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน

2. แนวทางในการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนเป็นหน้าที่ของผู้บริหารและคณะทำงาน ซึ่งมีดังต่อไปนี้

2.1 ประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจในแนวทางพัฒนาจิตพิสัย

2.2 ใช้ระบบกลุ่มในการพัฒนา เช่น แบ่งกลุ่มการทำงาน และมีหัวหน้ากลุ่มรับผิดชอบ

2.3 อบรมผู้นำนักเรียน

2.4 จัดประชาสัมพันธ์ เช่น ข่าวสาร จุลสารให้ความรู้ จัดหมายข่าว

2.5 ติดตามผล

สรุปได้ว่า ขั้นตอนที่ 2 สถานศึกษาต้องมีโครงสร้างทั้งระบบขององค์กรเพื่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม มีการจัดแบ่งโครงสร้างและกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มแรกผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายงานต่างๆ หัวหน้างาน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ กลุ่มครู กลุ่มนักเรียน กลุ่มคณะทำงาน กลุ่มที่ปรึกษา ได้แก่ ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา และจัดให้มีการพัฒนาบุคลากรด้านการส่งคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่องด้วยการประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจอบรมประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

1. จัดประชุมชี้แจง
2. ขอความร่วมมือให้ผู้ปกครองประเมินการพัฒนาจิตพิสัยของนักเรียนที่บ้าน
3. จัดให้มีการพบปะผู้ปกครอง เช่น การเยี่ยมบ้าน หรือเชิญมาร่วมกิจกรรมที่โรงเรียน ครูไปร่วมกิจกรรมสำคัญของหมู่บ้าน
4. ครูควรจัดกิจกรรมพัฒนาจิตพิสัยเมื่อเด็กนำไปปฏิบัติให้ผู้ปกครองเห็นจะทำให้ผู้ปกครองเห็นคุณค่าและเกิดจิตสำนึกที่จะให้ความร่วมมือในการพัฒนาจิตพิสัย
5. โรงเรียนขอความร่วมมือจากสถาบันศาสนาในชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อเข้ามาช่วยกันพัฒนาจิตพิสัย

สรุปได้ว่าขั้นตอนที่ 3 สถานศึกษาต้องจัดให้นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน ประชุมร่วมกัน เพื่อปรึกษาเรื่องการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือให้การสนับสนุนและเข้าร่วมกิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนร่วมกันทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ขั้นตอนที่ 4 การตั้งองค์กรนักเรียน เป็นการจัดให้นักเรียนทำงาน เช่น จัดสถานักเรียน จัดกลุ่มคณะสีของนักเรียน เป็นต้น เพื่อบริการนักเรียนและอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาจิตพิสัย ซึ่งการจัดองค์กรของนักเรียนและการบริการอำนวยความสะดวกต่างๆ นี้ อาจทำโดยนักเรียนหรือครูก็ได้

ขั้นตอนที่ 4 การตั้งองค์กรนักเรียน เป็นการจัดให้นักเรียนทำงาน เช่น จัดสถานักเรียน จัดกลุ่มคณะสีของนักเรียน เป็นต้น เพื่อบริการนักเรียนและอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาจิตพิสัยซึ่งการจัดองค์กรของนักเรียนและการบริการอำนวยความสะดวกต่างๆ นี้ อาจทำโดยนักเรียนหรือครูก็ได้

สรุปได้ว่า ขั้นตอนที่ 4 สถานศึกษาต้องจัดให้มีองค์กรต่างๆ ของนักเรียน ได้แก่ การเลือกตั้งสถานักเรียน การเลือกตั้งคณะกรรมการคณะสี การจัดตั้งชมรมและชุมนุมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ให้ชัดเจนพร้อมทั้งมอบหมายให้เป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมเพื่อบริการนักเรียนและอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

ขั้นตอนที่ 5 การจัดกิจกรรมในหลักสูตรแนวการจัดกิจกรรมในหลักสูตรให้สอดคล้องกับเป้าหมายพัฒนาคุณลักษณะ ด้านจิตพิสัย ในการเรียนการสอนวิชาต่างๆ ในห้องเรียนนั้น ครูทุกคนต้องมีความพร้อมที่จะร่วมกันจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับปรัชญาโรงเรียน ด้วยการดูแลนักเรียนด้วยการร่วมกันกำกับดูแล นักเรียนให้เป็นไปตามข้อตกลง เช่น การตรงต่อเวลาครูทุกคนต้องร่วมกันดูแลเรื่องการเข้าห้องเรียนการส่งงานของนักเรียนให้ตรงเวลา เป็นต้น

สรุปได้ว่า ขั้นตอนที่ 5 สถานศึกษาต้องจัดหลักสูตรการศึกษาโดยกำหนดกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับปรัชญาโรงเรียน ให้ครูสามารถสอดแทรกการสอนคุณธรรม จริยธรรม นำไป

บูรณาการการจัดการเรียนการสอนได้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้และสามารถจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสอน ครูมีความสามารถในการกำกับห้องเรียน เห็นความสำคัญของการตรงต่อเวลาในการเข้าเรียนและการส่งงาน ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดกิจกรรมครบตามหลักสูตร ให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะชีวิต และสามารถนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ขั้นตอนที่ 6 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร สถานศึกษาควรดัดให้มีกิจกรรมด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่

1. การจัดชุมนุมต่างๆ
2. การประกวดต่างๆ
3. การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับพัฒนานิสัย เช่น การจัดกิจกรรมแบบ 5 ต

ด ที่ 1 ตระหนัก คือ สร้างกิจกรรมให้นักเรียนตระหนักว่าตนเองเป็นคนอย่างไร

ด ที่ 2 ต้นแบบ คือ ให้นักเรียนหาว่าคนดีหรือต้นแบบที่ดีของสังคมเป็นอย่างไร

ด ที่ 3 ตัวเสริมแรง คือ หาวิธีการเสริมแรงที่เด็กทำได้ เป็นการเสริมแรงกระตุ้นให้คนอื่นเห็นเป็นแบบอย่าง

ด ที่ 4 ควบคุมตนเอง

ด ที่ 5 ติดตามประเมินผล

สรุปได้ว่า ขั้นตอนที่ 6 สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับปรัชญา นโยบาย และเป้าหมายของการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนด้านจิตพิสัย ได้แก่ การจัดชุมนุมต่างๆ การประกวดกิจกรรมต่างๆ โดยใช้การเสริมแรงเพื่อกระตุ้นผู้เรียน เช่น การยกย่องชมเชยนักเรียนที่ทำความดี ผู้เรียนเกิดความตระหนักในตนเอง รู้สึกผิดชอบชั่วดี สามารถควบคุมตนเองได้ เป็นต้นแบบที่ดีให้กับผู้อื่นได้ และสถานศึกษาต้องมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ 7 การประเมินผลการพัฒนาในการประเมินผลการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม มีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องหลายอย่างที่ครูควรประเมิน เช่น สภาพแวดล้อม ตัวนักเรียน ตัวครู หรือกระบวนการที่ครูใช้ในการพัฒนา การประเมินควรใช้ได้หลายๆ วิธี เช่น การสังเกต การประเมินตนเอง การสัมภาษณ์ การใช้ สังคมมิติ การให้กลุ่มรายงาน เป็นต้น

สรุปได้ว่า ขั้นตอนที่ 7 สถานศึกษาต้องกำหนดรูปแบบการประเมินผลการพัฒนาตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติงานอย่างชัดเจน โดยประเมินจากองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สภาพแวดล้อม ตัวนักเรียน ตัวครู หรือกระบวนการที่ครูใช้ในการพัฒนา ครูต้องใช้ วิธีการประเมินที่หลากหลาย ได้แก่ การสังเกต การประเมินตนเอง การสัมภาษณ์ การใช้สังคมมิติ การให้กลุ่ม

รายงาน เพื่อสามารถนำข้อมูลไปเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่วางไว้และสามารถใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในสถานศึกษาต่อไป

แนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในสถานศึกษา พบว่า แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ มีกระบวนการ 7 ขั้นตอน ประกอบไปด้วยการศึกษาปัญหาเพื่อกำหนดปรัชญา นโยบายและเป้าหมายของโรงเรียนการจัดตั้ง องค์กรใน โรงเรียนและพัฒนาบุคลากรตามหน้าที่ การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน การตั้งองค์การนักเรียน การจัดกิจกรรมในหลักสูตร การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการประเมินผลจากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการซึ่งได้ประยุกต์กระบวนการดังกล่าว พบว่ามี 6 ด้าน ประกอบด้วยการกำหนดเป้าหมายและนโยบาย การจัดตั้งองค์กรและการพัฒนาบุคลากร การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน การจัดการองค์การนักเรียน การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน และการประเมินผลและแนวคิดของนักวิชาการที่มีแนวทางปฏิบัติคล้ายคลึงกันประกอบไปด้วยกระบวนการจัดการเรียนการสอน การเป็นแบบอย่างที่ดี การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน การสร้างการมีส่วนร่วม และการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม

สรุปได้ว่า แนวคิดการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนในสถานศึกษาที่มีความชัดเจนมากที่สุด คือ แนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในสถานศึกษาของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ผู้วิจัยจึงเลือกแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในสถานศึกษาของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นขอบเขตด้านเนื้อหาของการศึกษาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

กรอบแนวคิดคุณธรรม โรงเรียนคุณธรรม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

โครงการโรงเรียนคุณธรรม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เป็นการดำเนินงานเพื่อสืบสานพระราชปณิธาน เติบโตรอยเบื้องพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ตามพระราชประสงค์ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร รัชกาลที่ 10 โดยโรงเรียนแต่ละแห่งต้องวิเคราะห์คุณธรรมอัตลักษณ์ของตนเอง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียน รวมไปถึงการพัฒนาผู้บริหาร ครู และนักเรียนตามกรอบแนวคิดโครงการโรงเรียนคุณธรรม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ดังนี้

โรงเรียนคุณธรรมสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

กรอบแนวคิดคุณธรรม 5 ประการ	
คุณธรรม	นิยาม
พอเพียง	การดำรงชีวิตพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช โดยทำพอประมาณให้เหมาะสมกับตนเอง ไม่ฟุ้งเฟ้อและ ฝักตนเองให้รู้จักความพอดี พอเหมาะ ถ้าไม่พอดี ไม่พอเหมาะก็จะเกิด ความทุกข์ใจได้
กตัญญู	เป็นคุณธรรมพื้นฐานของมนุษย์ซึ่งในสังคมมนุษย์ต้องเกี่ยวข้อง สัมพันธ์กับ บุคคลต่างๆ ได้แก่ พ่อ แม่ ครูอาจารย์ ญาติพี่น้อง เป็นต้น ความกตัญญู เป็นคุณธรรมที่มนุษย์ควรปฏิบัติและไม่หลงลืมตัวเมื่อเกิดความสำเร็จต้อง ยกย่องเชิดชูบุพการีครู อาจารย์ และทุกคนที่มีส่วนร่วม
ซื่อสัตย์สุจริต	ยึดพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ที่ว่า “ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นพื้นฐานฐานของความดีทุกอย่าง เด็กๆ จึงต้องฝึกฝนอบรม ให้เกิดมีขึ้นในตนเอง เพื่อจักได้เติบโตขึ้นเป็นคนดี มีประโยชน์และมีชีวิตที่สะอาด ที่เจริญมั่นคง” (พระราชทานเพื่ออัญเชิญลงพิมพ์ในหนังสือ วันเด็ก ปีพุทธศักราช 2531)
ความรับผิดชอบ	ผู้บริหาร ครู อาจารย์ ต้องมีจิตสำนึกในบทบาท และหน้าที่ของตนเอง และปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุด เคารพกฎเกณฑ์กติกา พร้อมให้ตรวจสอบการ กระทำได้เสมอ โดยพร้อมสอนเพื่อให้ลูกหลานเยาวชนก้าวทันต่อยุค โลกาภิวัตน์ ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อสร้างคนดีให้บ้านเมือง
อุดมการณ์ คุณธรรม	การเสริมสร้างหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยการบริหารหรือการปกครองที่มีความถูกต้อง มีความยุติธรรม ร่วมมือ ร่วมใจมุ่งมั่นให้ระบบการศึกษาของชาติดำเนินไปด้วยความมั่นคง ยั่งยืน ด้วยจิตสำนึก ทศนคติ พฤติกรรมที่เต็มเปี่ยมด้วยคุณธรรม และจริยธรรม พร้อมทั้งใช้หลักการให้โอกาสประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้

ที่มา : (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2560, หน้า 5)

บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2

บทบาท หน้าที่ และทิศทางการพัฒนาการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับ ดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีภารกิจหลักที่สำคัญ คือ ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาการจัดการศึกษาภาคบังคับในเขตพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอขาณุวรลักษบุรี อำเภอคลองขลุง อำเภอคลองลาน อำเภอทรายทองวัฒนา อำเภอปางศิลาทอง และอำเภอบึงสามัคคี ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2, 2564, หน้า 2-6)

โครงสร้างการบริหาร

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 54 ว่า “รัฐต้องดำเนินการ ให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่า” และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 28/2559 เรื่อง ให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่า ได้มีคำสั่งไว้ในข้อ 3 ว่า “ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี ให้มีมาตรฐานและคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่า”

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

1. ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ได้แก่

1.1 การกำกับดูแล จัดตั้ง ยุบ รวม หรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา

1.2 ประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนสถานศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษา

1.3 ประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา

1.4 ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา ในรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

1.5 ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ข้างต้น

2. อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาที่กำหนดไว้ในกฎหมายนี้ (พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2556 และที่แก้ไขเพิ่มเติม) และกฎหมายอื่น ดังนี้

2.1 อำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการศึกษา และพัฒนาสาระของหลักสูตร การศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 อำนาจหน้าที่ในการพัฒนางานด้านวิชาการและจัดให้มีระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาร่วมกับสถานศึกษา

2.3 รับผิดชอบในการพิจารณาแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2.4 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

3. อำนาจหน้าที่ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ดังนี้

3.1 จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษา ขั้นพื้นฐานและความต้องการท้องถิ่น

3.2 วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและ หน่วยงานในเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงาน ข้างต้นได้รับทราบ รวมทั้งกำกับ ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

3.3 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

3.4 กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผล สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา

3.5 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา

3.6 ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่างๆ รวมทั้ง ทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

3.7 จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา

3.8 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชนองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลาย

3.9 ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษา
ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

3.10 ประสาน ส่งเสริม การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการและคณะทำงาน
ด้านการศึกษา

3.11 ประสานและปฏิบัติราชการทั่วไประหว่างองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ
ภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

3.12 ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ เกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานใดโดยเฉพาะหรือปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย
การแบ่งส่วนราชการตามโครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาแพงเพชร เขต 2 ดังนี้

1. กลุ่มอำนวยการ
2. กลุ่มนโยบายและแผน
3. กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
4. กลุ่มบริหารงานบุคคล
5. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
6. กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์
7. กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
8. กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
9. กลุ่มกฎหมายและคดี
10. หน่วยตรวจสอบภายใน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ได้กำหนดกลยุทธ์เพื่อใช้เป็น
ทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

วิสัยทัศน์

องค์กรบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษา
ปฐมนิเทศและการศึกษาภาคบังคับให้เป็นไปตามมาตรฐาน

พันธกิจ

1. จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและ
การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. จัดการศึกษาให้ผู้เรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษาได้รับ
การดูแลความปลอดภัยจากภัยพิบัติภัยคุกคามทุกรูปแบบ เพื่อรองรับวิถีชีวิตใหม่

3. พัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะ
ในศตวรรษที่ 21

4. พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถสู่ความเป็นเลิศ เพื่อสร้างขีดความสามารถ
ในการแข่งขัน

5. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ มีสมรรถนะ
ด้านภาษาและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

6. สร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการ
ทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

7. จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals:
SDGs)

8. พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลในการจัดการศึกษา
และจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology)

เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนมีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้อง
เป็นพลเมืองดีของชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2. ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษาได้รับการดูแลความ
ปลอดภัยจากภัยพิบัติและภัยคุกคามทุกรูปแบบสามารถปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่ โรคอุบัติซ้ำและ
รองรับวิถีชีวิตใหม่รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี

3. ผู้เรียนทุกช่วงวัย เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดริเริ่มและสร้างสรรค์นวัตกรรม
มีความรู้ ทักษะ สมรรถนะตามหลักสูตร และคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีสุขภาวะ
ที่เหมาะสมตามวัย มีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ
การเป็นพลเมือง พลโลกที่ดี (Global Citizen) พร้อมก้าวสู่สากล นำไปสู่การสร้างความสามารถ
ในการแข่งขัน

4. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีความสามารถสู่ความเป็นเลิศอย่างเต็มตามศักยภาพ
เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

5. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความรู้
ความสามารถในการพัฒนาการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และหลัก
พหุปัญญา เป็นผู้มีจรรยาบรรณ ตามมาตรฐานวิชาชีพ

6. ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และมีคุณภาพ

7. สถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) และสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

8. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษามีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล มีความสมดุลในการบริหารจัดการเชิงบูรณาการ มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล มีระบบข้อมูลสารสนเทศและการนำไปใช้ที่มีประสิทธิภาพ ใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมและกระบวนการวิจัยในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา

ค่านิยม

“องค์กรแห่งความสำเร็จ มีความรู้คู่คุณธรรม เน้นสมรรถนะ อย่างมีอาชีพ”

K : Key Success Factors : ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

P : Professional : มีอาชีพ

P : Potential : สมรรถนะ / ศักยภาพ

2 : Smart and Compassion : ความรู้คู่คุณธรรม

จุดเน้น

4S's :

Smart Area : บริหารองค์กรสู่ความเป็นเลิศ

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีค่าคะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงาน (ITA) ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับ AA

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีค่าคะแนนเฉลี่ยการประเมินมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผ่านเกณฑ์ การประเมิน ระดับดีมาก ขึ้นไปทุกมาตรฐาน

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีค่าคะแนนเฉลี่ยการประเมินตัวชี้วัดตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับมาตรฐานขั้นสูงทุกตัวชี้วัด

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผ่านการประเมินสถานะของหน่วยงานในการเป็นระบบราชการ 4.0 PMQA ระดับ Advance ขึ้นไป ทุกหมวดที่รับการประเมิน

Smart School : สถานศึกษาเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

1. สถานศึกษามีผลการประเมินตนเองในแต่ละมาตรฐานตามระบบการประกันคุณภาพอยู่ในระดับดีขึ้นไป

2. สถานศึกษาจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อสร้างขีดความสามารถในการพัฒนานวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์

3. สถานศึกษาจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์
 อย่างเป็นรูปธรรม

4. สถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้รับการเตรียม
 ความพร้อม ด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ในการประเมินระดับนานาชาติตามโครงการ
 PISA

5. สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนตามหลักปัญหา

6. สถานศึกษามีการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
 (PLC)

7. สถานศึกษาจัดการเรียนรู้หรือกิจกรรมที่ปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์
 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

8. สถานศึกษามีค่าคะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของ
 หน่วยงาน (ITA) ผ่านเกณฑ์การประเมิน

9. สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการที่เป็นดิจิทัล

10. สถานศึกษามีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

11. ผู้เรียนมีอัตราการเข้าเรียน ระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา ระดับ
 มัธยมศึกษาตอนต้น แต่ละระดับการศึกษาครบถ้วนต่อประชากรกลุ่มอายุ

12. ผู้เรียนที่เป็นผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสสามารถเข้าถึงบริการการศึกษา และ
 พัฒนาสมรรถภาพ หรือบริการทางการศึกษาที่เหมาะสมตามความจำเป็น

13. ผู้เรียนได้รับเงินอุดหนุนปัจจัยพื้นฐานสำหรับนักเรียนยากจน

Smart Teacher : ครูมีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้แบบมืออาชีพ

1. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีผลงานวิจัย นวัตกรรม เทคโนโลยี
 องค์ความรู้ และสิ่งประดิษฐ์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์

2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการส่งเสริมและพัฒนาตามมาตรฐาน
 วิชาชีพครู

3. ครูและบุคลากรในสถานศึกษาได้รับการส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนา
 ความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์

4. ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active
 Learning)

5. ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาได้รับการ
 พัฒนา และยกระดับความรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้ระดับการพัฒนาทางด้านภาษา (CEFR) ตามเกณฑ์
 ที่กำหนด

6. ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาและยกระดับความรู้ภาษาอังกฤษ โดยใช้ระดับการพัฒนาทางด้านภาษา (CEFR)

7. ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา ทักษะความเข้าใจ และใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

Smart Student : ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน

1. ผู้เรียนมีความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. ผู้เรียนมีภูมิคุ้มกันพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและภัยคุกคามรูปแบบใหม่

3. ผู้เรียนปฐมวัยมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย

4. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ตามความถนัดและมีขีดความสามารถในการแข่งขัน

5. ผู้เรียนผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรระดับดีขึ้นไป

6. ผู้เรียนมีสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

7. ผู้เรียนที่ได้รับการคัดกรองเพื่อพัฒนาตามศักยภาพและความต้องการรายบุคคล

8. ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

9. ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์ สุจริต

สรุปจากข้อมูลบริบทของสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

กำแพงเพชร เขต 2 พบว่า บริบท กรอบ ทิศทางในการพัฒนาการบริหารจัดการและการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียน มีพันธกิจส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนทุกช่วงวัย เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดริเริ่ม และสร้างสรรค์นวัตกรรม มีความรู้ ทักษะ สมรรถนะตามหลักสูตร และคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีสุขภาวะที่เหมาะสมตามวัย มีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง และการเป็นพลเมืองพลโลกที่ดี (Global Citizen) พร้อมก้าวสู่สากล นำไปสู่การสร้างความสามารถในการแข่งขัน และได้ศึกษาวิเคราะห์บริบทที่เกี่ยวข้อง ร่วมวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และสภาพแวดล้อมภายนอก (SWOT Analysis)

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นถึงปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด ปัญหาแหล่งอบายมุข สื่อและเทคโนโลยี เกม ที่ไม่เหมาะสม ส่งผลต่อพฤติกรรมของนักเรียน นักเรียนขาดคุณธรรม จริยธรรม

ขาดการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ผู้วิจัยได้เสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
ดังต่อไปนี้

งานวิจัยในประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศพบว่าม้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

พัฒนา ว่องธนากร (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานด้านการส่งเสริม
คุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียนโกวิทอรัญเชิงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงาน
ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียนโกวิทอรัญเชิงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา
ประกอบด้วย นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และครูโรงเรียนโกวิทอรัญเชิงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า
โรงเรียนโกวิทอรัญเชิงใหม่ โดยใช้ขอบเขตด้านเนื้อหา 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดเป้าหมายและ
นโยบายของการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมด้วยการสำรวจสภาพปัญหา คุณธรรม จริยธรรม ประชุม
ชี้แจงร่วมกับผู้ปกครอง คณะกรรมการบริหารโรงเรียนและกำหนดแนวนโยบาย ในการปฏิบัติการส่งเสริมให้
นักเรียนปฏิบัติตามปรัชญาของโรงเรียนคือความรู้ดีมีคุณธรรมเอื้อ ประโยชน์สังคม โรงเรียนได้นำ
หลักธรรมของพระพุทธศาสนาไปใช้ในการอบรมสั่งสอนนักเรียน และโรงเรียนมีการจัดการเรียน
การสอนและจัดกิจกรรมส่งเสริมผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธ ด้านการจัดตั้งองค์กรและ
การพัฒนาบุคลากรโรงเรียนปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรมโรงเรียน
มีฝ่ายที่ดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามแนว โรงเรียนวิถีพุทธและให้ความร่วมมือ
กับหน่วยงานของรัฐและเอกชนในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมด้าน
การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนโรงเรียน ให้บริการชุมชนในการจัดกิจกรรมทุกวันพระ
โดยนำพระมาแสดงพระธรรมเทศนาอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกับโรงเรียนได้รับการสนับสนุน
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านพุทธศาสนา จากพระวิทยากรและได้ส่งนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม
ของวัดและชุมชนด้านการจัดองค์กรนักเรียน โรงเรียนมีกิจกรรมด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
โดยให้คณะกรรมการนักเรียนเป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรมและคณะกรรมการนักเรียนเป็นผู้นำ
ในการทำกิจกรรมน้องไหว้พี่พี่รับน้องด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน
ในโรงเรียนมีความสอดคล้องกับปรัชญาของโรงเรียน โดยมีการดำเนินงานในระดับมากที่สุด
เช่นเดียวกับนักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมต่างๆ ของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

และการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมต่างๆ ของนักเรียนมีครูเป็นผู้ส่งเสริมกระตุ้นดูแล และด้านการประเมินผลการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โรงเรียนมีแบบประเมินผลการจัดกิจกรรม ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและโรงเรียนมี แบบรายงานสรุปผลการดำเนินงานการจัดกิจกรรมส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม สรุปผลการวิจัยว่า โรงเรียนโกวิทอรัญชัยใหม่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน

มิตร ดาราฉาย (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานด้านการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียนวัดบางยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยมี วัดอุปสมงค์เพื่อศึกษาระดับสภาพการดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของโรงเรียน วัดบางยาง ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดปรัชญา เป้าหมายสำรวจปัญหา คุณธรรมพิจารณา แนวโน้มความต้องการของสังคมและวางยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม ด้านการจัดตั้งองค์กรด้วยการกำหนดบทบาทหน้าที่มอบหมายงานที่ชัดเจน ด้านการสร้าง ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนในการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรมด้วยการ ประชุมชี้แจง ร่วมวางแผนเพื่อให้ทุกฝ่ายได้เข้ามามีส่วนร่วม ด้านการจัดองค์กรของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้เป็นผู้นำ เป็นตัวอย่างที่ดีและสนับสนุนอำนวยความสะดวกให้นักเรียนในโรงเรียนได้พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนด้วย การบูรณาการสอดแทรก ในการเรียนการสอนในห้องเรียนโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ประชาชนชาวบ้าน ด้านการดำเนินงานด้านการประเมินผลการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมซึ่งได้กำหนด ไว้ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของโรงเรียนวัดบางยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด

ชญาณิชฐ์ รักนา (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียนบ้านตะคร้อ อำเภอฟิมาย จังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียน โดยใช้ศึกษาตามกรอบการดำเนินการ ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม 6 ด้าน ผลการวิจัยพบว่า ด้านการกำหนดเป้าหมาย นโยบายตาม ความเห็นของนักเรียนอยู่ในระดับมาก ตามความเห็นของครูอยู่ในระดับมากที่สุดพบ ปัญหาขาดการ ประชาสัมพันธ์ ด้านการจัดตั้งองค์กรและการพัฒนาบุคลากรตามความคิดเห็นของ นักเรียนอยู่ใน ระดับมาก ตามความคิดเห็นของครูอยู่ในระดับมากที่สุด มีปัญหาเรื่องการทำงานร่วมกัน ด้านการ สร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนตามความคิดเห็นของนักเรียนและครู อยู่ในระดับมาก มีปัญหาผู้ปกครองมีอาชีพที่หลากหลายทำให้ขาดความร่วมมือโดยพร้อมเพรียงกัน ด้านการจัดองค์กร นักเรียนตามความเห็นของนักเรียนและครูอยู่ในระดับมาก มีปัญหาความสับสนที่นักเรียนไม่รู้จะเลือก ใครเป็นผู้นำ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม ตามความเห็นของนักเรียนอยู่ในระดับมาก

ตามความเห็นของครูอยู่ในระดับมากที่สุด มีปัญหาเรื่องขาดความร่วมมือ จากนักเรียนเพราะขาดการประชาสัมพันธ์ ด้านการประเมินผลการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ตาม ความคิดเห็นของครูอยู่ในระดับมากที่สุด ปัญหาการประเมินคือความไม่ชัดเจน

พระมหาอาจริยพงษ์ คำตัน (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติตนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตจังหวัดนครปฐม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า แนวทางในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน มี 5 แนวทาง คือ การจัดการเรียนการสอนโดยการนำเอาเนื้อหาสาระที่มีความเกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรมมาสอดแทรกและบูรณาการให้เข้ากับวิชาที่สอนในทุกกลุ่มสาระการเป็นแบบอย่างที่ดีโดยให้ผู้บริหาร ครู ศิษย์เก่ารุ่นพี่หรือผู้ปกครองประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์โดยสถานศึกษา ควรจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในลักษณะของการบูรณาการองค์ความรู้ต่างๆ ที่เกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระๆ การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนด้วยการจัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด สวยงาม เป็นระเบียบเรียบร้อยส่งผลให้ผู้เรียนได้ซึมซับเรียนรู้จากประสบการณ์ต่างๆ และการสร้างมีส่วนร่วมด้วยการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและวัดเพื่อร่วมแก้ไขปัญหา วางแผนประเมินผล

ประไพ ธนะคำดี (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ให้กับนักเรียนในโรงเรียนเครือข่ายหนองบ่อก้านเหลืองคำฟ้า อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ซึ่งได้สร้างความตระหนักโดยการประสานขอความร่วมมือกับชุมชน เช่น วัด องค์การบริหารส่วน ตำบล ผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ด้านการจัดการเรียนการสอนที่มีการสอดแทรกบูรณาในการกลุ่มสาระต่างๆ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ได้แก่ สภาพอาคารเรียน อาคารประกอบ อุปกรณ์เครื่องมือ เอกสารต่างๆ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์โดยการกำหนดแผนงาน โครงการ ทั้งในและนอกสถานศึกษา

ศิลปกร จุมพิช (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของนักเรียนโรงเรียนบ้านประคอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผลจากการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ต้องพัฒนาด้านความประหยัด ด้านความขยัน และด้านความสุภาพ โดยโรงเรียนต้องจัดกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติใช้กระบวนการที่หลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสอนแบบโครงการ มีการอบรมคุณธรรม และฝึกมารยาทไทยสร้างความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครองอย่าง

ใกล้ชิด ไม่ว่าจะเป็นการสร้าง ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่กับ การพัฒนาทางการวิชาการอย่างสมดุล การมีส่วนร่วมสอดส่องดูแลความประพฤติ และระแวดระวัง ปักจี้เสี่ยง รวมถึงการสร้างความร่วมมือประเมิณผลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา นอกจากความร่วมมือของผู้ปกครองกับครูในการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนแล้ว ชุมชนก็ต้องมี ส่วนร่วมในการพัฒนาและยังมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม สถานศึกษาควรมีการจัดประชุมชี้แจงกับ ผู้ปกครองและชุมชนให้ทราบถึงแนวทางเพื่อร่วมกันพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ เพื่อให้มีการ ดำเนินการพัฒนาอย่างจริงจังเกิดเป็นรูปธรรม เพื่อพัฒนานักเรียนให้ดีขึ้นและดำรงชีวิตอยู่ในสังคม อย่างมีความสุข

ไพศาล มั่นนอก (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ร่วมในการ พัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาขนาดเล็ก : กรณีศึกษาของนักเรียนโรงเรียน วิเศษชัยชาญวิทยาคม การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนโรงเรียนวิเศษชัยชาญวิทยาคม 2) พัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวิเศษชัยชาญวิทยาคม 3) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานพัฒนา คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนวิเศษชัยชาญวิทยาคม ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ สภาพ คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวิเศษชัยชาญวิทยาคม ก่อนดำเนินการพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม พบว่า นักเรียนโรงเรียนวิเศษชัยชาญวิทยาคม มีคุณธรรม จริยธรรม 4 ด้าน โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) การมีความเพียร 2) การมีความขยันอดทน 3) การมีสติปัญญา 4) การมีความซื่อสัตย์สุจริต ผลการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนวิเศษชัยชาญวิทยาคม ในรอบที่ 1 ในการวางแผน คณะผู้วิจัยใช้กลยุทธ์ 5 อย่าง ได้แก่ 1) กลยุทธ์การเข้าค่ายคุณธรรม 2) กลยุทธ์การสอนสอดแทรก คุณธรรม จริยธรรม 3) กลยุทธ์วันพุธพบพระละกิเลส 4) กลยุทธ์ส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ในชีวิตประจำวัน และ 5) กลยุทธ์ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง โดยใช้กิจกรรมย่อย คือ กิจกรรมการปลูกมะนาว กิจกรรมการปลูกผักพื้นบ้าน กิจกรรม การเลี้ยงปลา กิจกรรมการเลี้ยงกบ กิจกรรมการเพาะเห็ดภูฏาน และกิจกรรมการทำนาข้าวหอมมะลิ ผลการปฏิบัติการในรอบแรกตามกลยุทธ์ 5 กลยุทธ์ พบว่า นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมโดยภาพรวม ค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ในวงรอบที่ 2 ของการปฏิบัติการ ผลการปฏิบัติการพบว่า นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ผลการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานพัฒนา คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนวิเศษชัยชาญวิทยาคม หลักจากการปฏิบัติการทั้ง 2 วงรอบ ของการปฏิบัติการ พบว่า หลังการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้วยกลยุทธ์ทั้ง 5 กลยุทธ์ โดยภาพรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) การมีความซื่อสัตย์ 2) การมีความขยันอดทน 3) การมีสติปัญญา และ 4) การมีความเพียร

พระธรรมจร จันทรมโ (ศรีสุข) (2561) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการปลูกฝังความกตัญญูทศเวทสำหรับนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพการปลูกฝังความกตัญญูทศเวท สำหรับนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี 2) เพื่อเสนอแนวทางการปลูกฝังความ กตัญญูทศเวทสำหรับนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี ซึ่งเป็นงานวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed-Method Research) เป็นการผสมผสานระหว่างงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 169 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เอกสารและสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 8 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1.สภาพการปลูกฝังความกตัญญูทศเวทสำหรับนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี ความคิดเห็นของนักเรียน ภาพรวม 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก รายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ความกตัญญูต่อบุคคล และอยู่ในระดับมากได้แก่ ความกตัญญูต่อสิ่งแวดล้อม ความกตัญญูต่อสัตว์ และข้ออยู่ในระดับต่ำสุดได้แก่ ความกตัญญูต่อสถาบัน ตามลำดับ 2. แนวทางการปลูกฝังความกตัญญูทศเวทสำหรับนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี ความกตัญญูเป็นคุณธรรมที่เป็นพื้นฐานของมนุษย์ ในสังคมมนุษย์ต้องเกี่ยวข้อง สัมพันธ์กับสิ่งอื่น ชีวิตด้านกายภาพดำรงอยู่ได้ เพราะได้รับอุปการะเลี้ยงดูจากบุคคลต่างๆ มีบิดา มารดา ครูอาจารย์ ญาติพี่น้อง เป็นต้น นอกจากนั้น ต้องพึ่งอาศัยสิ่งเหล่านี้อีก เช่น อาศัยปัจจัย 4 เป็นเครื่องเลี้ยงชีวิตจึงจะอยู่รอดได้ ในส่วนจิตใจมนุษย์ก็ได้รับการปลูกฝังอบรมคุณลักษณะ คุณค่าทางจิตใจจากบุคคลอื่น มีบิดามารดา เป็นต้น ให้มีทัศนคติ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม อันเป็นหลักสำคัญในการดำเนินชีวิตให้มีความเจริญรุ่งเรือง ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของมนุษย์ ความกตัญญูนี้เป็นคุณธรรมที่มนุษย์พึงปฏิบัติ มิใช่เฉพาะต่อมนุษย์ด้วยกันเท่านั้น แต่ให้มีแม้แต่ต่อสัตว์และพืชทั้งหลาย ด้วยความกตัญญูเป็นการกระทำความดีอย่างหนึ่งที่พึงปรารถนาของทุกคนที่มีความกตัญญู ย่อมจะทำตนเองให้มีความสุขและทำผู้อื่นให้มีความสุขด้วย

อมรรัตน์ วงศ์ศรียา (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ในโรงเรียนคุณธรรม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) : กรณีโรงเรียนบ้านนาแมด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) : โรงเรียนบ้านนาแมด 2) หาแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) :

โรงเรียนบ้านนาแมต 3) ติดตามผลการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียน คุณธรรม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) : โรงเรียนบ้านนาแมต สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ แบบมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผน ขั้นการปฏิบัติการ ขั้นสังเกตการณ์ และขั้นสะท้อนผล โดยดำเนินการ 2 วนรอบ กลุ่มเป้าหมายมี 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 12 คน 2) กลุ่มผู้ให้ ข้อมูล 85 คน 3) กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาได้แก่ นักเรียน จำนวน 138 คน เครื่องมือที่ใช้ในการ เก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธี พรรณนา

พรทิพย์ หาราชพานาตร (2565) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการ จำเป็นในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบเชิงบรรยาย (Descriptive Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 234 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม มาตรฐานประเมินค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง จากผู้บริหารสถานศึกษาและครู และการหาค่าดัชนีลำดับความ ต้องการจำเป็น (PNI Modified) ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการ เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยสูงอยู่ในระดับมาก และความต้องการจำเป็นที่สุดในการ เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนคือ มุ่งมั่นในการทำงาน 2) แนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 คือ การปรับปรุงและพัฒนาการเรียนและกิจกรรมต่างๆ ได้ด้วยตนเอง การปลูกฝังให้นักเรียน มีวินัย มีความละเอียดใจในการทำผิดทั้งกาย วาจา ใจ

งานวิจัยต่างประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยในต่างประเทศพบว่าม้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

แบร์ (Bear, 1979, อ้างถึงใน ศรีราชู ประกอบแสง, 2551) วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ ของการใช้เหตุผลทางจริยธรรมที่มีต่อปัญหาด้านความประพฤติและสติปัญญาของนักเรียนเกรด 6 ในเมืองโอไอวา สหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาด้านความประพฤติจะลดลง และวุฒิภาวะ ทางด้านจริยธรรมจะเพิ่มมากขึ้นกับเด็กที่มีเชาว์ปัญญาสูงและมีความก้าวหน้าทางจริยธรรม สรุปได้ว่า

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการดำเนินงานมีความคิดเห็นว่าการส่งเสริมโรงเรียนคุณธรรมมีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ซึ่งโรงเรียนคุณธรรมเป็นภารกิจสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดเป็นนโยบายในการขับเคลื่อนปฏิรูปการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามกรอบแนวคิด 5 ด้านได้แก่ ความพอเพียง ความกตัญญู ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ อุดมการณ์คุณธรรม เป็นต้น มีการดำเนินการช่วยเหลือครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาต้องดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน ด้วยการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ การวางแผนและกำหนดทางเลือก การสร้างสื่อ และเครื่องมือหลังจากนั้นจึงจะลงมือปฏิบัติการนิเทศ ให้ขวัญและกำลังใจ และรายงานผลร่วมกัน การทำงานเป็นทีม และผู้สนับสนุนเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ลาเนียร์ (Lanier, 1993, อ้างถึงใน ชันทอง นนตินอก, 2560, หน้า 52) ได้ทำการวิจัยเรื่อง จริยธรรมและการพัฒนาความคิดรวบยอดในเด็กหนุ่มสาวชาวชนบท (การพัฒนาจริยธรรมนักเรียนในชนบท) จุดประสงค์ของการวิจัยคือ เพื่อศึกษาผลของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรมนักเรียนระดับ ชั้นที่ 11 และ 12 ในโรงเรียนในชนบท เด็กนักเรียนในชนบทได้รับการอบรมให้คิดและปฏิบัติตามต่อๆ กันมา ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสังคมในยุคใหม่ การทดลองได้แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ควบคุมให้ได้รับการฝึกการให้คำแนะนำและการจัดประสบการณ์ และอีกกลุ่มหนึ่งเป็นนักเรียนที่ประกอบด้วยนักเรียนตั้งอยู่โรงเรียนระดับกลางถึงโรงเรียนระดับสูง ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

แครนลีย์ (Cranley, 2003, อ้างถึงใน ศิริินภา คำปัญญา, 2564, หน้า 69) ได้ศึกษาการปฏิบัติในด้านจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาในชุมชนเมืองของประเทศไทย การประพฤติปฏิบัติทางด้านจริยธรรมของนักเรียน ประกอบด้วย มาตรการที่ใช้ในการอบรมจริยธรรมของนักเรียน โดยการนำเอาจริยธรรมบูรณาการเข้ากับวิชาอื่น และมาตรการเหล่านี้จะเกิดผลอย่างไร โดยกำหนดกรอบแนวคิดไว้ 6 ด้าน คือ การสอนจริยธรรมเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการสอนจริยธรรมโดยใช้กิจกรรมการสอนที่ต่อเนื่อง การสอนจริยธรรมโดยการกำหนดระเบียบ กฎของห้องเรียน การสอนจริยธรรมโดยดำเนินนโยบายและระเบียบของทางราชการ การวิจัยในครั้งนี้ใช้เวลา 6 เดือนในการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า การจัดการศึกษาด้านจริยธรรมโดยผู้บริหารและครูเน้นการปลูกฝังความดีงามที่ยึดตามหลักพระพุทธศาสนา โดยเน้นการควบคุมดูแลนักเรียน การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างให้กับคนอื่นได้ความดีโดยวิธีการให้นักเรียนรู้โดยการปฏิบัติ แม้ว่าจะไม่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตร สิ่งที่ต้องปฏิบัติต่อกัน การให้เกียรติผู้อื่นเป็นเรื่องที่สำคัญและได้ค้นพบว่า การจัดการเรียน

การสอนจริยธรรมศึกษา ควรบูรณาคุณภาพในการจัดการเรียนการสอน จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และปฏิบัติได้ ผู้บริหารและครูนอกจากจะอบรมสั่งสอนควรเป็นแบบอย่างที่ดี การฝึกอบรมควรกระทำอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความยั่งยืน อย่างไรก็ตาม แม้ว่านักเรียนส่วนใหญ่จะมีพฤติกรรมที่เหมาะสมตลอดเวลา แต่นักเรียนส่วนน้อยที่ต่อต้านในด้านการไม่ยอมเรียน

เอกนอร์ (Egnor, 2004, อ้างถึงใน ยุพิน คะเนวัน, 2562, หน้า 43) ได้ทำการวิจัยโดยการสำรวจทัศนคติของนักเรียนและครูที่มีต่อการพัฒนาวินัยนักเรียน โดยทำการสำรวจโรงเรียนประถมศึกษาตอนปลายแห่งหนึ่ง จำนวนนักเรียน 1,700 คน จำนวนครู 69 คน ได้ดำเนินการสำรวจนักเรียนด้านการกระทำที่ไม่เหมาะสมและวินัยด้านการใช้คำพูดที่ไม่เหมาะสม ผลการศึกษาพบว่านักเรียนเชื่อว่าผู้ปกครองมีส่วนสำคัญในกระบวนการมีวินัยของนักเรียน ครูเชื่อว่าการปฏิบัติทางวินัยใดๆ ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนักเรียนได้ ผู้บริหารเชื่อว่าครูเป็นคนแรกที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินนโยบายวินัยให้ประสบผลสำเร็จ

ชูลเลอร์ (Schuler, 2010) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจด้านการจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยมินเนโซตา ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนยังไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ ซึ่งเกิดจากการขาดการสื่อสาร ผลประโยชน์จากการเข้าร่วมของประชาชน ได้แก่ การพัฒนาความเข้าใจในมหาวิทยาลัย การมีอิทธิพลต่อทิศทางการบริหารของมหาวิทยาลัย ปัญหาได้แก่ การเข้าร่วมในระดับพื้นฐาน การเข้าร่วมเพียงเรื่องเดียว การเข้าร่วมโดยขาดความเข้าใจสถานการณ์ทั้งหมด การขาดข้อตกลงเกี่ยวกับการเข้าร่วมของประชาชน การขาดความจริงใจและความพยายามอย่างเท่าเทียมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ส่วนที่เหมาะสมซึ่งประชาชนมีส่วนร่วม ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การสร้างแนวคิดให้กับทางการ การตัดสินใจด้านการเงิน การศึกษา และการเลือกคณะกรรมการสถานศึกษา

อเมนู เทคา (Amenu-Tekaa, 2012) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชาวอินเดียน แคนาดา ผลการวิจัยพบว่า โครงการทางด้านการศึกษา มีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในชุมชนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาหลักสูตร การศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของชุมชน จะมีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมของชุมชนนั้นๆ และเมื่อประชาชนมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งในการจัดการศึกษาจะทำให้การศึกษาประสบความสำเร็จ

ฮิลล์ และทอมสัน (Hill & Thomson, 2014, p. 43) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบค่านิยมทางด้านความรู้ ความสุข ความอบอุ่น ความรักในครอบครัว ความสำเร็จ เศรษฐกิจ ความเป็นอิสระ ความปลอดภัย มิตรภาพ ประสบการณ์ในการทำงาน ความยุติธรรม ศาสนา ความอดทน ความเมตตา ศีลธรรม ความสะดวกสบาย สุขภาพ สติปัญญา ความเป็นเจ้าของ การปรับตัว ความก้าวร้าว ความงาม การยอมรับ นับถือ การพักผ่อน การเคารพตนเอง ความสะอาด

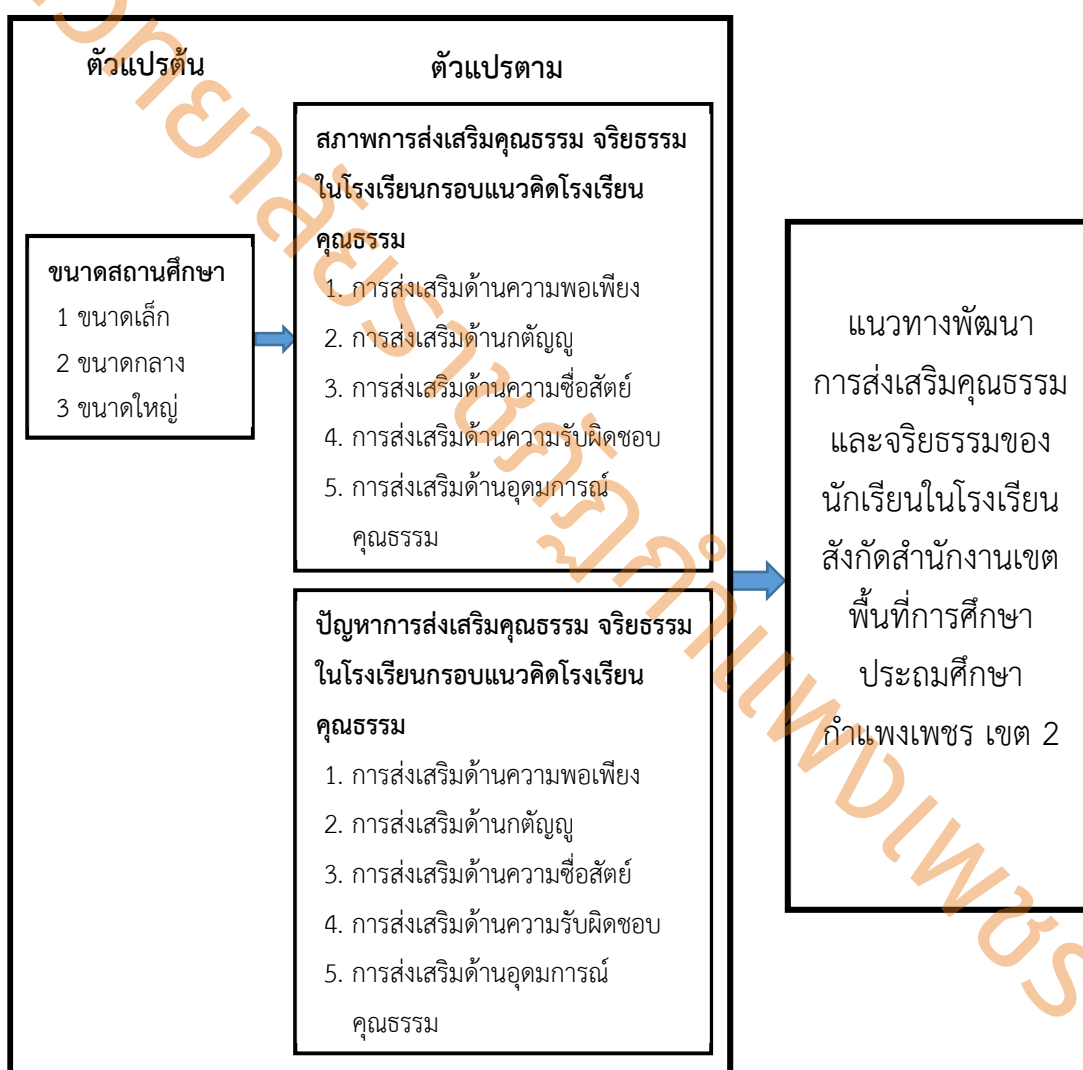
บุคลิกภาพ วัฒนธรรม ความมีอำนาจเหนือความ รัก ความเคารพเชื่อฟัง ความซื่อสัตย์ การแสดงตัว การอยู่ร่วมกัน ผลการวิจัยพบว่า เด็กผิวขาวเน้นค่านิยมทางครอบครัวและทางมิตรภาพสูงกว่าเด็ก ผิวดำ ในขณะที่เดียวกันเด็กผิวดำเน้นค่านิยมทางความยุติธรรม การงานและการอยู่รวมกลุ่มสูง โดยทั้งสองกลุ่มต่างก็เน้นค่านิยมด้านความรู้ และค่านิยมทาง เศรษฐกิจ

เซธนา (Sethna, 2015, p. 49) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ค่านิยมของนิสิตปริญญาโททั้งชาย และหญิงจากประเทศสหรัฐอเมริกา ปากีสถาน อินเดีย และไทย เกี่ยวกับค่านิยมทั้ง 12 ด้าน ได้แก่ ค่านิยมทางด้านครอบครัว การแต่งงาน มิตรภาพ รสนิยมในการแต่งงาน การเมือง การนัด การดื่ม และการพนัน พระเจ้า ศาสนา การสอนศีลธรรม การยืมและการให้ยืม และความเมตตา ผลการวิจัย พบว่า นิสิตอเมริกาเน้นค่านิยมทางศาสนามากที่สุด แต่มีค่านิยมในการแต่งกาย การนัด การดื่มและ การพนัน อยู่ในระดับต่ำ ส่วนนิสิตปากีสถานและนิสิตอินเดีย มีค่านิยมทางศาสนาสูง โดยเฉพาะนิสิต ปากีสถานยังเน้นค่านิยมทางการแต่งกาย การดื่มและการพนันอีกด้วย สำหรับนิสิตไทยเน้นค่านิยม ทางการแต่งกายมากกว่านิสิตเอเชียด้วยกัน และค่านิยมทางศาสนาขึ้นอยู่กับว่าเป็นผู้ที่มีศีลธรรม และจรรยา นอกจากนี้ยังพบว่านิสิตทั้ง 4 ประเทศต่างก็เน้นค่านิยมทางมิตรภาพด้วยกันทั้งนั้น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพบว่า การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียน เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ควรส่งเสริมให้เกิดกับนักเรียน เพราะคุณธรรมเป็นสิ่ง ที่สำคัญและเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่จะต้องกระทำ ไม่ว่าจะเป็นครู ผู้ปกครอง และสังคม ผู้มีส่วน เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาต้องให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การจัดการศึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยผู้บริหารและครูเน้นการปลูกฝังความดี ควบคุม ดูแล อบรมสั่งสอนนักเรียนให้ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี โดยวิธีการเรียนรู้โดยฝึกปฏิบัติ เพราะจะช่วย ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และปฏิบัติได้ นอกจากนี้ผู้บริหารและครูต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ให้แก่นักเรียน หากิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อนำมาบูรณาการเข้ากับหลักสูตร สถานศึกษา และปรับสภาพการเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการพัฒนา คุณธรรมจริยธรรม ให้โอกาสนักเรียนได้ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดี ยกย่องชมเชยให้ขวัญกำลังใจแก่ผู้ที่ดี เพื่อให้เกิดคุณค่า เพื่อสร้างคนดี คนเก่ง ให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามที่คาดหวัง และสถานศึกษาควรติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานให้สาธารณชนได้รับทราบ ความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง อันจะส่งผลให้เยาวชนของชาติเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมหลักธรรมต่างๆ โดยนำผลการวิจัยคุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมในประเทศไทยโดยกระทรวงศึกษาธิการในโครงการ “โรงเรียนคุณธรรม” โดยนำเอาหลักคุณธรรม 5 ประการของโรงเรียนคุณธรรมมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ผู้วิจัยได้แบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และการเปรียบเทียบสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และการเปรียบเทียบสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ประกอบไปด้วย ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จากโรงเรียนทั้งหมด 181 โรงเรียน รวมประชากร ผู้บริหาร และครูผู้สอน จำนวนทั้งสิ้น 2,111 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 2, 2564, หน้า 4)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2564 ได้มาซึ่งการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608-609) ได้จำนวนทั้งสิ้น 330 คน และสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) มีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

ขั้นที่ 1 ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

1. แบ่งประชากรเป็นชั้นภูมิโดยใช้อำเภอเป็นตัวแปรแบ่งชั้นภูมิ
2. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิตามสัดส่วน
3. สุ่มกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิตามสัดส่วนให้ครอบคลุม

ขั้นที่ 2 ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

สุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก ตามจำนวนในแต่ละอำเภอที่ได้จากขั้นที่ 1

จนครบตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ มีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารโรงเรียนและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

อำเภอ	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร (คน)	ครู (คน)	รวม (คน)	ผู้บริหาร (คน)	ครู (คน)	รวม (คน)
ชาณุวรลักษบุรี	45	598	643	11	98	109
คลองขลุง	32	437	469	9	86	95
คลองลาน	27	427	454	6	51	57
ปางศิลาทอง	14	210	224	3	22	25
ทรายทองวัฒนา	11	139	150	2	20	22
บึงสามัคคี	10	161	171	2	20	22
รวม	139	1,972	2,111	33	297	330

ที่มา : (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 2, 2564)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้มุ่งศึกษา สภาพและปัญหาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยเป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choice) ประกอบด้วย ตำแหน่ง เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มีข้อความที่กำหนดค่าคะแนนของแต่ละข้อเป็น 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 102) โดยเรียงระดับคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติในการดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบกำหนดคำตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ (Multiple Response Questions) โดยเลือกคำตอบจากคำตอบที่กำหนดให้หลายคำตอบ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือของการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้า แนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพ และปัญหาของปัญหาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
2. สร้างคำถามในแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบข่ายเนื้อหา สภาพ และปัญหาของการการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
3. สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามกำหนดคำตอบให้เลือกตอบและมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ให้ครอบคลุมขอบข่ายเนื้อหาที่จะศึกษา
4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบและให้เป็นข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงให้เหมาะสม หลังจากนั้นจึงได้นำเสนอผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการศึกษา จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่

4.1 รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิพัฒน์ รักพรหมงคล ประธานสาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พฤษภูมิพล พฤษภูมิกุล อาจารย์สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

4.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุพันธ์ ขวัญแน่น อาจารย์ประจำสาขาวิชา
การวัดผลและประเมินผลและวิจัยทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาแพงเพชร

4.4 ดร.วันเพ็ญ ปราศรัย ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอ่างทองพัฒนา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

4.5 ดร.สามารถ กมขุนทด ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

5. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ดัชนี
ความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยใช้เกณฑ์ข้อคิดเห็นและ
ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณและเลือกข้อที่ได้ค่า IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ซึ่งรายการคำถาม
ใช้ได้ทุกข้อ โดยมีค่า IOC 1.00 และนำมาปรับแก้เครื่องมือตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและ
อาจารย์ที่ปรึกษา

6. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาและปรับปรุง
แก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try-Out) กับสถานศึกษาที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา
ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กำแพงเพชร เขต 1 จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แล้วหาค่า
ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค
(Cronbach Alpha-Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.972 ซึ่งมีความเชื่อมั่นสูง
สามารถนำไปใช้ได้

7. ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปใช้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ตามลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัย
ราชภัฏกำแพงเพชร ขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวม
ข้อมูลกับครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร
เขต 2

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามลงรหัส ก่อนที่จะนำไปเก็บข้อมูล

3. ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และส่งไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้สถานศึกษาแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมส่งคืน
ผู้วิจัย

4. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลได้ 330 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามสภาพและปัญหาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติและดำเนินการวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ข้อมูล สภาพของการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 เป็นมาตรประมาณ ค่า (Rating Scale) 5 ระดับ วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยใช้เกณฑ์การแปล ความหมายคะแนนของบุญชม ศรีสะอาด (2560, หน้า 121) แปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.50 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ระดับการปฏิบัติระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ระดับการปฏิบัติปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

3. ปัญหาของการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และ การหาค่าร้อยละ (Percentage) และจัดลำดับ

4. เปรียบเทียบสภาพ การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) และเมื่อพบ ความแตกต่างจึงทำการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe')

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้แหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีความเชี่ยวชาญ จำนวน 17 ท่าน โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง โดยแบ่งคุณสมบัติผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์บริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปีหรือ
มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และสถานศึกษาได้รับผลการประเมินโรงเรียนคุณธรรม สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับ 2 ดาว ขึ้นไป จำนวน 12 คน

2. ผู้บริหารสถานศึกษาหรือศึกษานิเทศก์ที่มีประสบการณ์การทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี
และมีวุฒิปริญญาเอก จำนวน 2 คน

3. ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมที่มี
ประสบการณ์ ไม่น้อยกว่า 5 หรือมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ จำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured
Interview) โดยนำผลการศึกษาสภาพและปัญหาจากขั้นตอนที่ 1 มาเป็นแนวทางในการสร้างคำถาม
และเป็นกรอบในการสัมภาษณ์

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดขอบเขตและแนวทางในการ
สัมภาษณ์

2. นำผลจากการศึกษาสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 3 ลำดับ
และผลจากการศึกษาปัญหาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ที่มีค่าร้อยละสูงสุด 3 ลำดับ ของแต่ละด้าน
จากขั้นตอนที่ 1 มาสร้างแบบสัมภาษณ์แนวทางในพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

3. นำเสนอร่างแบบสัมภาษณ์ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความเหมาะสมของภาษา
และความครอบคลุมของประเด็นคำถาม

4. ปรับปรุงแก้ไขร่างแบบสัมภาษณ์ ตามข้อเสนอแนะของกรรมการที่ปรึกษาการศึกษา
ค้นคว้าอิสระ

5. จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ให้เสร็จสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการสัมภาษณ์ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยจัดเก็บข้อมูลดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ถึงผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน
17 คน เพื่อขอความอนุเคราะห์พิจารณาอนุญาตให้การสัมภาษณ์

2. ผู้วิจัยนัดหมายกับผู้ทรงคุณวุฒิ

3. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญแบบออนไลน์บันทึกข้อมูลตามที่ต้องการด้วยตนเอง
4. ผู้วิจัยสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบออนไลน์เพื่อนำไปวิเคราะห์ และเขียนรายงานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 17 ท่าน เกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Contents Analysis) ซึ่งจะวิเคราะห์เนื้อหาที่มีประเด็นคล้ายคลึงกันอยู่ในกลุ่มเดียวกัน เพื่อหาข้อสรุปในการทำวิจัย และดำเนินการแจกแจงความถี่เพื่อจัดอันดับความสำคัญ สรุปเป็นแนวทางพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ผู้วิจัยจำแนกผลการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ตอนที่ 4 ผลการหาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายและการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้ถูกต้อง ผู้วิจัยจึงได้กำหนดความหมายสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Descriptive Statistics)
f	แทน	ค่าความถี่ (Frequency)
F	แทน	ค่าสถิติความแปรปรวนทางเดียว (F-test One Way ANOVA)
df	แทน	ระดับความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองของคะแนนเฉลี่ย (Mean Square)
Sig.	แทน	ค่าความน่าจะเป็นที่ปฏิเสธ H_0
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (n)	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
ชาย	88	26.67
หญิง	242	73.33
รวม	330	100.00
2. ตำแหน่ง		
ผู้บริหารโรงเรียน	33	10.00
ครู	297	90.00
รวม	330	100.00
3. ประสบการณ์ปฏิบัติงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	110	33.23
5-10 ปี	132	39.88
11-15 ปี	56	16.92
มากกว่า 15 ปีขึ้นไป	32	9.97
รวม	330	100.00
4. ขนาดโรงเรียน		
โรงเรียนขนาดเล็ก	121	36.66
โรงเรียนขนาดกลาง	187	56.67
โรงเรียนขนาดใหญ่	22	6.67
รวม	330	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 73.33 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 26.67 ด้านตำแหน่งส่วนใหญ่เป็นครู คิดเป็นร้อยละ 90.00 และผู้บริหาร

สถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 10.00 ด้านประสบการณ์ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ปฏิบัติงาน 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.88 ต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.23 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.92 และมากกว่า 15 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 9.97 ด้านขนาดโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 56.67 โรงเรียนขนาดเล็กคิดเป็นร้อยละ 36.66 และโรงเรียนขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 6.67

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

2.1 สภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ผลการศึกษาสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 แสดงดังตารางที่ 3-8

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ในภาพรวม

ด้านที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านความพอเพียง	4.38	0.61	มาก
2	ด้านความกตัญญู	4.43	0.65	มาก
3	ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	4.48	0.59	มาก
4	ด้านความรับผิดชอบ	4.52	0.58	มากที่สุด
5	ด้านอุดมการณ์คุณธรรม	4.28	0.74	มาก
รวมเฉลี่ย		4.42	0.63	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า สภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.42$, S.D.=0.63) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีสภาพการปฏิบัติสูงที่สุดได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.52$, S.D.=0.58)

รองลงมาได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.48$, S.D.=0.59) ด้านความกตัญญู อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.65) และด้านความพอเพียง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.61) และด้านที่มีสภาพการปฏิบัติต่ำที่สุดได้แก่ ด้านอุดมการณ์คุณธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.28$, S.D.=0.74) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของ นักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านความพอเพียง

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	สถานศึกษาวางแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่ส่งเสริมความพอเพียง	4.23	0.62	มาก
2	สถานศึกษามีการวางแผนการใช้งบประมาณประจำปีตามความเหมาะสมและความต้องการที่แท้จริง	4.40	0.55	มาก
3	สถานศึกษามีการวางแผนอัตรากำลังตามความต้องการและความจำเป็น	4.36	0.60	มาก
4	สถานศึกษาน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อน ในสถานศึกษา และบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปี	4.43	0.67	มาก
5	สถานศึกษามีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ	4.27	0.68	มาก
6	สถานศึกษาจัดโครงการ/กิจกรรม ที่ส่งเสริมความพอเพียง	4.33	0.70	มาก
7	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนใช้ทรัพย์สินและสิ่งของของโรงเรียนอย่างประหยัด	4.33	0.54	มาก
8	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัดและรู้คุณค่า	4.47	0.50	มาก
9	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีการเก็บออมเงิน	4.50	0.50	มาก
10	ครูแนะนำให้นักเรียนใช้ทรัพย์สินของส่วนตัวและส่วนรวมอย่างคุ้มค่า	4.53	0.56	มากที่สุด

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
11	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรใช้เครื่องมือสื่อสารเมื่อมีความจำเป็น	4.37	0.61	มาก
12	สถานศึกษาส่งเสริมการนำสิ่งของเหลือใช้กลับมาใช้ประโยชน์โดยผ่านกระบวนการแปรรูป	4.27	0.68	มาก
13	สถานศึกษามีการสรุปผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมความพอเพียง	4.43	0.62	มาก
14	สถานศึกษามีการติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความพอเพียง	4.30	0.64	มาก
15	สถานศึกษามีการนำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมความพอเพียง มาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา	4.40	0.61	มาก
เฉลี่ยรวม		4.38	0.61	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า สภาพสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านความพอเพียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่สภาพการปฏิบัติสูงที่สุดได้แก่ ครูแนะนำให้นักเรียนใช้ทรัพย์สินของส่วนตัวและส่วนรวมอย่างคุ้มค่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$, S.D.=0.56) รองลงมาได้แก่ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีการเก็บออมเงิน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.50$, S.D.=0.50) และสถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัดและรู้คุณค่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.47$, S.D.=0.50) และข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สถานศึกษาวางแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่ส่งเสริมความพอเพียง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.23$, S.D.=0.62) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านความกตัญญู

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	สถานศึกษาจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีความความกตัญญู	4.47	0.81	มาก
2	สถานศึกษามีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความกตัญญูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ	4.27	0.82	มาก
3	สถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมที่เกี่ยวข้องกับความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณอย่างสม่ำเสมอ	4.20	0.79	มาก
4	นักเรียนในสถานศึกษามีความกตัญญูทวนเวียน	4.43	0.62	มาก
5	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตอาสา	4.63	0.48	มากที่สุด
6	สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนสำนึกในบุญคุณและตอบแทนบุญคุณเมื่อมีโอกาส	4.57	0.56	มากที่สุด
7	สถานศึกษามีการสรุปผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมความกตัญญู	4.40	0.55	มาก
8	สถานศึกษามีการติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความกตัญญู	4.53	0.62	มากที่สุด
9	สถานศึกษามีการนำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมความกตัญญู มาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา	4.40	0.61	มาก
เฉลี่ยรวม		4.43	0.65	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า สภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านความกตัญญู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่สภาพการปฏิบัติสูงที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตอาสา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.63$ S.D.=0.48) รองลงมาได้แก่ สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนสำนึกในบุญคุณและตอบแทนบุญคุณเมื่อมีโอกาส อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.57$, S.D.=0.56) และสถานศึกษามีการติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความกตัญญู อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$, S.D.=0.62) และข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สถานศึกษา

ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมที่เกี่ยวข้องกับความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณอย่างสม่ำเสมอ
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.20$, S.D.=0.79) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของ
นักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
ด้านความซื่อสัตย์สุจริต

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	สถานศึกษาจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุน ให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต	4.50	0.56	มาก
2	มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความซื่อสัตย์สุจริตในกลุ่ม สาระการเรียนรู้ต่างๆ	4.40	0.61	มาก
3	สถานศึกษามีการยกย่อง ชมเชยบุคลากรและนักเรียนที่เป็น แบบอย่างด้านความซื่อสัตย์สุจริต	4.43	0.67	มาก
4	ครูและผู้บริหารปฏิบัติงานด้วยความซื่อตรงและไม่เอินเอียง	4.47	0.50	มาก
5	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความ ซื่อตรง ไม่นำสิ่งของและผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง	4.47	0.50	มาก
6	สถานศึกษามีการส่งเสริมด้านความซื่อสัตย์โดยการไม่หาประโยชน์ ในทางที่ไม่ถูกต้อง	4.50	0.62	มาก
7	สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริง ทำตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน ผู้ปกครอง และครู	4.52	0.50	มากที่สุด
8	สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนละอายและเกรงกลัวที่จะทำความผิด	4.53	0.56	มากที่สุด
9	สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ไม่คดโกงผู้อื่น	4.57	0.62	มากที่สุด
10	สถานศึกษามีการสรุปผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริม ความซื่อสัตย์สุจริต	4.47	0.62	มาก
11	สถานศึกษามีการติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความ ซื่อสัตย์สุจริต	4.50	0.62	มาก
12	สถานศึกษามีการนำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริม ความซื่อสัตย์สุจริต มาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา	4.43	0.72	มาก
เฉลี่ยรวม		4.48	0.59	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า สภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.48$, S.D.=0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่สภาพการปฏิบัติสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ไม่คดโกงผู้อื่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.57$, S.D.=0.62) รองลงมาได้แก่ สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนละอายและเกรงกลัวที่จะทำความผิด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$, S.D.=0.56) และสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริง ทำตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน ผู้ปกครอง และครู อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.52$, S.D.=0.50) และข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความซื่อสัตย์สุจริตในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.61) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านความรับผิดชอบ

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	สถานศึกษาจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ	4.47	0.72	มาก
2	มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความรับผิดชอบในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ	4.43	0.62	มาก
3	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	4.47	0.67	มาก
4	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนการกล้าเผชิญต่อความจริง ยอมรับในผลของการกระทำของตนเอง	4.53	0.62	มากที่สุด
5	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนทำงานด้วยความขยัน อดทน และพยายาม ให้งานสำเร็จตามเป้าหมายภายในเวลาที่กำหนด	4.53	0.56	มากที่สุด
6	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักหน้าที่ของตนเองและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.50	0.50	มาก
7	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนมีความตรงต่อเวลา	4.53	0.56	มากที่สุด
8	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนมีระเบียบวินัย	4.63	0.48	มากที่สุด

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
9	สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ	4.67	0.47	มากที่สุด
10	สถานศึกษามีการสรุปผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความรับผิดชอบ	4.50	0.50	มาก
11	สถานศึกษามีการติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความรับผิดชอบ	4.53	0.56	มากที่สุด
12	สถานศึกษามีการนำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความรับผิดชอบ มาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา	4.63	0.48	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.52	0.58	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 พบว่า สภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านความรับผิดชอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.52$, S.D.=0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่สภาพการปฏิบัติสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.67$, S.D.=0.47) รองลงมาได้แก่ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนมีระเบียบวินัยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.63$, S.D.=0.48) สถานศึกษามีการนำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความรับผิดชอบมาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.63$, S.D.=0.48) สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนการกล้าเผชิญต่อความจริง ยอมรับในผลของการกระทำของตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$, S.D.=0.62) สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนทำงานด้วยความขยัน อดทนและพยายามให้งานสำเร็จตามเป้าหมายภายในเวลาที่กำหนด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$, S.D.=0.56) สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนมีความตรงต่อเวลา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$, S.D.=0.56) และสถานศึกษามีการติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$, S.D.=0.56) และข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความรับผิดชอบในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.62) ตามลำดับ

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านอุดมการณ์คุณธรรม

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	สถานศึกษาจัดทำแผนงาน/โครงการ/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีอุดมการณ์คุณธรรม	4.21	0.79	มาก
2	มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านอุดมการณ์คุณธรรมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ	4.10	0.90	มาก
3	นักเรียนในสถานศึกษาร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นสม่ำเสมอ	4.47	0.62	มาก
4	นักเรียนในสถานศึกษาประพฤติปฏิบัติตามคุณธรรม อัตลักษณ์ของโรงเรียนจนเป็นปกตินิสัย	4.10	0.70	มาก
5	นักเรียนในสถานศึกษาสร้างคุณงามความดีให้แก่ตนเองจนเป็นที่ประจักษ์	4.33	0.70	มาก
6	นักเรียนในสถานศึกษาร่วมพัฒนากิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนจนชุมชนให้การยอมรับ	4.17	0.81	มาก
7	สถานศึกษามีการปลูกฝังอุดมการณ์ด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้กับนักเรียน	4.34	0.70	มาก
8	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม	4.37	0.66	มาก
9	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม จริยธรรมอยู่เสมอ	4.44	0.62	มาก
10	สถานศึกษามีการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรม	4.24	0.84	มาก
11	สถานศึกษามีการสรุปผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านอุดมการณ์คุณธรรม	4.31	0.78	มาก
12	สถานศึกษามีการติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านอุดมการณ์คุณธรรม	4.24	0.76	มาก

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
13	สถานศึกษามีการนำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริม ด้านอุดมการณ์คุณธรรม มาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา	4.31	0.77	มาก
เฉลี่ยรวม		4.28	0.74	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่าสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านอุดมการณ์คุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.28$, S.D.=0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่สภาพการปฏิบัติสูงที่สุด ได้แก่ นักเรียนในสถานศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นสม่ำเสมออยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.47$, S.D.=0.62) รองลงมาได้แก่ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม จริยธรรมอยู่เสมอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.44$, S.D.=0.62) และสถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.37$, S.D.=0.66) และข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านอุดมการณ์คุณธรรมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.10$, S.D.=0.90) และนักเรียนในสถานศึกษาประพฤติปฏิบัติตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน จนเป็นปกตินิสัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.10$, S.D.=0.90) ตามลำดับ

2.2 ปัญหาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ผลการศึกษาปัญหาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ดังแสดงตารางที่ 9-13

ตารางที่ 9 แสดงความถี่และร้อยละของปัญหาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านความพอเพียง

ลำดับ ที่	รายการ	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
	ไม่พบปัญหา	295	89.39
1	สถานศึกษาไม่นำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริม ความพอเพียงมาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา	35	10.61
2	สถานศึกษาไม่มีการติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้าน ความพอเพียง	29	8.79
3	สถานศึกษาไม่มีจัดทำสรุปลงผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ที่ส่งเสริมความพอเพียง	28	8.48
4	สถานศึกษาไม่จัดกิจกรรมส่งเสริมด้านความพอเพียงแก่นักเรียน	27	8.18
5	สถานศึกษาไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมด้านความพอเพียง	20	6.06
6	สถานศึกษาไม่ส่งเสริมการประหยัดและอดออมให้นักเรียน	16	4.85
7	สถานศึกษาไม่มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความพอเพียง ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	15	4.55

จากตารางที่ 9 พบว่า ปัญหาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านความพอเพียง ข้อที่มีปัญหา
มากที่สุดโดยเรียงจาก 3 ลำดับแรก คือ สถานศึกษาไม่นำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริม
ความพอเพียงมาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนา (f=35, 10.61%) รองลงมาคือ สถานศึกษาไม่มี
การติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความพอเพียง (f=29, 8.79%) และสถานศึกษาไม่มีจัดทำ
การสรุปลงผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมความพอเพียง (f=28, 8.48%) ตามลำดับ

ตารางที่ 10 แสดงความถี่และร้อยละของปัญหาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
ด้านความกตัญญู

ลำดับ ที่	รายการ	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
	ไม่พบปัญหา	293	88.79
1	สถานศึกษาไม่มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความกตัญญูในแต่ละ กลุ่มสาระการเรียนรู้	37	11.21
2	สถานศึกษาไม่นำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความ กตัญญู มาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา	35	10.61
3	สถานศึกษาไม่มีการสรุปผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริม ด้านความกตัญญู	33	10.00
4	สถานศึกษาไม่มีการส่งเสริมให้นักเรียนสำนึกในบุญคุณและตอบแทน บุญคุณต่อพ่อแม่	32	9.70
5	สถานศึกษาไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมด้านความกตัญญู	24	7.27
6	สถานศึกษาไม่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมที่เกี่ยวข้องกับ ความกตัญญู	21	6.36
7	สถานศึกษาขาดการวิเคราะห์บริบทและความต้องการของชุมชน	20	6.06

จากตารางที่ 10 พบว่า ปัญหาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านความกตัญญู ข้อที่มีปัญหา
มากที่สุดโดยเรียงจาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาไม่มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความ
กตัญญูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ (f=37, 11.21%) รองลงมาคือ สถานศึกษาไม่นำผลการดำเนิน
โครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความกตัญญู มาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา (f=35,
10.61%) สถานศึกษาไม่มีการสรุปผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความกตัญญู (f=33,
10.00%) ตามลำดับ

ตารางที่ 11 แสดงความถี่และร้อยละของปัญหาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
ด้านความซื่อสัตย์สุจริต

ลำดับ ที่	รายการ	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
	ไม่พบปัญหา	291	88.18
1	สถานศึกษาไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม	39	11.82
2	นักเรียนในสถานศึกษาไม่มีความละเอียดและเกรงกลัวที่จะทำความผิด	36	10.91
2	สถานศึกษาไม่นำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความซื่อสัตย์สุจริต มาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา	36	10.91
3	สถานศึกษามีการวิเคราะห์บริบทและความต้องการของชุมชนด้านความซื่อสัตย์สุจริต	35	10.61
3	สถานศึกษาไม่ติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความซื่อสัตย์สุจริต	35	10.61
4	สถานศึกษาไม่มีการสรุปผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมความซื่อสัตย์สุจริต	32	9.70
5	นักเรียนไม่ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง และมีการคดโกงผู้อื่น	30	9.09
6	สถานศึกษาไม่มีการยกย่อง ชมเชยบุคลากรและนักเรียนที่เป็นแบบอย่างด้านความซื่อสัตย์สุจริต	23	6.97
7	สถานศึกษาไม่มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความซื่อสัตย์สุจริตในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	20	6.06
7	ในสถานศึกษามีการหาผลประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง	20	6.06

จากตารางที่ 11 พบว่า ปัญหาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านความซื่อสัตย์สุจริตข้อที่มีปัญหามากที่สุดโดยเรียงจาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ นักเรียนในสถานศึกษาไม่มีความละเอียดและเกรงกลัวที่จะทำความผิดและสถานศึกษาไม่นำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความซื่อสัตย์สุจริต มาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา (f=36, 10.91%) รองลงมาคือ สถานศึกษาไม่เปิดโอกาส

ให้ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม (f=35, 10.61%) และสถานศึกษาไม่ติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความซื่อสัตย์สุจริต (f=35, 10.61%) ตามลำดับ

ตารางที่ 12 แสดงความถี่และร้อยละของปัญหาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
ด้านความรับผิดชอบ

ลำดับ ที่	รายการ	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
	ไม่พบปัญหา	293	88.79
1	สถานศึกษาขาดการเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านความรับผิดชอบ	37	11.21
2	สถานศึกษาไม่ติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความรับผิดชอบ	36	10.91
3	สถานศึกษาไม่นำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความรับผิดชอบ มาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา	35	10.61
4	สถานศึกษาไม่มีการสรุปผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความรับผิดชอบ	31	9.39
5	นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	25	7.58
6	นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับ	23	6.97
7	สถานศึกษาไม่มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความรับผิดชอบในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	22	6.67
8	ครูในสถานศึกษาขาดการวิเคราะห์บริบทและความต้องการของชุมชนด้านความรับผิดชอบ	20	6.06
9	นักเรียนไม่มีความตรงต่อเวลาและมีระเบียบวินัย	12	3.64

จากตารางที่ 12 พบว่า ปัญหาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านความรับผิดชอบ ข้อที่มีปัญหามากที่สุดโดยเรียงจาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาขาดการเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านความรับผิดชอบ (f=37, 11.21%) รองลงมาคือ สถานศึกษาไม่ติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความรับผิดชอบ (f=36, 10.91%) และ

สถานศึกษาไม่นำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริม ด้านความรับผิดชอบ มาวิเคราะห์
ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา (f=35, 10.61%) ตามลำดับ

ตารางที่ 13 แสดงความถี่และร้อยละของปัญหาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
ด้านอุดมการณ์คุณธรรม

ลำดับ ที่	รายการ	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
	ไม่พบปัญหา	287	86.97
1	สถานศึกษาไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมด้านอุดมการณ์คุณธรรม	43	13.03
2	สถานศึกษาขาดการวิเคราะห์บริบทและความต้องการของชุมชน ด้านอุดมการณ์คุณธรรม	42	12.73
3	สถานศึกษาไม่มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านอุดมการณ์คุณธรรม ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	41	12.42
4	นักเรียนในสถานศึกษาไม่ประพฤติปฏิบัติตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของ โรงเรียน	40	12.12
5	สถานศึกษาไม่มีการสรุปผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริม ด้านอุดมการณ์คุณธรรม	36	10.91
6	สถานศึกษาไม่มีการนำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริม ด้านอุดมการณ์คุณธรรม มาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา	35	10.61
7	สถานศึกษาไม่มีการติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านอุดมการณ์ คุณธรรม	34	10.30
8	นักเรียนในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมพัฒนากิจกรรม ต่างๆ ของโรงเรียน	19	5.76
9	สถานศึกษาไม่มีการจัดกิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม จริยธรรม	16	4.85
10	สถานศึกษาไม่มีการปลูกฝังด้านอุดมการณ์คุณธรรมและจริยธรรมให้กับ นักเรียน	14	4.24

จากตารางที่ 13 พบว่า ปัญหาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านอุดมการณ์คุณธรรม ข้อที่มีปัญหามากที่สุดโดยเรียงจาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านอุดมการณ์คุณธรรม ($f=43$, 13.03%) รองลงมาคือ สถานศึกษามีการวิเคราะห์บริบทและความต้องการของชุมชนด้านอุดมการณ์คุณธรรม ($f=42$, 12.73%) และสถานศึกษาไม่มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านอุดมการณ์คุณธรรมในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($f=41$, 12.42%) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ผลการเปรียบเทียบสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน แสดงได้ดังตารางที่ 14-19

ตารางที่ 14 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

สภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
1. ด้านความพอเพียง	ระหว่างกลุ่ม	2.00	7.34	3.67	24.96	.00*
	ภายในกลุ่ม	327	48.05	0.15		
	รวม	329	55.39			
2. ด้านความกตัญญู	ระหว่างกลุ่ม	2.00	8.33	4.16	19.08	.00*
	ภายในกลุ่ม	327	71.35	0.22		
	รวม	329	79.68			
3. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	ระหว่างกลุ่ม	2.00	9.25	4.63	21.33	.00*
	ภายในกลุ่ม	327	70.87	0.22		
	รวม	329	80.12			

ตารางที่ 14 (ต่อ)

สภาพการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
4. ด้านความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	2.00	4.80	2.40	14.91	.00*
	ภายในกลุ่ม	327	52.67	0.16		
	รวม	329	57.48			
5. ด้านอุดมการณ์ คุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2.00	11.10	5.55	15.91	.00*
	ภายในกลุ่ม	327	114.04	0.35		
	รวม	329	125.14			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 14 การเปรียบเทียบสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามขนาด
ของโรงเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า
ขนาดของโรงเรียนมีการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 15 ผลการเปรียบเทียบสภาพสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามขนาด
ของโรงเรียน ด้านความพอเพียง

ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.34	4.33	4.93
ขนาดเล็ก	4.34	-	.01	.59*
ขนาดกลาง	4.33		-	.60*
ขนาดใหญ่	4.93			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 15 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านความพอเพียง พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 16 ผลการเปรียบเทียบสภาพสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านความกตัญญู

ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.45	4.35	5.00
ขนาดเล็ก	4.45	-	.10	.55*
ขนาดกลาง	4.35		-	.65*
ขนาดใหญ่	5.00			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 16 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านความกตัญญูพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 17 ผลการเปรียบเทียบสภาพสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านความซื่อสัตย์สุจริต

ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.57	4.37	5.00
ขนาดเล็ก	4.57	-	.20*	.43*
ขนาดกลาง	4.37		-	.63*
ขนาดใหญ่	5.00			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 17 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านความซื่อสัตย์สุจริต พบว่าโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดกลาง โรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 18 ผลการเปรียบเทียบสภาพสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านความรับผิดชอบ

ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.45	4.51	4.95
ขนาดเล็ก	4.45	-	.07	.51*
ขนาดกลาง	4.51		-	.44*
ขนาดใหญ่	4.95			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 18 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านความรับผิดชอบ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 19 ผลการเปรียบเทียบสภาพสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านอุดมการณ์คุณธรรม

ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.47	4.22	3.76
ขนาดเล็ก	4.57	-	.25*	.71*
ขนาดกลาง	4.37		-	.46*
ขนาดใหญ่	5.00			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 19 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนก ตามขนาดของโรงเรียน ด้านอุดมการณ์คุณธรรม พบว่าโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดกลาง โรงเรียน ขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 ผลการหาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

แนวทางพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ซึ่งประกอบด้วยสภาพและปัญหาของการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 ดังตารางที่ 20-24

ตารางที่ 20 แสดงจำนวนแนวทางพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านความพอเพียง

ลำดับ ที่	รายการ	ความถี่ (f)
1	สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ทุกชั้นเรียนจัดทำแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ ทุกกลุ่มสาระเชื่อมโยงกับโครงการด้านความพอเพียง	16
2	สถานศึกษาควรใช้หลัก PDCA ในการวิเคราะห์ผล ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนา ทุกปีโดยเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง	15
3	สถานศึกษาควรสรุปผลเมื่อสิ้นสุดโครงการ วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคและ แนวทางการพัฒนา พร้อมประเมินความพึงพอใจจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	14
4	สถานศึกษาควรติดตามผล 3 ระยะ ก่อน ระหว่าง และสิ้นสุดโครงการ	13
5	สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ทุกชั้นเรียนนำสิ่งของเหลือใช้กลับมาใช้ประโยชน์	12
6	สถานศึกษาควรวางแผนและจัดทำโครงการเช่น โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ หรือโครงการออมทรัพย์	11

จากตารางที่ 20 พบว่า แนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านความพอเพียง พบว่าอันดับแรก คือ สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ทุกชั้นเรียนจัดทำแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการทุกกลุ่มสาระเชื่อมโยงกับโครงการด้านความพอเพียง (f=16) รองลงมาคือ สถานศึกษาควรใช้หลัก PDCA ในการวิเคราะห์ผล ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาทุกปีโดยเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง (f=15) และสถานศึกษาควรสรุปผลเมื่อสิ้นสุดโครงการ วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคและแนวทางการพัฒนา พร้อมประเมินความพึงพอใจจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (f=14) ตามลำดับ

ตารางที่ 21 แสดงจำนวนแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านความกตัญญู

ลำดับ ที่	รายการ	ความถี่ (f)
1	ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูทุกชั้นจัดทำแผนบูรณาการด้านความกตัญญูโดยประกวดกิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น	15
2	สถานศึกษาควรนำผลจากการสรุปโครงการมาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาทุกปีเพื่อต่อยอดโครงการให้ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ	14
3	สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมวันแม่แห่งชาติ วันพ่อแห่งชาติอย่างสม่ำเสมอ	13
4	สถานศึกษาควรมีการสรุปผลโครงการด้วยหลัก PDCA และพัฒนาต่อยอดทุกปีโดยมีผู้รับผิดชอบในแต่ละโครงการ	11

จากตารางที่ 21 พบว่า แนวทางพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านความกตัญญู พบว่า อันดับแรกคือ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูทุกชั้นจัดทำแผนบูรณาการด้านความกตัญญู โดยประกวดกิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น (f=15) รองลงมาคือ สถานศึกษาควรนำผลจากการสรุปโครงการมาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาทุกปีเพื่อต่อยอดโครงการให้ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ (f=14) และสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมวันแม่แห่งชาติ วันพ่อแห่งชาติอย่างสม่ำเสมอ (f=13) ตามลำดับ

ตารางที่ 22 แสดงจำนวนแนวทางพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านความซื่อสัตย์
สุจริต

ลำดับ ที่	รายการ	ความถี่ (f)
1	ผู้บริหารควรรยกย่อง ชมเชย มอบทุนการศึกษาและเกียรติบัตรแก่ครูและนักเรียน ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นประจำ	16
2	สถานศึกษาควรให้ชุมชนประเมินโครงการและสะท้อนความคิดเห็นในฐานะ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการศึกษา เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุง พัฒนา	15
3	สถานศึกษาควรใช้กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน กำกับ ดูแล การอยู่ร่วมกัน ในโรงเรียน	13
4	สถานศึกษาควรสรุปผลการจัดกิจกรรมโครงการด้วยวงจรเดมมิ่ง PDCA แล้วนำมาวิเคราะห์ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนา	10
5	ครูควรใช้หลักสูตรโรงเรียนสุจริตของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) มาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	9

จากตารางที่ 22 พบว่า แนวทางพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านความซื่อสัตย์
สุจริตสถานศึกษา พบว่า อันดับแรกคือ ผู้บริหารควรรยกย่อง ชมเชย มอบทุนการศึกษาและ
เกียรติบัตรแก่ครูและนักเรียนที่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นประจำ (f=16) รองลงมาคือ สถานศึกษา
ควรให้ชุมชนประเมินโครงการและสะท้อนความคิดเห็นในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการศึกษา
เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุง พัฒนา (f=15) และสถานศึกษาควรใช้กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน
กำกับ ดูแล การอยู่ร่วมกันในโรงเรียน (f=13) ตามลำดับ

ตารางที่ 23 แสดงจำนวนแนวทางพัฒนาส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านความรับผิดชอบ

ลำดับ ที่	รายการ	ความถี่ (f)
1	ผู้บริหารควรชี้แนะแนวทางเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	15
2	สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	14
3	สถานศึกษาควรจัดกิจกรรม โครงการที่ส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียน	13
4	สถานศึกษาควรติดตามแก้ไขปัญหาและอุปสรรคขณะดำเนินกิจกรรม เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเกิดประสิทธิภาพ	12
5	ครูควรจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความรับผิดชอบ	11
6	สถานศึกษาควรสรุปผลการจัดกิจกรรมโครงการด้วยวงจรเดมมิ่ง PDCA แล้วนำมาวิเคราะห์ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนา	10

จากตารางที่ 23 พบว่า แนวทางพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านความรับผิดชอบ พบว่า อันดับแรกคือ ผู้บริหารควรชี้แนะแนวทางเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ และปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ (f=15) รองลงมาคือ สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (f=14) และสถานศึกษาควรจัดกิจกรรม โครงการที่ส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียน (f=13) ตามลำดับ

ตารางที่ 24 แสดงจำนวนแนวทางพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านอุดมการณ์
คุณธรรม

ลำดับ ที่	รายการ	ความถี่ (f)
1	ครูควรจัดทำแผนการสอนโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมโดยใช้แนวคิด PDCA	16
2	สถานศึกษาควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนอย่างต่อเนื่องจนเป็นปกตินิสัย โดยการกำกับดูแลของครูผู้สอนและครูประจำชั้น	15
3	เมื่อสิ้นปีการศึกษาสถานศึกษาควรจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน จัดแสดง ผลการดำเนินงานในรอบปี พร้อมประเมินความพึงพอใจ	14
4	สถานศึกษาควรวิเคราะห์ความต้องการของชุมชนในด้านอุดมการณ์คุณธรรม	12
5	สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมการทำบุญในวันพระ กิจกรรมรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ	10

จากตารางที่ 24 พบว่า แนวทางพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านอุดมการณ์
คุณธรรม พบว่า อันดับแรกคือ ครูควรจัดทำแผนการสอนโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมโดยใช้
แนวคิด PDCA (f=16) รองลงมาคือ สถานศึกษาควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง
จนเป็นปกตินิสัยโดยการกำกับดูแลของครูผู้สอนและครูประจำชั้น (f=15) และเมื่อสิ้นปีการศึกษา
สถานศึกษาควรจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน จัดแสดงผลการดำเนินงานในรอบปี พร้อมประเมิน
ความพึงพอใจ (f=14) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2
3. เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพ ปัญหา และเปรียบเทียบการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ผู้บริหาร จำนวน 33 คน และครูผู้สอน จำนวน 297 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 330 คน ได้มาโดยเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซ์และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) และสุ่มแบบหลายขั้นตอนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานได้แก่ เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ (f) และหาค่าร้อยละ (%) ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

กำแพงเพชร เขต 2 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบความแตกต่างการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหาค่าความแปรปรวนทางเดียว (F-test) ตอนที่ 3 ข้อมูลปัญหาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ (f) และจัดลำดับ

ขั้นตอนที่ 2 แนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ซึ่งประกอบด้วยสภาพและปัญหาของการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยนำสภาพที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดและปัญหาที่มากที่สุดมาเป็นข้อคำถามในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน โดยการวิเคราะห์เนื้อหาและนำมาหาความถี่ (f) และจัดลำดับ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีสภาพการปฏิบัติสูงที่สุดได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ รองลงมาได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต และด้านความกตัญญู และด้านที่มีสภาพการปฏิบัติต่ำที่สุดได้แก่ ด้านอุดมการณ์คุณธรรม ตามลำดับ

1.1 ด้านความพอเพียงโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่สภาพการปฏิบัติสูงที่สุดได้แก่ ครูแนะนำให้นักเรียนใช้ทรัพย์สินของส่วนตัวและส่วนรวมอย่างคุ้มค่า รองลงมาได้แก่ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีการเก็บออมเงิน และสถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนใช้อุปกรณ์การเรียน อย่างประหยัดและรู้คุณค่า และข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สถานศึกษาวางแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่ส่งเสริมความพอเพียงตามลำดับ

1.2 ด้านความกตัญญู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่สภาพการปฏิบัติสูงที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตอาสา รองลงมาได้แก่ สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนสำนึกในบุญคุณและตอบแทนบุญคุณเมื่อมีโอกาส และสถานศึกษา

มีการติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความกตัญญู และข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สถานศึกษา ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมที่เกี่ยวข้องกับความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณอย่างสม่ำเสมอ ตามลำดับ

1.3 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่สภาพการปฏิบัติสูงที่สุดได้แก่ สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ไม่คดโกงผู้อื่น รองลงมาได้แก่ สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนละเอียดและเกรงกลัวที่จะทำความผิด สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริง ทำตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน ผู้ปกครองและครู และข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความซื่อสัตย์สุจริต ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ตามลำดับ

1.4 ด้านความรับผิดชอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่สภาพการปฏิบัติสูงที่สุดได้แก่ สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ รองลงมาได้แก่ สถานศึกษามีการนำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความรับผิดชอบต่อ มาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาสถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนมีระเบียบวินัย และ ข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความรับผิดชอบในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่างๆ ตามลำดับ

1.5 ด้านอุดมการณ์คุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่สภาพการปฏิบัติสูงที่สุดได้แก่ นักเรียนในสถานศึกษาร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นสม่ำเสมอ รองลงมาได้แก่ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม จริยธรรมอยู่เสมอ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นักเรียนในสถานศึกษาประพฤติปฏิบัติตามคุณธรรมอัตลักษณ์ ของโรงเรียนจนเป็นปกตินิสัย ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาปัญหาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 พบว่า

2.1 ด้านความพอเพียง ข้อที่มีปัญหามากที่สุดโดยเรียงจาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาไม่นำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมความพอเพียงมาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนา รองลงมาคือ สถานศึกษาไม่มีการติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความพอเพียง และสถานศึกษาไม่มีจัดทำสรุปผลการดำเนินโครงการ/ กิจกรรมที่ส่งเสริมความพอเพียง ตามลำดับ

2.2 ด้านความกตัญญู ข้อที่มีปัญหามากที่สุดโดยเรียงจาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาไม่มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความกตัญญูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ รองลงมา คือ สถานศึกษาไม่นำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความกตัญญู มาวิเคราะห์

ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนา และสถานศึกษาไม่มีการสรุปผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความกตัญญู ตามลำดับ

2.3 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ข้อที่มีปัญหามากที่สุดโดยเรียงจาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม รองลงมาคือ นักเรียนในสถานศึกษาไม่มีความละเอียดและเกรงกลัวที่จะทำความผิด และสถานศึกษาไม่นำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความซื่อสัตย์สุจริต มาวิเคราะห์ ปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาตามลำดับ

2.4 ด้านความรับผิดชอบ ข้อที่มีปัญหามากที่สุดโดยเรียงจาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านความรับผิดชอบ รองลงมาคือ สถานศึกษาไม่ติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้าน ความรับผิดชอบ และสถานศึกษาไม่นำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความรับผิดชอบ มาวิเคราะห์ ปรับปรุง แก้ไขและพัฒนา ตามลำดับ

2.5 ด้านอุดมการณ์คุณธรรม ข้อที่มีปัญหามากที่สุดโดยเรียงจาก 3 ลำดับแรกได้แก่ สถานศึกษาไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วน ร่วมในการจัดกิจกรรมด้านอุดมการณ์คุณธรรม รองลงมาคือ สถานศึกษามีการวิเคราะห์บริบทและความต้องการ ของชุมชนด้านอุดมการณ์คุณธรรม และสถานศึกษาไม่มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้าน อุดมการณ์คุณธรรมในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ขนาดของโรงเรียนมีการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 แตกต่างกัน 5 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านความพอเพียง พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ด้านความกตัญญูพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต พบว่าโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดกลาง โรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 ด้านความรับผิดชอบ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 ด้านอุดมการณ์คุณธรรม พบว่าโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดกลาง โรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการหาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 พบว่า

4.1 ด้านความพอเพียง พบว่า อันดับแรกคือ สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ทุกชั้นเรียนจัดทำแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ ทุกกลุ่มสาระเชื่อมโยงกับโครงการด้านความพอเพียง รองลงมาคือ สถานศึกษาควรใช้หลัก PDCA ในการวิเคราะห์ผล ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาทุกปีโดยเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และสถานศึกษาควรสรุปผลเมื่อสิ้นสุดโครงการ วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคและ แนวทางการพัฒนา พร้อมประเมินความพึงพอใจจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตามลำดับ

4.2 ด้านความกตัญญู พบว่า อันดับแรก คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูทุกชั้นจัดทำแผนบูรณาการด้านความกตัญญูโดย ประกวดกิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น รองลงมาคือ สถานศึกษาควรนำผลจากการสรุปโครงการมาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาทุกปีเพื่อต่อยอดโครงการให้ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ และสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมวันแม่แห่งชาติ วันพ่อแห่งชาติอย่างสม่ำเสมอ ตามลำดับ

4.3 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต พบว่า อันดับแรกคือ ผู้บริหารควรยกย่อง ชมเชย มอบทุนการศึกษาและเกียรติบัตรแก่ครูและนักเรียนที่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นประจำ รองลงมาคือ สถานศึกษาควรให้ชุมชนประเมินโครงการและสะท้อนความคิดเห็นในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านการศึกษา เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุง พัฒนา และสถานศึกษาควรใช้กิจกรรมประชาธิปไตย ในโรงเรียน กำกับ ดูแล การอยู่ร่วมกันในโรงเรียน ตามลำดับ

4.4 ด้านความรับผิดชอบ พบว่า อันดับแรก คือ ผู้บริหารควรชี้แนะแนวทางเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ และ ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ รองลงมาคือ สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและสถานศึกษาควรจัดกิจกรรม โครงการที่ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อของ นักเรียน ตามลำดับ

4.5 ด้านอุดมการณ์คุณธรรม พบว่า อันดับแรก คือ ครูควรจัดทำแผนการสอน โดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม รองลงมาคือ สถานศึกษาควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนอย่างต่อเนื่องจนเป็นปกตินิสัยโดยการกำกับดูแลของครูผู้สอนและครูประจำชั้น และเมื่อสิ้นปีการศึกษาสถานศึกษาควรจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน จัดแสดงผลการดำเนินงานในรอบปี พร้อมประเมินความพึงพอใจ ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษามีการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน ในด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต และด้านความกตัญญู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวรรณ กันศิริ (2559, หน้า 103) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านความพอเพียงโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูแนะนำให้นักเรียนใช้ทรัพย์สินของส่วนตัวและส่วนรวมอย่างคุ้มค่า สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีการเก็บออมเงิน และสถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัดและรู้คุณค่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภวัฒน์ ศรีไชยา และสุวรรณ หมั่นตาบุตร (2563, หน้า 155) ได้ศึกษาวิธีการดำเนินงานโครงการโรงเรียนดีเด่นด้านคุณธรรม จริยธรรม ของโรงเรียนบ้านหนองตอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนมีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรมตามโครงการคุณธรรมที่สอดแทรกการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาในการดำเนินชีวิต

1.2 ด้านความกตัญญู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตอาสา สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนสำนึกในบุญคุณและตอบแทนบุญคุณเมื่อมีโอกาส และสถานศึกษามีการติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความกตัญญู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระใบฎีกาภาณุวัฒน์ ปภสสโร (2565, หน้า 84) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษากิจกรรมตามแนวปฏิบัติวิถีพุทธของนักเรียนโรงเรียนวัดตาล จังหวัดนนทบุรี พบว่า ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน เคารพ เชื่อฟัง ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของครู รองลงมาคือ สำนึกในบุญคุณของบุคคลมีต่อตัวเรา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความกตัญญูทวนเวียนที่นั่นสามารถเรียนรู้ได้ตั้งแต่วัยเยาว์ ผู้บริหารและครูโรงเรียนวัดตาลจึงอบรมคุณธรรม จริยธรรมให้แก่เด็กนักเรียนทุกวัน มีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ด้านความกตัญญูทวนเวียนให้กับนักเรียนรู้สึกสำนึกในคุณของบิดามารดา ครู อาจารย์

1.3 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ไม่คดโกงผู้อื่น สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียน

ละอายและเกรงกลัวที่จะทำความผิด สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริง ทำตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน ผู้ปกครอง และครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพย์ หาราชพานาตร (2565, หน้า, 103) ได้ศึกษาแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 พบว่า ด้านความซื่อสัตย์สุจริต สภาพปัจจุบันอาจเป็นเพราะนักเรียนมีความละอายใจในการทำผิด ทั้งกาย วาจา ใจ รวมถึงมีความเชื่อว่านักเรียนเป็นคนซื่อสัตย์ ทั้งต่อหน้าและลับหลังและเชื่อว่าคำพูดของ นักเรียนเป็นจริงเสมอ

1.4 ด้านความรับผิดชอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ สถานศึกษามีการนำผลการดำเนิน โครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความรับผิดชอบ มาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาสถานศึกษา มีการส่งเสริมให้นักเรียนมีระเบียบวินัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระใบฎีกาภาณุวัฒน์ ปภสสโร (2565, หน้า 83) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษากิจกรรมตามแนวปฏิบัติวิถีพุทธของนักเรียนโรงเรียนวัดตาล จังหวัดนนทบุรี พบว่า นักเรียนเข้าเรียนทุกครั้งด้วยความตั้งใจ มีความรับผิดชอบในการกระทำของ ตนเอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนได้รับการอบรม สั่งสอนให้เป็นคนที่มีระเบียบวินัย รู้จัก รับผิดชอบต่อหน้าที่และปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ โดยเฉพาะกฎระเบียบของโรงเรียน ซึ่งนักเรียนทุกคนต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

1.5 ด้านอุดมการณ์คุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนในสถานศึกษาร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นสม่ำเสมอ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม จริยธรรม สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระครู ปลัดเฉลิม โชติโกโร (2565, หน้า 114) ได้ศึกษาการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของครูและนักเรียน ตามแนวทางพระพุทธศาสนา พบว่า การปลูกฝังในสถาบันการศึกษา โดยการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรม เช่น การเข้าค่ายธรรมะ การนั่งสมาธิ และการเข้าร่วม โครงการจิตอาสา ซึ่งมีวิธีการในการพูดและเชิญวิทยากรเข้ามาร่วมกิจกรรม โดยจำเป็นต้องสอน ควบคู่ไปกับการพัฒนาในส่วนอื่นๆ ครูมีเป็นผู้มีบทบาทอย่างมากในการสอนและฝึกผู้เรียนให้ทำ กิจกรรมต่างๆ นอกจากนี้ควรมีการปลูกฝังความกตัญญูที่ผู้ต้องแสดงออกทั้งทางกาย วาจา และ ทางใจ เป็นหลักสำคัญของวิธีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของครูและนักเรียนอีกอย่างหนึ่งด้วย

2. ผลการศึกษาปัญหาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 พบว่า

2.1 ด้านความพอเพียง พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ สถานศึกษาไม่นำผล การดำเนินโครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมความพอเพียงมาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนา

รองลงมาคือ สถานศึกษาไม่มีการติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความพอเพียง และสถานศึกษาไม่มีจัดทำการสรุปผลการดำเนินโครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมความพอเพียง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านความพอเพียงแก่นักเรียนน้อย สถานศึกษาไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านความพอเพียง สถานศึกษาส่งเสริมการประหยัดและอดออมให้นักเรียนน้อย และสถานศึกษาไม่มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความพอเพียงในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของกัลลิกา ศรีหาสาร (2561, หน้า 237) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่สถานศึกษาพอเพียงที่เป็นเลิศ พบว่า สภาพปัจจุบันปัญหามากที่สุด คือ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาสำหรับความต้องการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบหลักพบว่า ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านผลลัพธ์ที่เกิดต่อชุมชนจากการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่สถานศึกษา

2.2 ด้านความกตัญญู พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุดได้แก่ สถานศึกษาไม่มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความกตัญญูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ รองลงมาคือ สถานศึกษาไม่นำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความกตัญญู มาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไข พัฒนา และสถานศึกษาไม่มีการสรุปผลการดำเนินโครงการ/ กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความกตัญญู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาไม่มีการส่งเสริมให้นักเรียนสำนึกในบุญคุณ และตอบแทนบุญคุณต่อพ่อแม่ สถานศึกษาไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านความกตัญญู สถานศึกษาไม่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมที่เกี่ยวข้องกับความกตัญญู และสถานศึกษาไม่วิเคราะห์บริบทและความต้องการของชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของพระธรรมจร จันทมโม (ศรีสุข) (2561, หน้า 75) ได้ศึกษาแนวทางการปลูกฝังความกตัญญูทศวิถีสำหรับนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี พบว่า การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียน โรงเรียนมีการอบรมหน้าเสาธงโดยครูเวรและครูที่ปรึกษา มีการอบรมประจำสัปดาห์และกิจกรรมเข้าค่ายพุทธบุตร และบูรณาการกับวิถีชีวิตทั้งในและนอกโรงเรียน โดยกำหนดกฎ ระเบียบในการอยู่ร่วมกัน เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ส่วนสภาพปัญหาที่เกิดกับครูผู้สอนคือขาดเทคนิค วิธีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมด้านต่างๆ และกิจกรรมที่จัดก็ไม่สามารถดำเนินการได้ครบทุกชั้นเรียนได้ เนื่องจากขาดงบประมาณ และนักเรียนบางส่วนไม่ให้ความสนใจและไม่ตระหนักถึงความสำคัญ

2.3 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุดได้แก่ สถานศึกษาไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม นักเรียนในสถานศึกษาไม่มีความละเอียดและเกรงกลัวที่จะทำความผิด และสถานศึกษาไม่นำผลการดำเนินโครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความซื่อสัตย์สุจริต มาวิเคราะห์ ปรับปรุง แก้ไขและพัฒนา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษา

ไม่วิเคราะห์บริบทและความต้องการ ของชุมชนด้านความซื่อสัตย์สุจริต สถานศึกษาไม่ติดตามผล การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความซื่อสัตย์สุจริต สถานศึกษาไม่มีการสรุปผลการดำเนินโครงการ/ กิจกรรมที่ส่งเสริมความซื่อสัตย์สุจริต นักเรียนไม่ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง และมีการคดโกงผู้อื่น สถานศึกษาไม่มีการยกย่อง ชมเชยบุคลากรและนักเรียนที่เป็นแบบอย่างด้านความซื่อสัตย์สุจริต และ สถานศึกษาไม่มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความซื่อสัตย์สุจริตในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในสถานศึกษามีการหาผลประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพย์ หรรษา พนาทร (2565, หน้า 104) ได้ศึกษาแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนใน โรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 พบว่า สภาพ ปัจจุบัน อาจเป็นเพราะนักเรียนขาดความสนใจในการทำผิด ทั้งกาย วาจา ใจ รวมถึงการร่วมมือ ของชุมชนในการส่งเสริมในด้านความซื่อสัตย์สุจริตน้อย

2.4 ด้านความรับผิดชอบ พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุดได้แก่ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านความรับผิดชอบ สถานศึกษาไม่ติดตามผล การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้าน ความรับผิดชอบ และสถานศึกษาไม่นำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ที่ส่งเสริมด้านความรับผิดชอบ มาวิเคราะห์ ปรับปรุง แก้ไขและพัฒนา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาไม่มีการสรุปผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความรับผิดชอบ นักเรียนไม่มี ความรับผิดชอบและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับ สถานศึกษาไม่มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความรับผิดชอบในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และสถานศึกษาไม่วิเคราะห์บริบทและความต้องการของชุมชนด้านความรับผิดชอบ นักเรียนไม่มี ความตรงต่อเวลาและมีระเบียบวินัย สอดคล้องกับงานวิจัยของอมรรัตน์ วงศ์ศรียา (2562, หน้า 233) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) : กรณีโรงเรียนบ้านนาแมด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 2 พบว่า นักเรียนขาดคุณธรรม จริยธรรมในด้าน 1) นักเรียนขาดความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม 2) นักเรียนขาดความมีระเบียบวินัย 3) นักเรียนขาดความมีจิตสาธารณะ ครู และบุคลากร ขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน เมื่อผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัยประชุมเพื่อปรึกษาหารือพฤติกรรมของนักเรียนที่ควรได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน

2.5 ด้านอุดมการณ์คุณธรรม พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุดได้แก่ สถานศึกษาไม่เปิด โอกาสให้ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านอุดมการณ์คุณธรรม สถานศึกษา มีการวิเคราะห์บริบทและความต้องการของชุมชนด้านอุดมการณ์คุณธรรม และสถานศึกษาไม่มีแผน จัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านอุดมการณ์คุณธรรมในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนในสถานศึกษาไม่ประพฤติปฏิบัติตาม คุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน สถานศึกษาไม่มีการ สรุปผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ที่ส่งเสริมด้านอุดมการณ์คุณธรรม สถานศึกษาไม่มีการนำผล

การดำเนินโครงการ/ กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านอุดมการณ์คุณธรรม มาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา สถานศึกษาไม่มีการติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านอุดมการณ์คุณธรรม นักเรียนในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมพัฒนากิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน สถานศึกษาไม่มีการจัดกิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม จริยธรรม สถานศึกษาไม่มีการปลูกฝังด้านอุดมการณ์คุณธรรมและจริยธรรมให้กับนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของพระธีรดา สมจิตโต (ขมิ้น) (2565, หน้า 97) ได้ศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนพิบูลย์รักษ์พิทยา อำเภอพิบูลย์รักษ์ จังหวัดอุดรธานี พบว่าสาเหตุมาจากครูไม่ทราบวิธีการสอดแทรกลักษณะนิสัยที่ดีให้แก่เด็ก ตลอดจนครูไม่ทราบว่าคุณธรรม จริยธรรมที่พึงประสงค์ที่จะปลูกฝังให้เด็กนั้นมีอะไรบ้างที่เป็นจุดเน้นและมีความสำคัญ นอกจากนี้ การกำหนดแนวทางการจัดประสบการณ์ด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน ยังไม่มีรูปแบบที่ดีที่สามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูอาจารย์ให้ความสนใจในการอบรมสั่งสอนด้านคุณธรรม จริยธรรมสอดแทรกในวิชาที่ตนเองสอนอยู่น้อยมาก มักมุ่งสอนเนื้อหาสาระในวิชาที่กำลังสอนอยู่ตลอดเวลา ผู้บริหารโรงเรียนให้การอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนอยู่ในเกณฑ์น้อย

3. ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ขนาดของโรงเรียนมีการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 แตกต่างกัน 5 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านความพอเพียง จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ขนาดโรงเรียนมีผลต่อการส่งเสริมคุณธรรมด้านความประหยัดอดออม เนื่องจากองค์ประกอบและปัจจัยหลายอย่างที่ไม่พร้อม ไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการทำให้คุณภาพการศึกษาแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยจรณา สุรินทร์ (2558, หน้า 63-65) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนในศูนย์ พัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาภูหลวง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ได้ศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนในศูนย์ พัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาภูหลวง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความประหยัด ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความมีวินัย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านความขยันหมั่นเพียร และด้านความสุภาพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ด้านความกตัญญู พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ขนาดของโรงเรียนที่ต่างกัน สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตอาสา ส่งเสริมให้นักเรียนสำนึกในบุญคุณ และตอบแทนบุญคุณเมื่อมีโอกาสและสถานศึกษามีการติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความกตัญญูที่ต่างกัน จึงทำให้โรงเรียนขนาดใหญ่การปฏิบัติที่มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กสอดคล้องกับงานวิจัยของเจือจิตร บุญมานอก (2564, หน้า 116) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 พบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม นักเรียน ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.3 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต พบว่าโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดกลาง โรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าขนาดโรงเรียนมีผลต่อการส่งเสริมคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้วยบริบทของสถานศึกษา พื้นที่ สภาพแวดล้อม การกำหนดนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของรจนา สุรินทร์ (2558, หน้า 63-65) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาภูหลวง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 ได้ศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาภูหลวง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความประหยัด ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความมีวินัย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านความขยันหมั่นเพียรและด้านความสุภาพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 ด้านความรับผิดชอบ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสภาพแวดล้อม จำนวนบุคลากรที่แตกต่างกันทำให้พฤติกรรมที่แสดงออกมาของนักเรียนต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุดดี จิระออน (2561, หน้า 124) ซึ่งได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ

ผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขนาดสถานศึกษามีผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลางมีความต้องการผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ ความเป็นผู้นำบุคลิกภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ด้านวิชาการ ด้านความคิดสร้างสรรค์ และการใช้เทคโนโลยีมากกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก เพราะสถานศึกษาขนาดใหญ่ย่อมมีเรื่องมากมายให้ผู้บริหารได้ดำเนินการ และพื้นฐานทางด้านความคิดของบุคคลที่ขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจ ประสบการณ์ในการทำงาน รวมทั้งพฤติกรรมที่ผู้บริหารแสดงออกมาในแต่ละสถานศึกษาแตกต่างกัน สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาต่างกัน ทำให้มุมมองหรือความคิดเห็นของแต่ละบุคคลแตกต่างกันตามไปด้วย

3.5 ด้านอุดมการณ์คุณธรรม พบว่าโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดกลาง โรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ขนาดของโรงเรียนที่ต่างกัน จึงทำให้โรงเรียนขนาดใหญ่การปฏิบัติที่มากกว่า โรงเรียนขนาดเล็กสอดคล้องกับงานวิจัยของนิสสัยะห์ อีสาเฮาะ (2565, หน้า 155) ซึ่งได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกันในภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เพราะบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม ขนาดของโรงเรียนต่างย่อมมีการพัฒนาที่แตกต่างกันไป เพื่อพร้อมรับในการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมที่สามารถปฏิบัติได้จริง ซึ่งในผลวิจัยนี้จะเห็นว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่ที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดนั้นอาจเนื่องจากว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่นั้นเป็นผู้บริหารที่มากด้วยประสบการณ์มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาโรงเรียน เพื่อนำไปสู่โรงเรียนที่มีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และโรงเรียนขนาดใหญ่มีความพร้อมในด้านงบประมาณ ด้านบุคลากรที่จะปฏิบัติงานที่ได้รับหมายให้สำเร็จ ซึ่งแตกต่างกับสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อาจเนื่องจากว่าสถานศึกษาขนาดเล็กที่ขาดความพร้อมในหลายๆ ด้าน ทั้งงบประมาณ ด้านบุคลากร การดำเนินงานต่างๆ เป็นต้น โรงเรียนคุณธรรมในโรงเรียนขนาดเล็กที่มีบุคลากรจำนวนน้อยก็ปรับเปลี่ยนได้ยากอีกด้วย

4. ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 พบว่า

4.1 ด้านความพอเพียง ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนวทางไว้ ดังนี้ สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ทุกชั้นเรียนจัดทำแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ ทุกกลุ่มสาระเชื่อมโยงกับโครงการด้านความพอเพียง สถานศึกษาควรใช้หลัก PDCA ในการวิเคราะห์ผล ปรับปรุง แก้ไข และ พัฒนาทุกปีโดยเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และสถานศึกษาควรสรุปผลเมื่อสิ้นสุดโครงการ วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคและ แนวทางการพัฒนา พร้อมประเมินความพึงพอใจจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สอดคล้องกับ

งานวิจัยของภัทราภรณ์ ดวงตา (2563, หน้า 92) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า ควรเน้นหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนการระดมทรัพยากรจากหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่มาสนับสนุนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ระดมทรัพยากรบุคคลจากสถาบันทางศาสนาทั้งพุทธ คริสต์ อิสลาม มาร่วมกันดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในสถานศึกษาร่วมกันจนปรากฏผลดีต่อพฤติกรรมของนักเรียนเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกัน

4.2 ด้านความกตัญญู ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนวทางไว้ ดังนี้ ควรส่งเสริมให้ครูทุกชั้นจัดทำแผนบูรณาการด้านความกตัญญูโดยประกวดกิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น สถานศึกษาควรนำผลจากการสรุปโครงการมาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาทุกปีเพื่อต่อยอดโครงการให้ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ และสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมวันแม่แห่งชาติ วันพ่อแห่งชาติอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของภัทราภรณ์ ดวงตา (2563, หน้า 93) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมและปลูกฝังการดำรงตนที่เรียบง่าย ไม่หลงลืมตัวเมื่อเกิดความสำเร็จ ความดีงาม ต้องยกย่องเชิดชูบุพการี ครู อาจารย์ และทุกคนที่มีส่วนร่วม

4.3 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนวทางไว้ ดังนี้ ครูควรยกย่องชมเชย มอบทุนการศึกษาและเกียรติบัตรแก่ครูและนักเรียนที่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นประจำ สถานศึกษาควรให้ชุมชนประเมินโครงการและสะท้อนความคิดเห็นในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการศึกษา เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุง พัฒนา และสถานศึกษาควรใช้กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน กำกับ ดูแล การอยู่ร่วมกันในโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพย์ หรรษาพนาคร (2565, หน้า 100) ได้ศึกษาแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 พบว่า ควรมีการกำหนดนโยบายในการเสริมสร้างให้นักเรียนมีความประพฤติและมีการปฏิบัติตนอย่างจริงจังและซื่อสัตย์ ส่งเสริมให้นักเรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นพื้นฐานของนักเรียนในการศึกษาในทุกรายวิชา

4.4 ด้านความรับผิดชอบ ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนวทางไว้ ดังนี้ ครูควรชี้แนะแนวทางเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ และปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมโครงการที่ส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของภัทราภรณ์ ดวงตา (2563, หน้า 93) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรับผิดชอบในการทำงาน มีสื่อการสอนที่น่าสนใจสอดคล้องกับสภาพวัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่น มีการนิเทศ การประเมินผลด้านความรับผิดชอบ รวมทั้งคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ

นักเรียนจะต้องดำเนินการอย่างจริงจัง สม่ำเสมอ และกำหนดขั้นตอนกระบวนการ วิธีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานให้ชัดเจน

4.5 ด้านอุดมการณ์คุณธรรม ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนวทางไว้ ดังนี้ ครูควรจัดทำแผนการสอนโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม สถานศึกษาควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนอย่างต่อเนื่องจนเป็นปกตินิสัยโดยการกำกับดูแลของครูผู้สอนและครูประจำชั้น และเมื่อสิ้นปีการศึกษาสถานศึกษาควรจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน จัดแสดงผลการดำเนินงานในรอบปี พร้อมประเมินความพึงพอใจ กับงานวิจัยของภัทราภรณ์ ดวงตา (2563, หน้า 93) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า สถานศึกษาควรมีการจัดประชุมผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ครู นักเรียน และผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันทางศาสนา หน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ เพื่อกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้มีอุดมการณ์คุณธรรมตามโครงการคุณธรรมนำความรู้ของสถานศึกษาและทุกฝ่ายร่วมกันเสริมสร้างหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และปลูกฝังความคิดเชิงอุดมการณ์ เพื่อให้เกิดโรงเรียนคุณธรรมอย่างกว้างขวางและทั่วถึง อันเป็นความยั่งยืนแห่งความร่มเย็นและมั่นคงของระบบการศึกษาของชาติบ้านเมืองสืบไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภองาว เพชร เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรนำผลการวิจัยการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านความพอเพียง ด้านความกตัญญู ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรับผิดชอบและด้านอุดมการณ์คุณธรรม มาส่งเสริมและนำมาเป็นจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้บริหารและครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ในด้านความพอเพียง ด้านความกตัญญู ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรับผิดชอบและด้านอุดมการณ์คุณธรรม

2. ข้อเสนอแนะระดับองค์กร

2.1 สถานศึกษาควรนำผลการวิจัยเรื่องการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 มาจัดทำกลยุทธ์ แผนงาน โครงการกิจกรรม ตามนโยบาย โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับบริบทพื้นที่สภาพแวดล้อมและอัตลักษณ์

2.2 สถานศึกษาควรประสานงานกับสถาบัน ครอบครัว สถาบันทางศาสนา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน ควรปลูกฝังค่านิยมของผู้เรียนทุกระดับการศึกษา ให้เพิ่มความตระหนักรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

3. ข้อเสนอแนะระดับบุคคล

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน เพื่อเสริมสร้างความตระหนัก มีจิตสำนึกด้านคุณธรรม ความพอเพียง ความกตัญญู ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ และอุดมการณ์คุณธรรม และควรแต่งตั้งคณะกรรมการหรือ ผู้ที่รับผิดชอบในการนิเทศ แนะนำให้คำปรึกษา และภาคีเครือข่ายในพื้นที่ รวมทั้งการติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง

3.2 ครูควรนำผลการวิจัยเรื่องการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 มาเขียนแผนบูรณาการในการสอน ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม การเอาใจใส่ สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ในทุกกลุ่มสาระ การจัดการเรียนการสอน ครูจะต้องจัดประสบการณ์สิ่งแวดล้อม และบรรยากาศให้เอื้อต่อการพัฒนา คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนให้เกิดขึ้นจริง

3.3 ผู้เรียนควรได้รับการจัดกิจกรรมให้หลากหลาย เหมาะกับวัย และจัด อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ มีเครือข่ายและการมีส่วนร่วม ต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายในโรงเรียน เริ่มตั้งแต่ผู้บริหาร ครูผู้สอน และเจ้าหน้าที่บุคลากรรอบข้าง เพื่อนๆ และทุกส่วนอื่นๆ โดยเน้นปฏิบัติ มากกว่าจดจำเนื้อหาที่สำคัญ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน เพราะ คุณธรรม จริยธรรมซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติในบุคคลนั้นจะเกิดขึ้นจากความคิดรวบยอดของบุคคล ดังนั้น การได้เห็นสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวที่ตนเห็นว่ามีส่วนสำคัญยิ่งในการปลูกฝังคุณธรรมให้เกิดขึ้นแก่ นักเรียน และควรมีการจัดกิจกรรม ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนอย่างหลากหลาย

3.4 ผู้ปกครองควรให้ความร่วมมือกับโรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียน มีความพอเพียง ความกตัญญู ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ และอุดมการณ์คุณธรรม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของ นักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2. ควรศึกษาปัจจัยในการพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3. ควรศึกษาแนวทางส่งเสริมการพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4. ควรศึกษาการดำเนินงานการพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน
ในโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

5. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน
ในโรงเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียน

6. ควรศึกษาแนวทางพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน
ขนาดเล็ก เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา

บรรณานุกรม

- กชนิกา บุตรดอน. (2559). แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในอำเภอชุมแสง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1. วิทยานิพนธ์
พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- กนกพร มาอ้วน. (2564, สิงหาคม). การบริหารการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานอย่างมีอาชีพในศตวรรษ
ที่ 21. In Proceeding National & International Conference, 2(14), 1257.
- กัลลิกา ศรีหาสาร. (2561). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน สู่สถานศึกษาพอเพียงที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏอุบลราชธานี.
- กิตติ โสภณโกศัย. (2553, กรกฎาคม-สิงหาคม). “คุณธรรม” “จริยธรรม” และการดำรงอยู่กับสังคม
ประชาธิปไตย (ความหมายและแนวคิดเชิงทฤษฎี). วารสารผู้ตรวจการแผ่นดิน, 3(2),
112-130.
- กิตติพงษ์ ขอสว่าง. (2561). ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- ขันทอง นนดินอก. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร
สถานศึกษากับการปลูกฝัง คุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนในอำเภอเมืองชลบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2, สำนักงาน. (2564). แผนปฏิบัติการประจำปี
2564. กำแพงเพชร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
- _____. (2566). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ.2566-2570). กำแพงเพชร: สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2.
- จิตาภา มีเพชร. (2554). การปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของนักเรียน
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เจือจิตร บุญมานอก. (2564). **บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม**

นักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6.

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

ชญาณิชฐ์ รักนา. (2554). **การดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียนบ้าน**

ตะคร้อ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครราชสีมา. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

ชูชาติ สามารถกุล. (2550). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม**

นักเรียนในโรงเรียน. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4. วิทยานิพนธ์

**ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บุรีรัมย์.**

ไชยพร เรืองแท้. (2556). **บทบาทของสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน**

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์

**พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.**

ณัฐณพัชร อ่อนตาม. (2562, กรกฎาคม-กันยายน). เทคนิคการบริหารงานแบบ PDCA (Deming

Cycle). **วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, 1(3),**
39-46.

ธวัช ศรีรักษา, วไลніка ฉลากบาง และวาโร เฟ่งสวัสดิ์. (2555, พฤษภาคม-สิงหาคม). ความสัมพันธ์

ระหว่างการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมกับคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนในโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม. **วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม, 2(2),**
46-51.

นาถอนงค์ วิริยา. (2556). **การจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนโรงเรียน**

บ้านแม่ขี อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตร

มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นิพนธ์ กิณวงศ์. (2560). **รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำตามแนวภาวะผู้นำพิสัยสมบูรณ์ของ**

**ผู้บริหารสถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. พิษณุโลก: คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร.**

นิสสัยยะห์ อีสาเฮาะ. (2562). บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้.

วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ประไพ ณะคำดี. (2554). การดำเนินงานการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ให้กับนักเรียนในโรงเรียนเครือข่ายหนองบ่อก้านเหลียงคำพื อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1. การค้นคว้าอิสระ
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม.

ประภาศรี สีหอำไพ. (2550). พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม. (พิมพ์ครั้งที่ 4).

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

พรทิพย์ หาราชพนาดร. (2565). แนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1.

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยครุสุริยเทพ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต.

พระครูปลัดเฉลิม โชติโกโร (บุญเยี่ยม). (2565). การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของครูและนักเรียนตามแนวทางพระพุทธศาสนา. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
พระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระธรรมจร จันทมโม (ศรีสุข). (2561). แนวทางการปลูกฝังความกตัญญูแก่เด็กสำหรับนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
พุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระธีรดา สมจิตโต (ขมิ้น). (2565). แนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนพิบูลย์รักษ์พิทยา อำเภอพิบูลย์รักษ์ จังหวัดอุดรธานี. ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎี
บัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย.

พระบำรุง ปณญาพล (โพธิ์ศรี). (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระใบฎีกาภาณุวัฒน์ ปภัสโร (ดารา). (2565). การศึกษากิจกรรมตามแนวปฏิบัติวิถีพุทธของนักเรียน โรงเรียนวัดตาล จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
พระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- พระมหาอาจารย์พงษ์ คำตัน. (2554). **การปฏิบัติตนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตจังหวัดนครปฐม**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พัฒนา ว่องธนากร. (2551). **การดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียนโกวิทอรัญเชิงใหม่**. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, สำนัก. (2560). **โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. มาตรฐานและตัวชี้วัด**. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- ไพศาล มั่นอกและไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2557, ตุลาคม-ธันวาคม). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาขนาดเล็ก : กรณีศึกษาของนักเรียนโรงเรียนวิเศษชัยชาญวิทยาคม. **วารสารสุทธิปริทัศน์**, 28(88), 99-117.
- ภัทรภรณ์ ดวงตา. (2563). **สภาพการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2557). **หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา**. ชลบุรี: มนตรี.
- ภูมิพัฒน์ รักพรหมงคล. (2559). **การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา**. กำแพงเพชร: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- มนัส สานานะอะ. (2550). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- มิตร ดาราฉาย. (2553). **การดำเนินงานด้านการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียนวัดบางยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- ยุทธพล ฤๅชา. (2554). **การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของนักเรียน โรงเรียนผิงแดดวิทยากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ยุพิน คเนวัน. (2562). **บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32.** วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บุรีรัมย์.

เยาวรัตน์ ศรีพราย. (2550). **รูปแบบการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่เยาวชนในชุมชนของ
องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี.** รายงานการศึกษาอิสระ
รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

รจนา สุรินทร์. (2558). **บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนในศูนย์
พัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาภูหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4.** งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2560). **ราชกิจจานุเบกษา.** เล่ม 134 ตอนที่
40 ก หน้า 1-45.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542.** กรุงเทพฯ:
อักษรเจริญทัศน์การพิมพ์.

เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. (2550). **การดำเนินงานด้านคุณธรรมพื้นฐาน.** กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

วงเพชร การุณย์, ขวนคิด มะเสนะ และสุวิมลโพธิ์กลิ่น. (2564, กรกฎาคม-สิงหาคม). รูปแบบ
การบริหารการศึกษาปฐมวัยสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด. **วารสาร
สันติศึกษาปริทรรศน์ มจร., 9(5), 1940-1951.**

วิชาการ, กรม. (2549). **การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ศราวุธ ประกอบแสง. (2551). **พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.**
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.

ศานติศุภร์ ตูลา. (2565). **โรงเรียนกับชุมชน.** [Online]. Available. <https://www.gotoknow.org/posts/355438>. [2565, สิงหาคม 26].

ศิริณา คำปัญญา. (2564). **การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมที่ยั่งยืนสำหรับ
นักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1.**
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

- ศิริพร สุขสบาย. (2554). **บทบาทของโรงเรียนในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ศิริวรรณ กันศิริ. (2559). **สภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ศิลปกร จุมพิช. (2557). **แนวทางการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของนักเรียนโรงเรียนบ้านประคอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2559). **แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สงวน อินทร์รักษ์ และประเสริฐ อินทร์รักษ์. (2561). **กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยศิลปากร**. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สดุติ จีระออน. (2561). **คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2565). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570)**. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สมปอง ใจดีเฉย และคนอื่นๆ. (2557). **การสังเคราะห์องค์ความรู้กระบวนการสร้างโรงเรียนต้นแบบด้านคุณธรรม จริยธรรม (บางมูลนากโมเดล)**. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน).

สาธิตา แดงภิรมย์. (2562). **การบริหารการศึกษาโดยการใช้นวัตกรรมใหม่ในโรงเรียนศตวรรษที่**

21. ในการประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 3 “Graduate School Conference 2019”. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์ และศศิภาญจน์ ทวีสุวรรณ. (2552). **การส่งเสริมคุณธรรมที่มี**

ประสิทธิภาพ: กรณีศึกษากลุ่มเด็ก/เยาวชนและข้าราชการภาครัฐ. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม.

สุปรียา กมลาสน์. (2545). **กลยุทธ์การบริหาร.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

สุภวัฒน์ ศรีไชยา และสุวรรณ หมีนตาบุตร. (2563, มกราคม-มิถุนายน). **วิธีการดำเนินงานโครงการโรงเรียนดีเด่นด้านคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียนบ้านหนองตอง จังหวัดเชียงใหม่. วารสารพิบูล, 18(1), 143-16.**

อมรรัตน์ วงศ์ศรียา. (2562). **การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. :**

กรณีโรงเรียนบ้านนาแมด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

Amenu-Tekaa, C. E. (2012, December). Perceptions of Community Participation in Education on Canadian Indian Reserves : A North-Central Alberta Case Study (Native American). **Dissertation Abstracts International, 49(7), 1626 A.**

Hill, V. S., & Thomson, G. G. (2014). **A Comparison of the Value System of the Southern. Negro and Northern: White Yout.**

Krejcie, R. V. & Mogan, D. W. (1970, September). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement, 30(3), 608-609.**

Melny, S. A. & Denzler, D. R. (1996). **Operations Management : a Value-Driven Approach.** Boston, Mass: Irwin McGraw Hill

Schuler, J. (2010, June). Achievement Incentives Determine the Effects of Achievement-Motive Incongruence on Flow Experience. **Motivation and Emotion, 34, 2-14.**

Setna, R. J. (2015). **A Cross-National Comparison of Certain Values Among Graduate Students from the United States (Pakistan), India and Thailand.** Ed.D., Indiana Uni.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่องานวิจัย

เรื่อง แนวทางพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และเปรียบเทียบสภาพ
การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
 2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 สภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
 - ตอนที่ 3 ปัญหาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
 3. ในการตอบแบบสอบถาม ขอความกรุณาให้ท่านตอบทุกข้อและโปรดตอบให้ตรงกับ
คำถามกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด เพราะจะทำให้การวิจัยในครั้งนี้มีประโยชน์อย่างแท้จริง
ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยจะเก็บรักษาไว้เป็นความลับ จะนำมาใช้เพื่อการวิเคราะห์
หาผลรวม สำหรับการวิจัยในครั้งนี้เท่านั้น ผลการวิจัยที่ปรากฏออกมาจะไม่เป็นผลต่อการปฏิบัติ
หน้าที่และด้านส่วนตัวแก่ผู้ตอบแต่ประการใด
- ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดีขอขอบพระคุณในความ
ร่วมมืออย่างดีจากทุกท่านในครั้งนี้

นางสาวณัฐกมล โพธิ์พุกษ์

หมายเลขโทรศัพท์ 088-231-2875

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. ตำแหน่ง

☐ ผู้บริหารสถานศึกษา

☐ ครู

3. ประสบการณ์ปฏิบัติงาน

☐ ต่ำกว่า 5 ปี

☐ 5-10 ปี

☐ 11-15 ปี

☐ มากกว่า 15 ปี ขึ้นไป

4. ขนาดสถานศึกษา

☐ สถานศึกษาขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน 120 คนลงมา)

☐ สถานศึกษาขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 121-600 คน)

☐ สถานศึกษาขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 601 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2 สภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนของ
สถานศึกษาท่านว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐
ที่ตรงกับการปฏิบัติ

5 หมายถึง มีการสภาพปฏิบัติในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการสภาพปฏิบัติในระดับมาก

3 หมายถึง มีการสภาพปฏิบัติในการดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการสภาพปฏิบัติในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการสภาพปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	สภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ด้านความพอเพียง					
	การวางแผน (Plan)					
1	สถานศึกษาวางแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่ส่งเสริมความพอเพียง					
2	สถานศึกษามีการวางแผนการใช้งบประมาณประจำปีตามความเหมาะสมและความต้องการที่แท้จริง					
3	สถานศึกษามีการวางแผนอัตรากำลังตามความต้องการและความจำเป็น					
	การปฏิบัติตามแผน (Do)					
4	สถานศึกษานำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา และบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปี					
5	สถานศึกษามีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ					
6	สถานศึกษาจัดโครงการ/กิจกรรม ที่ส่งเสริมความพอเพียง					
7	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนใช้ทรัพย์สินและสิ่งของของโรงเรียนอย่างประหยัด					
8	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัดและรู้คุณค่า					

ข้อที่	สภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
9	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีการเก็บออมเงิน					
10	ครูแนะนำให้นักเรียนใช้ทรัพย์สินของส่วนตัวและส่วนรวมอย่างคุ้มค่า					
11	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรใช้เครื่องมือสื่อสารเมื่อมีความจำเป็น					
12	สถานศึกษาส่งเสริมการนำสิ่งของเหลือใช้กลับมาใช้ประโยชน์ โดยผ่านกระบวนการแปรรูป					
	การตรวจสอบผลการปฏิบัติ (Check)					
13	สถานศึกษามีการสรุปผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมความพอเพียง					
14	สถานศึกษามีการติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความพอเพียง					
	การแก้ไขปัญหา (Action)					
15	สถานศึกษามีการนำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมความพอเพียง มาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา					
	ด้านความกตัญญู					
	การวางแผน (Plan)					
16	สถานศึกษาจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีความความกตัญญู					
17	สถานศึกษามีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความกตัญญูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ					
	การปฏิบัติตามแผน (Do)					
18	สถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมที่เกี่ยวข้องกับความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณอย่างสม่ำเสมอ					
19	นักเรียนในสถานศึกษามีความกตัญญูทุกเวที					
20	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตอาสา					
21	สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนสำนึกในบุญคุณและตอบแทนบุญคุณเมื่อมีโอกาส					

ข้อที่	สภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	การตรวจสอบผลการปฏิบัติ (Check)					
22	สถานศึกษามีการสรุปผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมความกตัญญู					
23	สถานศึกษามีการติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความกตัญญู					
	การแก้ไขปัญหา (Action)					
24	สถานศึกษามีการนำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมความกตัญญู มาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา					
	ด้านความซื่อสัตย์สุจริต					
	การวางแผน (Plan)					
25	สถานศึกษาจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต					
26	มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความซื่อสัตย์สุจริตในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ					
	การปฏิบัติตามแผน (Do)					
27	สถานศึกษามีการยกย่อง ชมเชยบุคลากรและนักเรียนที่เป็นแบบอย่างด้านความซื่อสัตย์สุจริต					
28	ครูและผู้บริหารปฏิบัติงานด้วยความซื่อตรงและไม่เอินเอียง					
29	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่นำสิ่งของและผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง					
30	สถานศึกษามีการส่งเสริมด้านความซื่อสัตย์โดยการไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง					
31	สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริง ทำตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน ผู้ปกครอง และครู					
32	สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนละอายและเกรงกลัวที่จะทำความผิด					
33	สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ไม่คดโกงผู้อื่น					

ข้อที่	สภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	การตรวจสอบผลการปฏิบัติ (Check)					
34	สถานศึกษามีการสรุปผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมความซื่อสัตย์สุจริต					
35	สถานศึกษามีการติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความซื่อสัตย์สุจริต					
	การแก้ไขปัญหา (Action)					
36	สถานศึกษามีการนำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมความซื่อสัตย์สุจริต มาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา					
	ด้านความรับผิดชอบ					
	การวางแผน (Plan)					
37	สถานศึกษาจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ					
38	มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความรับผิดชอบในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ					
	การปฏิบัติตามแผน (Do)					
39	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ					
40	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนการกล้าเผชิญต่อความจริง ยอมรับในผลของการกระทำของตนเอง					
41	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนทำงานด้วยความขยัน อดทน และพยายาม ให้งานสำเร็จตามเป้าหมายภายในเวลาที่กำหนด					
42	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักหน้าที่ของตนเองและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้					
43	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนมีความตรงต่อเวลา					
44	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนมีระเบียบวินัย					
45	สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ					

ข้อที่	สภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	การตรวจสอบผลการปฏิบัติ (Check)					
46	สถานศึกษามีการสรุปผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความรับผิดชอบ					
47	สถานศึกษามีการติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความรับผิดชอบ					
	การแก้ไขปัญหา (Action)					
48	สถานศึกษามีการนำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความรับผิดชอบ มาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา					
	ด้านอุดมการณ์คุณธรรม					
	การวางแผน (Plan)					
49	สถานศึกษาจัดทำแผนงาน/โครงการ/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีอุดมการณ์คุณธรรม					
50	มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านอุดมการณ์คุณธรรมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ					
	การปฏิบัติตามแผน (Do)					
51	นักเรียนในสถานศึกษาร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นสม่ำเสมอ					
52	นักเรียนในสถานศึกษาประพฤติปฏิบัติตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนจนเป็นปกตินิสัย					
53	นักเรียนในสถานศึกษาสร้างคุณงามความดีให้แก่ตนเองจนเป็นที่ประจักษ์					
54	นักเรียนในสถานศึกษาร่วมพัฒนากิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน จนชุมชนให้การยอมรับ					
55	สถานศึกษามีการปลูกฝังอุดมการณ์ด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้กับนักเรียน					
56	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม					
57	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม จริยธรรมอยู่เสมอ					

ข้อที่	สภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
58	สถานศึกษามีการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรม					
	การตรวจสอบผลการปฏิบัติ (Check)					
59	สถานศึกษามีการสรุปผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริม ด้าน อุดมการณ์คุณธรรม					
60	สถานศึกษามีการติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านอุดมการณ์ คุณธรรม					
	การแก้ไขปัญหา (Action)					
61	สถานศึกษามีการนำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมด้าน อุดมการณ์คุณธรรม มาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา					

ตอนที่ 3 ปัญหาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนของท่านว่ามีปัญหา
อะไรบ้าง แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับปัญหาดังกล่าว

1. ด้านความพอเพียง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ไม่พบปัญหา
- ☐ สถานศึกษาไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
ด้านความพอเพียง
- ☐ สถานศึกษาไม่มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความพอเพียงในแต่ละกลุ่มสาระ
การเรียนรู้
- ☐ สถานศึกษาไม่จัดกิจกรรมส่งเสริมด้านความพอเพียงแก่นักเรียน
- ☐ สถานศึกษาไม่ส่งเสริมการประหยัดและอดออมแก่นักเรียน
- ☐ สถานศึกษาไม่มีจัดทำการสรุปผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมความพอเพียง
- ☐ สถานศึกษาไม่มีการติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความพอเพียง
- ☐ สถานศึกษาไม่นำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมความพอเพียงมาวิเคราะห์
ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา
- ☐ อื่นๆ.....

2. ด้านความกตัญญู (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ไม่พบปัญหา
- ☐ สถานศึกษาไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้าน
ความกตัญญู
- ☐ สถานศึกษามีการวิเคราะห์บริบทและความต้องการของชุมชน
- ☐ สถานศึกษาไม่มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความกตัญญูในแต่ละกลุ่มสาระ
การเรียนรู้
- ☐ สถานศึกษาไม่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมที่เกี่ยวข้องกับความกตัญญู
ต่อผู้มีพระคุณ
- ☐ สถานศึกษาไม่มีการส่งเสริมให้นักเรียนสำนึกในบุญคุณและตอบแทนบุญคุณต่อพ่อแม่
- ☐ สถานศึกษาไม่มีการสรุปผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความกตัญญู
- ☐ สถานศึกษาไม่มีการติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความกตัญญู

- ☐ สถานศึกษาไม่นำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความกตัญญูมาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา
- ☐ อื่นๆ.....

3. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ไม่พบปัญหา
- ☐ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต
- ☐ สถานศึกษามีการวิเคราะห์บริบทและความต้องการของชุมชนด้านความซื่อสัตย์สุจริต
- ☐ สถานศึกษาไม่มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความซื่อสัตย์สุจริตในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้
- ☐ สถานศึกษาไม่มีการยกย่อง ชมเชยบุคลากรและนักเรียนที่เป็นแบบอย่างด้านความซื่อสัตย์สุจริต
- ☐ ในสถานศึกษามีการหาผลประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง
- ☐ นักเรียนในสถานศึกษาไม่มีความละเอียดและเกรงกลัวที่จะทำความผิด
- ☐ นักเรียนไม่ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง และมีการคดโกงผู้อื่น
- ☐ สถานศึกษาไม่มีการสรุปผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมความซื่อสัตย์สุจริต
- ☐ สถานศึกษาไม่ติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความซื่อสัตย์สุจริต
- ☐ สถานศึกษาไม่นำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความซื่อสัตย์สุจริตมาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา
- ☐ อื่นๆ.....

4. ด้านความรับผิดชอบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ไม่พบปัญหา
- ☐ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านความรับผิดชอบ
- ☐ สถานศึกษามีการวิเคราะห์บริบทและความต้องการของชุมชนด้านความรับผิดชอบ
- ☐ สถานศึกษาไม่มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความรับผิดชอบในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้
- ☐ นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับ
- ☐ นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
- ☐ นักเรียนไม่มีความตรงต่อเวลาและมีระเบียบวินัย

- ☐ สถานศึกษาไม่มีการสรุปผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความรับผิดชอบ
- ☐ สถานศึกษาไม่ติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความรับผิดชอบ
- ☐ สถานศึกษาไม่นำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริม ด้านความรับผิดชอบต่อมาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา
- ☐ อื่นๆ.....

5. ด้านอุดมการณ์คุณธรรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ไม่พบปัญหา
- ☐ สถานศึกษาไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านอุดมการณ์คุณธรรม
- ☐ สถานศึกษามีการวิเคราะห์บริบทและความต้องการของชุมชนด้านอุดมการณ์คุณธรรม
- ☐ สถานศึกษาไม่มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านอุดมการณ์คุณธรรมในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้
- ☐ นักเรียนในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น
- ☐ นักเรียนในสถานศึกษาไม่ประพฤติปฏิบัติตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน
- ☐ นักเรียนในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมพัฒนากิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน
- ☐ สถานศึกษาไม่มีการปลูกฝังด้านอุดมการณ์คุณธรรมและจริยธรรมให้กับนักเรียน
- ☐ สถานศึกษาไม่มีการจัดกิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม จริยธรรม
- ☐ สถานศึกษาไม่มีการสรุปผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านอุดมการณ์คุณธรรม
- ☐ สถานศึกษาไม่มีการติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านอุดมการณ์คุณธรรม
- ☐ สถานศึกษาไม่มีการนำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านอุดมการณ์คุณธรรมมาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา
- ☐ อื่นๆ.....

---ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม---

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากการศึกษาสภาพและปัญหาในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

2. แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

3. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการศึกษาแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยนำไปใช้สำหรับงานวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบหรือเกิดความเสียหายต่อหน่วยงานหรือบุคคลผู้ให้สัมภาษณ์แต่อย่างใด จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ ข้อมูลที่ได้จากท่าน ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับและไม่มีการนำไปเผยแพร่แต่ประการใด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์จากท่านในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ และขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

นางสาวณัฐกมล โพธิ์พุกษ์

เบอร์โทร: 088-2312875

นักศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์**คำชี้แจง** ขอความกรุณาท่านให้สัมภาษณ์ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ชื่อ-สกุล.....
2. วุฒิการศึกษา
☐ปริญญาตรี ☐ปริญญาโท ☐ปริญญาเอก
สาขาวิชา.....
3. ตำแหน่งในปัจจุบัน.....
4. อายุราชการ.....
5. วันที่ทำการสัมภาษณ์.....
6. สถานที่ ทำการสัมภาษณ์.....
7. ผู้สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนใน
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 สามารถ
สรุปได้ดังนี้

1. ด้านความพอเพียง ผลการศึกษาพบว่า

1.1 สภาพด้านความพอเพียงที่ต่ำที่สุด ได้แก่

1.1.1 สถานศึกษาวางแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่ส่งเสริมความพอเพียง

($\bar{X}=4.23$, S.D.=0.62)

1.1.2 สถานศึกษามีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความพอเพียงในกลุ่มสาระ
การเรียนรู้ต่างๆ ($\bar{X}=4.27$, S.D.=0.68)

1.1.3 สถานศึกษาส่งเสริมการนำสิ่งของเหลือใช้กลับมาใช้ประโยชน์โดยผ่าน
กระบวนการแปรรูป ($\bar{X}=4.27$, S.D.=0.68)

1.2 ปัญหาด้านความพอเพียง ที่สูงที่สุด ได้แก่

1.2.1 สถานศึกษาไม่นำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมความพอเพียง
มาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา (ค่าเฉลี่ยร้อยละ 10.61)

1.2.2 สถานศึกษาไม่มีการติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความพอเพียง
(ค่าเฉลี่ยร้อยละ 8.79)

1.2.3 สถานศึกษาไม่มีจัดทำสรุปผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริม
ความพอเพียง (ค่าเฉลี่ยร้อยละ 8.48)

ด้านความพอเพียง

1. ท่านมีแนวทางพัฒนาให้สถานศึกษามีการวางแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริม
ความพอเพียงอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีแนวทางพัฒนาให้สถานศึกษามีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความ
พอเพียง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ อย่างไร

3. ท่านมีแนวทางพัฒนาให้สถานศึกษาส่งเสริมการนำสิ่งของเหลือใช้กลับมาใช้
ประโยชน์โดยผ่านกระบวนการแปรรูปอย่างไร

4. ท่านมีแนวทางพัฒนาให้สถานศึกษานำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริม
ความพอเพียงมาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาอย่างไร

5. ท่านมีแนวทางพัฒนาให้สถานศึกษามีการติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้าน
ความพอเพียง อย่างไร

6. ท่านมีแนวทางพัฒนาให้สถานศึกษามีการจัดทำการสรุปผลการดำเนินโครงการ/
กิจกรรมที่ส่งเสริมความพอเพียงอย่างไร

2. ด้านความกตัญญู ผลการศึกษาพบว่า

2.1 สภาพด้านความกตัญญู ที่ต่ำที่สุด ได้แก่

2.1.1 สถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมที่เกี่ยวข้องกับความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=4.20$, S.D.=0.79)

2.1.2 สถานศึกษามีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความกตัญญูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ($\bar{X}=4.27$, S.D.=0.82)

2.1.3 สถานศึกษามีการสรุปผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมความกตัญญู ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.55)

2.2 ปัญหาด้านความกตัญญู ที่สูงที่สุด ได้แก่

2.2.1 สถานศึกษาไม่มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความกตัญญูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ยร้อยละ 11.21)

2.2.2 สถานศึกษาไม่นำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความกตัญญู มาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา (ค่าเฉลี่ยร้อยละ 10.61)

2.2.3 สถานศึกษาไม่มีการสรุปผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความกตัญญู (ค่าเฉลี่ยร้อยละ 10.00)

ด้านความกตัญญู

1. ท่านมีแนวทางพัฒนาอย่างไรให้สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมที่เกี่ยวข้องกับความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณอย่างสม่ำเสมอ

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีแนวทางพัฒนาให้สถานศึกษามีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความกตัญญูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆอย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีแนวทางพัฒนาให้สถานศึกษามีการสรุปผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมความกตัญญูอย่างไร

.....

.....

.....

4. ท่านมีแนวทางพัฒนาให้สถานศึกษามีนำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความกตัญญู มาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ผลการศึกษาพบว่า

3.1 สภาพด้านความซื่อสัตย์สุจริต ที่ต่ำที่สุด ได้แก่

3.1.1 มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความซื่อสัตย์สุจริตในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่างๆ ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.61)

3.1.2 สถานศึกษามีการยกย่อง ชมเชยบุคลากรและนักเรียนที่เป็นแบบอย่างด้านความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X}=4.43$, S.D.= 0.67)

3.1.3 สถานศึกษามีการนำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมความซื่อสัตย์สุจริต มาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.72)

3.2 ปัญหาด้านความซื่อสัตย์สุจริต ที่สูงที่สุด ได้แก่

3.2.1 สถานศึกษาไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม (ค่าเฉลี่ยร้อยละ 11.82)

3.2.2 นักเรียนในสถานศึกษาไม่มีความละเอียดและเกรงกลัวที่จะทำความผิด (ค่าเฉลี่ยร้อยละ 10.91)

3.2.3 สถานศึกษาไม่นำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความซื่อสัตย์สุจริต มาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา (ค่าเฉลี่ยร้อยละ 10.91)

ด้านความซื่อสัตย์สุจริต

1. ท่านมีแนวทางพัฒนาให้สถานศึกษามีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความซื่อสัตย์สุจริตในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีแนวทางพัฒนาให้สถานศึกษามีการยกย่อง ชมเชยบุคลากรและนักเรียนที่เป็นแบบอย่างด้านความซื่อสัตย์สุจริตอย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีแนวทางพัฒนาให้สถานศึกษามีการนำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมความซื่อสัตย์สุจริต มาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. ท่านมีแนวทางพัฒนาให้สถานศึกษามีการเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

5. ท่านมีแนวทางพัฒนาให้นักเรียนในสถานศึกษามีความละเอียดและเกรงกลัวที่จะทำ
ความผิดอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ด้านความรับผิดชอบ ผลการศึกษาพบว่า

4.1 สภาพด้านความรับผิดชอบ ที่ต่ำที่สุด ได้แก่

4.1.1 มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความรับผิดชอบในกลุ่มสาระการเรียนรู้
ต่างๆ ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.62)

4.1.2 สถานศึกษาจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียน
มีความรับผิดชอบ ($\bar{X}=4.47$, S.D.=0.72)

4.1.3 สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่
ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ ($\bar{X}=4.47$, S.D.=0.67)

4.2 ปัญหาด้านความรับผิดชอบ ที่สูงที่สุด ได้แก่

4.2.1 สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัด
กิจกรรมด้านความรับผิดชอบ (ค่าเฉลี่ยร้อยละ 11.21)

4.2.2 สถานศึกษาไม่ติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความรับผิดชอบ
(ค่าเฉลี่ยร้อยละ 10.91)

4.2.3 สถานศึกษาไม่นำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความ
รับผิดชอบ มาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา (ค่าเฉลี่ยร้อยละ 10.61)

ด้านความรับผิดชอบ

1. ท่านมีแนวทางพัฒนาให้สถานศึกษามีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความ
รับผิดชอบในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือไม่

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีแนวทางพัฒนาให้สถานศึกษามีการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีความรับผิดชอบอย่างไร

.....

.....

.....

3. ท่านมีแนวทางพัฒนาให้สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จอย่างไร

.....

.....

.....

4. ท่านมีแนวทางพัฒนาให้สถานศึกษามีการเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านความรับผิดชอบอย่างไร

.....

.....

.....

5. ท่านมีแนวทางพัฒนาให้สถานศึกษามีการติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความรับผิดชอบอย่างไร

.....

.....

.....

6. ท่านมีแนวทางพัฒนาให้สถานศึกษามีการนำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริม ด้านความรับผิดชอบ มาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

5. ด้านอุดมการณ์คุณธรรม ผลการศึกษาพบว่า

5.1 สภาพด้านอุดมการณ์คุณธรรม ที่ต่ำที่สุด ได้แก่

5.1.1 มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านอุดมการณ์คุณธรรมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ($\bar{X}=4.10$, S.D.=0.90)

5.1.2 นักเรียนในสถานศึกษาประพฤติปฏิบัติตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนจนเป็นปกตินิสัย ($\bar{X}=4.10$, S.D.=0.70)

5.1.3 นักเรียนในสถานศึกษาร่วมพัฒนากิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนจนชุมชนให้การยอมรับ ($\bar{X}=4.17$, S.D.=0.81)

5.2 ปัญหาด้านอุดมการณ์คุณธรรม ที่สูงที่สุด ได้แก่

5.2.1 สถานศึกษาไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านอุดมการณ์คุณธรรม (ค่าเฉลี่ยร้อยละ 13.03)

5.2.2 สถานศึกษามีการวิเคราะห์บริบทและความต้องการของชุมชนด้านอุดมการณ์คุณธรรม (ค่าเฉลี่ยร้อยละ 12.73)

5.2.3 สถานศึกษาไม่มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านอุดมการณ์คุณธรรมในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ยร้อยละ 12.42)

ด้านอุดมการณ์คุณธรรม

1. ท่านมีแนวทางพัฒนาให้สถานศึกษามีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านอุดมการณ์คุณธรรมในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีแนวทางพัฒนาให้นักเรียนในสถานศึกษามีความประพฤติปฏิบัติตาม
คุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนจนเป็นปกตินิสัยอย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีแนวทางพัฒนาให้นักเรียนในสถานศึกษาร่วมพัฒนากิจกรรมต่างๆ ของ
โรงเรียนจนชุมชนให้การยอมรับอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

4. ท่านมีแนวทางพัฒนาให้สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม
ในการจัดกิจกรรมด้านอุดมการณ์คุณธรรมอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

5. ท่านมีแนวทางพัฒนาให้สถานศึกษามีการวิเคราะห์บริบทและความต้องการของชุมชน
ด้านอุดมการณ์คุณธรรมอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ท่านกรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์

ภาคผนวก ค

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ข้อ	รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5		
ด้านความพอเพียง								
ขั้นที่ 1 การวางแผน (Plan)								
1	สถานศึกษาวางแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริม ความพอเพียง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	สถานศึกษามีการวางแผนการใช้งบประมาณประจำปี ตามความเหมาะสมและความต้องการที่แท้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	สถานศึกษามีการวางแผนอัตรากำลังตามความ ต้องการและความจำเป็น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ขั้นที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Do)								
4	สถานศึกษานำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงมาขับเคลื่อน ในสถานศึกษา และบูรณาการ ในแผนปฏิบัติงานประจำปี	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5	สถานศึกษามีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการ ด้านความพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6	สถานศึกษาจัดโครงการ/กิจกรรม ที่ส่งเสริม ความพอเพียง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนใช้ทรัพย์สินและ สิ่งของของโรงเรียนอย่างประหยัด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนใช้อุปกรณ์ การเรียนอย่างประหยัดและรู้คุณค่า	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนใช้จ่ายอย่าง ประหยัดและมีการเก็บออมเงิน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
10	ครูแนะนำให้นักเรียนใช้ทรัพย์สินของส่วนตัวและ ส่วนรวมอย่างคุ้มค่า	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5		
11	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรใช้เครื่องมือ สื่อสารเมื่อมีความจำเป็น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12	สถานศึกษาส่งเสริมการนำสิ่งของเหลือใช้กลับมาใช้ ประโยชน์โดยผ่านกระบวนการแปรรูป	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ขั้นที่ 3 การตรวจสอบผลการปฏิบัติ (Check)								
13	สถานศึกษามีการสรุปผลการดำเนินโครงการ/ กิจกรรมที่ส่งเสริมความพอเพียง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14	สถานศึกษามีการติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม ด้านความพอเพียง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ขั้นที่ 4 การแก้ไขปัญหา (Action)								
15	สถานศึกษามีการนำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ที่ส่งเสริมความพอเพียง มาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ด้านความกตัญญู								
ขั้นที่ 1 การวางแผน (Plan)								
16	สถานศึกษาจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีความความกตัญญู	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
17	สถานศึกษามีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้าน ความกตัญญูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ขั้นที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Do)								
18	สถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมสร้าง คุณธรรมที่เกี่ยวข้องกับความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ อย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
19	นักเรียนในสถานศึกษามีความกตัญญูต่อเวทีย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตอาสา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
21	สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนสำนึกในบุญคุณและ ตอบแทนบุญคุณเมื่อมีโอกาส	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5		
	ขั้นที่ 3 การตรวจสอบผลการปฏิบัติ (Check)							
22	สถานศึกษามีการสรุปผลการดำเนินโครงการ/ กิจกรรมที่ส่งเสริมความกตัญญู	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
23	สถานศึกษามีการติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม ด้านความกตัญญู	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	ขั้นที่ 4 การแก้ไขปัญหา (Action)							
24	สถานศึกษามีการนำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ที่ส่งเสริมความกตัญญู มาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	ด้านความซื่อสัตย์สุจริต							
	ขั้นที่ 1 การวางแผน (Plan)							
25	สถานศึกษาจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
26	มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความซื่อสัตย์ สุจริตในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	ขั้นที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Do)							
27	สถานศึกษามีการยกย่อง ชมเชยบุคลากรและ นักเรียนที่เป็นแบบอย่างด้านความซื่อสัตย์สุจริต	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
28	ครูและผู้บริหารปฏิบัติงานด้วยความซื่อตรงและ ไม่เอินเอียง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
29	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตนต่อ ผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่นำสิ่งของและผลงาน ของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
30	สถานศึกษามีการส่งเสริมด้านความซื่อสัตย์โดยการ ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5		
31	สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริง ทำตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน ผู้ปกครอง และครู	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
32	สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนละเอียดและเกรงกลัวที่จะทำความผิด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
33	สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ไม่คดโกงผู้อื่น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ขั้นที่ 3 การตรวจสอบผลการปฏิบัติ (Check)								
34	สถานศึกษามีการสรุปผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริม ความซื่อสัตย์สุจริต	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
35	สถานศึกษามีการติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความซื่อสัตย์สุจริต	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ขั้นที่ 4 การแก้ไขปัญหา (Action)								
36	สถานศึกษามีการนำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริม ความซื่อสัตย์สุจริต มาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ด้านความรับผิดชอบ								
ขั้นที่ 1 การวางแผน (Plan)								
37	สถานศึกษาจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
38	มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านความรับผิดชอบในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ขั้นที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Do)								
39	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
40	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนการกล้าเผชิญต่อความจริง ยอมรับในผลของการกระทำของตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5		
41	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนทำงานด้วยความ ขยัน อดทนและพยายาม ให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย ภายในเวลาที่กำหนด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
42	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักหน้าที่ของ ตนเองและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
43	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนมีความตรงต่อ เวลา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
44	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนมีระเบียบวินัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
45	สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีความ รับผิดชอบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ขั้นที่ 3 การตรวจสอบผลการปฏิบัติ (Check)								
46	สถานศึกษามีการสรุปผลการดำเนินโครงการ/ กิจกรรมที่ส่งเสริม ด้านความรับผิดชอบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
47	สถานศึกษามีการติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม ด้านความรับผิดชอบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ขั้นที่ 4 การแก้ไขปัญหา (Action)								
48	สถานศึกษามีการนำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ที่ส่งเสริม ด้านความรับผิดชอบ มาวิเคราะห์ ปรับปรุง แก้ไขและพัฒนา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ด้านอุดมการณ์คุณธรรม								
ขั้นที่ 1 การวางแผน (Plan)								
49	สถานศึกษาจัดทำแผนงาน/โครงการ/โครงการ/ กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีอุดมการณ์ คุณธรรม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
50	มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านอุดมการณ์ คุณธรรมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5		
	ขั้นที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Do)							
51	นักเรียนในสถานศึกษาร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับ คุณธรรม จริยธรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
52	นักเรียนในสถานศึกษาประพฤติปฏิบัติตาม คุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนจนเป็นปกตินิสัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
53	นักเรียนในสถานศึกษาสร้างคุณงามความดีให้แก่ ตนเองจนเป็นที่ประจักษ์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
54	นักเรียนในสถานศึกษาร่วมพัฒนากิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนจนชุมชนให้การยอมรับ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
55	สถานศึกษามีการปลูกฝังอุดมการณ์ด้านคุณธรรม และจริยธรรมให้กับนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
56	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการ จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
57	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม จริยธรรมอยู่เสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
58	สถานศึกษามีการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อ การพัฒนาคุณธรรม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	ขั้นที่ 3 การตรวจสอบผลการปฏิบัติ (Check)							
59	สถานศึกษามีการสรุปผลการดำเนินโครงการ/ กิจกรรมที่ส่งเสริม ด้านอุดมการณ์คุณธรรม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
60	สถานศึกษามีการติดตามผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม ด้านอุดมการณ์คุณธรรม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	ขั้นที่ 4 การแก้ไขปัญหา (Action)							
61	สถานศึกษามีการนำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ที่ส่งเสริมด้าน อุดมการณ์คุณธรรม มาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ง

ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแนวทางพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

➔ Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.972	61

ภาคผนวก จ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ให้สัมภาษณ์

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ให้สัมภาษณ์
แนวทางพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

1. ดร.สุชาดา ปุญปัน	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
2. นางสาวธนาพร เท่าเทียมตน	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
3. นางสาวศิวาพร คำยัง	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
4. นางสาวธัญชนก จาดคำ	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
5. นายถวิล ศิริสุนทร	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองสะแก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
6. นางสาวขวัญรัตน์ อ้อยฉิมพลี	ผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านวังชะโอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
7. นางสาวเบญจมาพร โยเกษณท์	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลบึงสามัคคี(บ้านทุ่งสนุ่น)
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
8. นายพิเชษฐ ศรีระวัตร	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโพธิ์เอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
9. นางครองชนก วงษ์สารักษ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังเจ้า
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
10. นางสาวรุ่งอรุณ ศรีมันตะ	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองจอก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
11. ดร.สิริมา เปี้ยอยู่	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านทุ่งข่าน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
12. นายสุทธิวงศ์ คำกล่อม	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านถาวรวัฒนา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
13. นายเอกชัย ก่ออำไพ	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสระตาพรหม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

14. นางสาวจิตราภรณ์ สามไชย ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านศรีทองสามัคคี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
15. นายวัชรชัย อรรคราช ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านไผ่งาม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
16. นายธีรวัฒน์ สืบพันธุ์ดี ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบึงสามัคคีกำแพงเขต
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
17. นายอานัติ ทนทาน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านชายเคื่อง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการทำวิจัย

ที่ อว ๐๖๑๕/ว ๒๖๙๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน [เรียน]

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน ๑ ฉบับ
๓. เครื่องมือสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวณฐกมล โพธิ์พฤกษ์ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจวบ ขวัญมัน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการจัดทำการศึกษาครั้งนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา ตรวจ แก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำการค้นคว้าอิสระ ดังเอกสารแนบมาพร้อมนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสิฐ ธัญญะวัน)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๖

Signature Code : F๑dSikb๙tmij๑๔NW/๘E

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

ผู้ประสาน นางสาวจินดารัตน์ ถาวร

โทร ๐๘๒-๗๘๗๔๑๖๕

โทรสาร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๘

“ราชภัฏ รวมพลัง ยับยั้งทุจริต”

ที่ อว ๐615/ว 2693

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อ.เมือง จ.กำแพงเพชร 62000

1 กรกฎาคม 2566

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการทำการศึกษาค้นคว้า ระดับปริญญาโท

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 30 ฉบับ

ด้วย นางสาวณฐกมล โพธิ์พฤกษ์ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
สังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรื่อง แนวทางพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร
มหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจวบ ขวัญมัน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้า
อิสระ

ในการนี้ นางสาวณฐกมล โพธิ์พฤกษ์ กำลังดำเนินการอยู่ในขั้นตอนทดลองใช้เครื่องมือ
(Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ มหาวิทยาลัยฯ จึง
ใคร่ขออนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ จากท่านและบุคลากร
ในหน่วยงานของท่านตามจำนวนแบบสอบถามที่ส่งมาด้วยนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสิฐ ธิญะวัน)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

1 กรกฎาคม 2566

Signature Code : F6dSiKb9tmij14INW/8E

คณะครุศาสตร์

โทร. ๐55-7๐6519 ต่อ 2๐1๐

โทรสาร ๐55-7๐6618

นางสาวณฐกมล โพธิ์พฤกษ์ : โทร ๐8 82312875

“ราชภัฏ รวมพลัง ยับยั้งทุจริต”

ที่ อว ๐๖๑๕/ว ๓๑๔๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการทำการค้นคว้าอิสระ
เรียน

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวณัฐกมล โพธิ์พฤกษ์ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
สังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทาง
พัฒนาการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กำแพงเพชร เขต ๒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจวบ ขวัญมัน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องนี้ มีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน
เพื่อประกอบในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการอย่างยิ่ง มหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลภายในหน่วยงานของท่าน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน
เป็นอย่างดีและขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสิฐ ธิญะวัน)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๖

Signature Code : F+dejddc๗pJSd๕n๙RQ๐m

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
โทร ๐๕๕-๗๐๖๕๕๕ ต่อ ๑๐๒๒-๑๐๒๓
โทรสาร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๘

ที่ อว ๐๖๑๕/ว ๐๘๔๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน [เรียน]

ด้วย นางสาวณฐกมล โพธิ์พุทฺธ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัด คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทาง พัฒนาการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต ๑ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจวบ ขวัญมัน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องนี้ มีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากท่านเพื่อประกอบใน การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการอย่างยิ่ง ทางมหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่ขออนุญาตให้ ผู้วิจัยเข้าสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ สำหรับวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ นั้น ผู้วิจัยจะประสานกับท่านอีกครั้งหนึ่ง โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสิฐ ธัญญะวัน)

ผู้ช่วยอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

Signature Code : Flo๙abAgH/WawDl๗๐jam๓

คณะครุศาสตร์

โทร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๙ ต่อ ๒๐๑๐

โทรสาร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๘

นางสาวณฐกมล โพธิ์พุทฺธ : โทร ๐๘ ๘๒๓๑ ๒๘๗๕

“ราชภัฏ รวมพลัง ยับยั้งทุจริต”

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางสาวณัฐกมล โพธิ์พฤกษ์
วัน เดือน ปีเกิด	1 สิงหาคม 2537
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
ที่อยู่ปัจจุบัน	15/14 ถนนเกาะแขก 3 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2549	ระดับประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
พ.ศ. 2552	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย จังหวัดพิษณุโลก
พ.ศ. 2555	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกำแพงเพชรพิทยาคม
พ.ศ. 2560	ระดับปริญญา ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
พ.ศ.2568	ระดับปริญญาโท ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
ประสบการณ์ทำงาน	
พ.ศ. 2562-2564	ตำแหน่งครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง
พ.ศ. 2564-2566	ตำแหน่งครู โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง
พ.ศ. 2566-ปัจจุบัน	ตำแหน่งครู โรงเรียนอ่างทองพัฒนาฯ